EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

فضل الإسلام

Faḍl al-Islām

VIRTUȚILE ISLAMULUI

Comentariu de
Ṣāliḥ al-Fawzān

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān

Virtuțile Islamului

Comentariu de Ṣāliḥ al-Fawzān

فضل الإسلام

Faḍl al-Islām

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: شرح رسالة فضل الإسلام
Ediția I
Text de bază: Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb. Comentariu: Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān. Pregătirea sursei arabe: ʿAbd al-Salām ibn ʿAbd Allāh al-Sulaymān.

Textul arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0 · https://tanzil.net. Fragmentele sunt reproduse fără modificarea textului.
Ediția-sursă: Sharḥ Risālat Faḍl al-Islām, Ṣāliḥ al-Fawzān. Pregătire: ʿAbd al-Salām ibn ʿAbd Allāh al-Sulaymān. Silsilat Sharḥ al-Rasā'il, nr. 11. Ediția întâi, 1429 H/2008.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

1 Virtuțile Islamului 1
2 Intrarea în Islam 22
3 Explicarea Islamului 35
4 Islamul — singura religie primită de Allah 43
5 Obligativitatea de a ne mulțumi cu urmarea Trimisului, renunțând la orice altceva 49
6 Despre părăsirea apartenenței la Islam 54
7 Obligativitatea de a primi Islamul în întregime și de a părăsi ceea ce este în afara lui 70
8 Despre faptul că inovația religioasă este mai gravă decât păcatele mari 88
9 Despre relatările potrivit cărora Allah îl împiedică pe adeptul inovației să se căiască 106
10 Religia lui Ibrāhīm și urmarea profeților 109
11 Firea înnăscută și statornicia în religie 119
12 Însingurarea Islamului și meritul celor străini 168
13 Avertisment împotriva inovațiilor religioase 182
Indexul citatelor coranice 195
Glosar 199
Bibliografie 200
Indice 201

1 Virtuțile Islamului

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

De la El cerem ajutor.

Laudă lui Allah, Stăpânul lumilor! Binecuvântarea și pacea lui Allah să fie asupra Profetului nostru Muḥammad, asupra familiei și tuturor companionilor săi!

Acestea fiind spuse:

Șeicul și imamul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb — fie ca Allah să aibă milă de el! — a urmat, în Cartea monoteismului, Fundamentele credinței, Virtuțile Islamului și Păcatele mari, calea învățaților hadithului: în aceste cărți, el așază titluri de capitole, apoi aduce versete și hadithuri. Titlul cuprinde înțelesul textelor pe care le citează după el. Aceasta este metoda învățaților hadithului, precum imamul al-Bukhārī și alții. El nu aduce cuvinte din propria sa gândire, ci ceea ce arată Cartea, Sunnah și spusele predecesorilor dreptcredincioși. Lucrurile nu stau așa cum spun dușmanii lui: că ar fi adus o a cincea școală, pe care o numesc *«școala wahhabită»*, pentru a-i îndepărta pe oameni de el și de chemarea sa. Un învățat din India, ori de câte ori își încheia lecția, își ridica mâinile și se ruga împotriva șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb. Un om binevoitor l-a auzit, a luat lucrarea șeicului, Cartea monoteismului, i-a scos coperta pe care se afla numele șeicului și i-a oferit-o, întrebându-l: *«Cine este autorul acestei cărți?»* Învățatul a cercetat-o, iar a doua zi i-a spus celui care i-o oferise: *«Aceasta este una dintre lucrările imamului al-Bukhārī.»* Omul i-a pus la loc coperta și i-a spus: *«Acesta este Ibn ʿAbd al-Wahhāb, cel împotriva căruia te rogi.»* Învățatul a regretat și a început să se roage pentru șeicul Muḥammad după fiecare lecție.

În această carte, el a explicat mai întâi fundamentele credinței, apoi virtuțile Islamului, deoarece religia are trei trepte: prima este Islamul, a doua este credința, iar a treia este excelența în adorare, iḥsān. Astfel se arată în hadithul lui Abū Hurayrah, care a spus:

«Într-o zi, Profetul ﷺ stătea la vedere, înaintea oamenilor. Ǧibrīl a venit la el și a întrebat: „Ce este credința?” El a răspuns: „Credința înseamnă să crezi în Allah, în îngerii Săi, în întâlnirea cu El, în trimișii Săi și în înviere.” A întrebat: „Ce este Islamul?” El a răspuns: „Islamul înseamnă să-L adori pe Allah fără să-I asociezi nimic, să împlinești rugăciunea, să dai zakāt-ul obligatoriu și să postești în Ramaḍān.” A întrebat: „Ce este iḥsān?” El a răspuns: „Să-L adori pe Allah ca și cum L-ai vedea; iar dacă tu nu-L vezi, El te vede.”» Și a continuat hadithul până la sfârșit.[1]

Acestea sunt treptele religiei: prima este Islamul; deasupra ei se află credința, iar deasupra acesteia, iḥsān. El — fie ca Allah să aibă milă de el! — a dorit să explice Islamul și credința în această carte, Fundamentele credinței.

Primul capitol al acestei cărți este *«Virtuțile Islamului»*. După el urmează alte capitole, precum obligativitatea Islamului, explicarea Islamului și ceea ce îl scoate pe om din Islam, și așa mai departe.

Și cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا﴾

Astăzi am desăvârșit pentru voi religia voastră, am împlinit asupra voastră binefacerea Mea și am ales pentru voi Islamul ca religie.

Al-Mā'idah 5:3 · fragment

---

1 Relatat de al-Bukhārī (50) și Muslim (8), (9), (10).

Comentariul
Când Profetul ﷺ se afla la ʿArafah, în timpul Pelerinajului de Adio, i-a fost revelat acest verset:

﴿ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ﴾

Astăzi am desăvârșit...
Coran, 5:3 · fragment

până la sfârșitul versetului. El se numără printre ultimele pasaje din Nobilul Coran revelate Trimisului ﷺ și este ultimul care a fost revelat, căci, după ce s-a întors la Medina de la pelerinaj, a mai trăit doar puțin timp. Aceasta arată că Trimisul ﷺ nu a murit înainte ca Allah să desăvârșească religia prin el. Aici se află o respingere a inovatorilor, care introduc lucruri noi și le atribuie religiei, deși nu fac parte din ea. Orice adaos pe care cineva îl aduce religiei este respins, așa cum se arată în hadithul în care ʿĀ'ishah — Allah să fie mulțumit de ea! — a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a zis:

> *«Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru este respins.»*[2]

Aici se află și o respingere a celor care desconsideră Islamul și spun că nu este potrivit pentru orice timp și loc, așa cum susțin astăzi cei care spun: *«Islamul a fost pentru generații trecute și pentru o perioadă trecută; el nu este potrivit pentru vremurile de pe urmă.»* Însă cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ﴾

Astăzi am desăvârșit pentru voi religia voastră
Coran, 5:3 · fragment

arată că ea este potrivită pentru orice timp și loc. Dacă înțelegerea unor oameni nu ajunge să cuprindă Islamul, neajunsul

2 Relatat de al-Bukhārī (2697) și Muslim (1718).

nu se află în Islam, ci în felul în care îl înțeleg ei. Religia este desăvârșită și cuprinde tot ceea ce este spre binele robilor până la venirea Ceasului.

﴿وَأَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِي﴾

Și am împlinit asupra voastră binefacerea Mea
Coran, 5:3 · fragment

— prin această religie. Această religie este cea mai mare binefacere pe care Allah a revărsat-o asupra omenirii. Cel care primește această binefacere se folosește de ea, iar cel care nu o primește își poartă singur păcatul și vătămarea, fiindcă el este cel care a respins-o.
Apoi, Cel Măreț și Preaînalt a spus:

﴿وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗا﴾

Și am ales pentru voi Islamul ca religie.
Coran, 5:3 · fragment

Islamul este religia despre care Allah spune la începutul acestui verset:

﴿ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ﴾

Astăzi am desăvârșit pentru voi religia voastră.
Coran, 5:3 · fragment

Allah, Preaslăvitul, a desăvârșit-o, a ales-o pentru Sine și pentru robii Săi și nu primește o altă religie în afara ei. El, Preaînaltul, a spus:

﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُ﴾

Cu adevărat, religia la Allah este Islamul.
Āl ʿImrān 3:19 · fragment

Toate celelalte religii, precum creștinismul și iudaismul, sunt nevalide după venirea religiei lui Muḥammad; Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, nu le primește.

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Iar celui care caută o altă religie decât Islamul aceasta nu-i va fi acceptată, iar în Viața de Apoi se va afla printre cei care pierd.
Āl ʿImrān 3:85

În aceste două versete se află o respingere a celor din vremea noastră care spun că cele trei religii — iudaismul, creștinismul și Islamul — sunt toate adevărate și că toate duc la Allah. Aceasta este o minciună și o născocire. După venirea acestei religii nu mai există altă religie adevărată decât Islamul. După trimiterea Mesagerului ﷺ și venirea Islamului, iudaismul și creștinismul au fost abrogate. Celelalte religii sunt fie alterate și schimbate, fie abrogate și ajunse la sfârșitul perioadei lor. Nu a mai rămas altă religie pe care Allah să o primească în afara Islamului. Cine dorește să intre în Paradis să se țină de acest Islam; iar cine dorește altă religie nu va avea parte decât de Foc, pentru că a respins religia lui Allah, pe care Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, a ales-o pentru robii Săi. Iudaismul nealterat, care era religia lui Mūsā — pacea fie asupra lui! — a fost, la vremea lui, o religie corectă și acceptată. La fel și creștinismul nealterat. Dar, după venirea Islamului, ele au fost abrogate și nu a mai rămas decât Islamul. Obligația este de a urma ceea ce Allah a poruncit în orice timp și în orice loc, iar Allah a poruncit urmarea Islamului:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن
تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْكَـٰفِرِينَ﴾

Spune: „Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă, iar Allah vă va iubi și vă va ierta păcatele. Allah este Iertător, Îndurător.” Spune: „Ascultați de Allah și de Trimis!” Iar dacă se întorc, Allah nu-i iubește pe necredincioși.

Āl ʿImrān 3:31–32

Și cuvântul Lui, Preaînaltul:

﴿قُلْ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِى شَكٍّ مِّن دِينِى فَلَآ
أَعْبُدُ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَـٰكِنْ أَعْبُدُ ٱللَّهَ
ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُمْ﴾

Spune: „O, oameni! Dacă sunteți în îndoială cu privire la religia mea, eu nu-i ador pe cei pe care îi adorați în afara lui Allah, ci Îl ador pe Allah, Cel care vă ia sufletele.”

Yūnus 10:104 · fragment

Comentariul

Primul verset,

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

Astăzi am desăvârșit pentru voi religia voastră,
Coran, 5:3 · fragment

li se adresează credincioșilor. Al doilea,

﴿قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾

Spune: „O, oameni!”,
Coran, 10:104 · fragment

li se adresează politeiștilor.

﴿قُلْ﴾

Spune,
Coran, 10:104 · fragment

o, Trimisule:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ﴾

O, oameni!
Coran, 10:104 · fragment

— adică întregii omeniri —,

﴿إِن كُنتُمْ فِى شَكٍّ مِّن دِينِى فَلَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنْ أَعْبُدُ ٱللَّهَ﴾

Dacă sunteți în îndoială cu privire la religia mea, eu nu-i ador pe cei pe care îi adorați în afara lui Allah, ci Îl ador pe Allah.
Coran, 10:104 · fragment

Aceasta este religia Trimisului ﷺ: adorarea lui Allah și părăsirea adorării oricui altcuiva.

﴿ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُمْ﴾

Cel care vă ia sufletele
Coran, 10:104 · fragment

— la sfârșitul vieților voastre și vă mută din această lume în lăcașul răsplății. Allah este Cel îndreptățit la adorare, deoarece la El este întoarcerea și destinația finală. Acești idoli nu au însă nicio putere: nu dau viață, nu aduc moartea și nu răsplătesc pe nimeni, fiindcă sunt făpturi care nu-și pot aduce lor însele nici vătămare, nici folos. Cum ar putea, atunci, să le aducă altora?! Acesta este un lucru uimitor și o desconsiderare a rațiunii.

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ ۖ فَٱدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾

Cei pe care îi chemați în afara lui Allah sunt robi asemenea vouă. Chemați-i, așadar, și să vă răspundă, dacă spuneți adevărul!
Al-Aʿrāf 7:194

﴿إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا۟ دُعَآءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا۟ مَا ٱسْتَجَابُوا۟ لَكُمْ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُونَ﴾

Dacă îi chemați, ei nu aud chemarea voastră; și chiar dacă ar auzi-o, nu v-ar răspunde, iar în Ziua Învierii se vor lepăda.
Fāțir 35:14 · fragment

Aceasta este o adresare către rațiune.

﴿فَلَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِينَ تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنۡ أَعۡبُدُ ٱللَّهَ﴾

Eu nu-i ador pe cei pe care îi adorați în afara lui Allah, ci Îl ador pe Allah

Coran, 10:104 · fragment

— adorarea este un drept al lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

﴿ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُمۡ ۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾

Cel care vă ia sufletele. Mi s-a poruncit să fiu dintre credincioși.

Coran, 10:104 · fragment

Trimisului ﷺ i se dau porunci, iar el împlinește porunca lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, și le-o transmite oamenilor. Apoi, Cel Măreț și Preaînalt a spus:

﴿وَأَنۡ أَقِمۡ وَجۡهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفٗا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ
وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِن فَعَلۡتَ
فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ وَإِن يَمۡسَسۡكَ ٱللَّهُ بِضُرّٖ فَلَا كَاشِفَ
لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدۡكَ بِخَيۡرٖ فَلَا رَآدَّ لِفَضۡلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ
مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ
قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكُمۡ ۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي

لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ
وَٱتَّبِعْ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ وَٱصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ
خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ﴿

Îndreaptă-ți fața către religie, ca un dreptcredincios, și nu fi dintre politeiști! Nu chema în afara lui Allah ceea ce nu-ți poate aduce nici folos, nici vătămare! Dacă ai face-o, ai fi dintre cei nedrepți. Dacă Allah te atinge cu o vătămare, nimeni în afară de El nu o poate înlătura. Iar dacă îți voiește un bine, nimeni nu-I poate opri harul. El îl dă cui voiește dintre robii Săi. El este Iertător, Îndurător. Spune: „O, oameni! Adevărul v-a venit de la Domnul vostru. Cine se călăuzește, se călăuzește pentru sine, iar cine rătăcește, rătăcește împotriva sa. Eu nu sunt însărcinat să veghez asupra voastră.” Urmează ceea ce îți este revelat și fii răbdător până când Allah va judeca! El este cel mai bun dintre judecători.

Yūnus 10:105–109

Acestea sunt versete mărețe, care despart adevărul de fals, fără neclaritate sau ambiguitate. Trimisul ﷺ Îl adoră pe Allah, iar aceștia adoră pe altcineva în afara Lui; mai mult, ei adoră făpturi care nu au nicio putere și nu stăpânesc nimic. Aceasta este despărțirea dintre monoteism și politeism. Trimisul ﷺ nu a adus ceva nou și nu i-a chemat pe oameni să-l adore pe el însuși, ci i-a chemat să-L adore pe Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Așadar, Islamul adus de Trimisul ﷺ înseamnă ca Allah să fie adorat și ca adorarea oricui altcuiva să fie părăsită.

Și cuvântul Lui, Preaînaltul:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن رَّحۡمَتِهِۦ وَيَجۡعَل لَّكُمۡ نُورٗا تَمۡشُونَ بِهِۦ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾

O, voi, cei care credeți! Temeți-vă de Allah și credeți în Trimisul Său! El vă va da de două ori din îndurarea Sa, vă va dărui o lumină în care să umblați și vă va ierta. Allah este Iertător, Îndurător.

Al-Ḥadīd 57:28

Comentariul

Primul verset,

﴿ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ﴾

Astăzi am desăvârșit pentru voi religia voastră...

Coran, 5:3 · fragment

li se adresează credincioșilor. Al doilea,

﴿قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمۡ فِي شَكّٖ﴾

Spune: „O, oameni! Dacă sunteți în îndoială...”,

Coran, 10:104 · fragment

li se adresează politeiștilor și închinătorilor la idoli. Acest verset,

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾

O, voi, cei care credeți...
Coran, 57:28 · fragment

li se adresează oamenilor Cărții, dintre evrei și creștini.

﴿ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ﴾

Temeți-vă de Allah și credeți în Trimisul Său!
Coran, 57:28 · fragment

— adică în Muḥammad ﷺ.

﴿يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن رَّحۡمَتِهِۦ﴾

El vă va da de două ori din îndurarea Sa
Coran, 57:28 · fragment

— răsplata credinței în trimișii anteriori și răsplata credinței în Muḥammad ﷺ. Credinciosul dintre oamenii Cărții își primește răsplata de două ori: răsplata credinței în Cartea anterioară și răsplata credinței în Cartea ulterioară. Acesta este un mare har. Allah Preaînaltul a spus:

﴿أُوْلَٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُواْ﴾

Aceștia își vor primi răsplata de două ori, pentru că au răbdat.
Al-Qaṣaṣ 28:54 · fragment

﴿وَيَجْعَل لَّكُمْ نُورًا﴾

Și vă va dărui o lumină
Coran, 57:28 · fragment

— lumina înțelegerii lăuntrice —,

﴿تَمۡشُونَ بِهِۦ﴾

în care să umblați,
Coran, 57:28 · fragment

prin care să deosebiți adevărul de fals și călăuzirea de rătăcire. Această religie este lumină: Coranul este lumină, iar Sunnah este lumină.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا﴾

O, oameni! V-a venit o dovadă de la Domnul vostru și am pogorât către voi o lumină limpede.
An-Nisāʾ 4:174

Cel care urmează călăuzirea Coranului merge în lumină, iar cel care urmează altceva decât călăuzirea Coranului merge în întuneric și rătăcire — Allah să ne ferească! Chiar dacă i se înfrumusețează și i se împodobește calea, ea rămâne falsă și rătăcită. Credința în Trimisul ﷺ este o cauză a acestei lumini adevărate după care omul merge.

﴿وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ﴾

Și vă va ierta. Allah este Iertător, Îndurător.
Coran, 57:28 · fragment

Acestea sunt daruri mărețe prin care oamenii Cărții sunt îndemnați să creadă în Muḥammad ﷺ. El a adus ceea ce au adus frații săi, profeții, și a chemat la ceea ce au chemat ei: adorarea curată numai a lui Allah, Cel Puternic și Măreț, și părăsirea adorării oricui altcuiva. Este, așadar, uimitor că i se împotrivesc și nu-l ascultă, deși el nu a adus nimic care să contrazică religia

profeților și trimișilor lor. Aceasta arată că, după trimiterea acestui Mesager ﷺ, Islamul înseamnă credința în el și că acela care nu crede în acest Mesager nu urmează Islamul, ci se află în necredință.

Acest verset arată și virtutea credincioșilor dintre oamenii Cărții, cărora Allah le-a dăruit harul de a primi adevărul, precum și faptul că Allah le va da răsplata de două ori și le va dărui mari binefaceri.

În Ṣaḥīḥ, de la Ibn ʿUmar — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Pilda voastră și a oamenilor celor două Cărți este precum aceea a unui om care a angajat lucrători și a spus: „Cine lucrează pentru mine de dimineață până la amiază, pentru un qīrāṭ?" Au lucrat evreii. Apoi a spus: „Cine lucrează pentru mine de la amiază până la rugăciunea de ʿAṣr, pentru un qīrāṭ?" Au lucrat creștinii. Apoi a spus: „Cine lucrează pentru mine de la rugăciunea de ʿAṣr până la apusul soarelui, pentru doi qīrāṭ?" Aceștia sunteți voi. Evreii și creștinii s-au mâniat și au spus: „Cum de noi am lucrat mai mult și primim o răsplată mai mică?" El a spus: „V-am micșorat cu ceva dreptul?" Au spus: „Nu." El a spus: „Acesta este harul meu, pe care îl dau cui voiesc."»[3]

Comentariul

Acest hadith arată virtutea Islamului și faptul că adepții lui au la Allah, Cel Puternic și Măreț, o răsplată mai mare decât adepții religiilor anterioare. Aceasta este o pildă dată de Profet ﷺ pentru a lămuri acest lucru.

«Acesta este harul meu, pe care îl dau cui voiesc.» Nimeni nu-I poate impune restricții lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Allah Își dă harul cui voiește, iar Allah este Stăpânul harului măreț. Dar El nu nedreptățește pe nimeni și nu-i micșorează cu nimic dreptul, fiindcă Allah este un Judecător drept: El răsplătește fapta

3 Relatat de al-Bukhārī (2268).

bună și adaugă la răsplată. Acest adaos este un har de la Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضَٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا﴾

Allah nu nedreptățește nici cât greutatea unui fir de colb. Iar dacă este o faptă bună, El o înmulțește și dă de la Sine o răsplată măreață.

An-Nisāʾ 4:40

Acesta este harul lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Nu se poate ridica nicio obiecție împotriva lui Allah pentru că a ales această comunitate mai presus de celelalte: El, Preaslăvitul și Preaînaltul, știe cel mai bine unde Își așază harul și cine îl merită și Își cunoaște cel mai bine făpturile. Răsplătirea faptei este dreptate, iar ceea ce se adaugă la răsplată este har.

Acest hadith arată virtutea Islamului față de celelalte religii.

Tot în Ṣaḥīḥ se relatează de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el! — că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Allah i-a lăsat fără călăuzirea către ziua de vineri pe cei de dinaintea noastră: evreii au avut ziua de sâmbătă, iar creștinii, ziua de duminică. Apoi Allah ne-a adus pe noi și ne-a călăuzit către ziua de vineri. Tot astfel, ei ne vor urma în Ziua Învierii. Noi suntem ultimii dintre oamenii acestei lumi și primii în Ziua Învierii.»[4]

Comentariul

Și acesta arată virtutea Islamului și faptul că adepții săi vor fi cea mai de seamă comunitate în Ziua Învierii. Profetul ﷺ a lămurit aceasta prin ziua de vineri: Allah, Cel Măreț și Preaînalt, a rânduit

4 Relatat de Muslim (856).

pentru comunități o zi din săptămână în care să se dedice adorării. Evreii au ales sâmbăta și au spus că ar fi ziua în care Allah S-a odihnit, după ce, potrivit pretinderii lor, ar fi obosit creând cerurile și pământul. El le-a creat în șase zile, de duminică până vineri. Ei au spus că sâmbăta Allah nu a mai lucrat și S-a odihnit, astfel că au socotit-o ziua lor de adorare. Dar au mințit despre Allah. El, Preaînaltul, a spus:

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ﴾

Am creat cerurile, pământul și ceea ce se află între ele în șase zile, fără să Ne atingă vreo oboseală.

Qāf 50:38

Adică nicio osteneală. Aici se află o respingere a pretinderii lor false că Allah S-ar fi odihnit sâmbăta.

Creștinii au ales însă duminica. Ei au spus că aceasta este ziua în care Allah, Cel Măreț și Preaînalt, a început creația, fiind prima dintre cele șase zile. Au ales-o din acest motiv.

Cât despre această comunitate, Allah, Cel Măreț și Preaînalt, este Cel care i-a ales ziua de vineri, fiind cea mai de seamă dintre zile. În ea a fost încheiată creația, în ea a fost creat Ādam — pacea fie asupra lui! —, în ea a fost scos din Paradis și în ea va veni Ceasul. Este o zi măreață, pe care Allah a ales-o pentru această comunitate.

Evreii și creștinii i-au invidiat pe musulmani pentru aceasta și nu i-au invidiat pentru nimic atât de mult pe cât i-au invidiat pentru ziua de vineri, pe care Allah le-a dăruit-o în mod aparte musulmanilor și de la care i-a îndepărtat pe evrei și pe creștini.

Aici se arată virtutea acestei comunități, virtutea zilei de vineri și faptul că Allah Preaînaltul le-a ales ziua de vineri, știind, Preaslăvitul și Preaînaltul, că aceasta este cea mai de seamă dintre zile.

Tot acolo este citat, cu lanțul de transmitere suspendat, că Profetul ﷺ a spus: «Religia cea mai iubită de Allah este religia monoteistă, îngăduitoare.»[5] *Sfârșitul citatului.*

Comentariul

Cuvintele sale *«tot acolo»* înseamnă: în Ṣaḥīḥ al-Bukhārī. *«Cu lanțul de transmitere suspendat»*: relatarea muʿallaq este aceea pe care al-Bukhārī o citează fără lanț de transmitere. Ea este de două feluri: una citată într-o formulare categorică, adică afirmativă, și alta citată fără o asemenea formulare. Imamul Ibn Ḥajar — fie ca Allah să aibă milă de el! — a adunat relatările suspendate din al-Bukhārī și le-a menționat lanțurile într-o carte numită Taghlīq at-Taʿlīq, adică a menționat lanțurile pe care al-Bukhārī le-a lăsat suspendate și nu le-a redat.

«Că Profetul ﷺ a spus» — aceasta este una dintre formulările categorice ale relatării suspendate.

«Religia monoteistă, îngăduitoare»: al-ḥanīfiyyah înseamnă religia lui Ibrāhīm, iar as-samḥah înseamnă ușoară.

﴿إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

Ibrāhīm a fost o călăuză, supus lui Allah, dreptcredincios, și nu a fost dintre politeiști.

An-Naḥl 16:120

﴿ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا﴾

Apoi ți-am revelat să urmezi religia lui Ibrāhīm, dreptcredincios.

An-Naḥl 16:123 · fragment

5 Citat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ, cu lanțul suspendat, în Cartea credinței, capitolul «Religia este ușurare», înaintea hadithului nr. 39.

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَٱتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا﴾

Cine are o religie mai bună decât cel care își supune fața lui Allah, este făcător de bine și urmează religia lui Ibrāhīm, dreptcredincios?

An-Nisāʾ 4:125 · fragment

Al-ḥanīf este cel care se îndreaptă către Allah și se întoarce de la orice altceva. Ibrāhīm — pacea fie asupra lui! — era îndreptat către Allah și întors de la toate celelalte făpturi. Al-ḥanīfiyyah este religia lui Ibrāhīm — pacea fie asupra lui! — și este religia lui Muḥammad ﷺ:

﴿مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

Ibrāhīm nu a fost nici evreu, nici creștin, ci a fost dreptcredincios, musulman, și nu a fost dintre politeiști.

Āl ʿImrān 3:67

Evreii au pretins că Ibrāhīm era evreu, deși Tora nu a fost pogorâtă decât după el: ea a fost pogorâtă lui Mūsā — pacea fie asupra lui! —, iar între el și Ibrāhīm a fost o perioadă îndelungată. Tot astfel, creștinii au spus că Ibrāhīm era creștin, deși iudaismul și creștinismul nu au apărut decât după el. Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, le-a răspuns:

﴿مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

Ibrāhīm nu a fost nici evreu, nici creștin, ci a fost dreptcredincios, musulman, și nu a fost dintre politeiști.

Coran, 3:67

Al-ḥanīfiyyah este religia lui Ibrāhīm — binecuvântarea și pacea fie asupra lui! — și este religia cea mai iubită de Allah. Aceasta arată că Islamul este religia cea mai iubită de Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

De la Ubayy ibn Kaʿb — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că a spus: «Țineți-vă de cale și de Sunnah! Niciun rob care urmează o cale și o Sunnah, Îl pomenește pe Allah, iar ochii i se umplu de lacrimi de teama lui Allah nu va fi atins de Foc. Orice rob care urmează o cale și o Sunnah, Îl pomenește pe Cel Milostiv și a cărui piele se înfioară de frica lui Allah este precum un copac ale cărui frunze s-au uscat: păcatele îi cad așa cum cad frunzele acelui copac. O lucrare cumpătată în Sunnah este mai bună decât o străduință care se împotrivește căii lui Allah și Sunnei Sale. Cercetați-vă, așadar, faptele, fie că sunt pline de străduință, fie că sunt cumpătate, astfel încât să urmeze calea profeților și Sunnah lor.»[6]

Comentariul

Această relatare de la Ubayy ibn Kaʿb privește virtutea Islamului.

El spune că, atunci când omul urmează o cale corectă și o Sunnah confirmată de la Profet ﷺ, dacă plânge de teama lui Allah, Focul nu-l va atinge, deoarece s-a temut de Allah,

6 Relatat de Ibn Abī Shaybah în Al-Muṣannaf (35526) și de Abū Nuʿaym în Al-Ḥilyah, 1/253.

Preaslăvitul și Preaînaltul, în timp ce urma o cale și o Sunnah, adică o cale corectă.

Dacă însă se teme de Allah în timp ce nu urmează Sunnah, ci o inovație, atunci nu-i folosesc nici plânsul, nici smerenia, nici teama sa. Mulți creștini plâng și se smeresc, dar nu urmează călăuzirea, ci rătăcirea. Mulți dintre cei atașați cultului mormintelor și dintre inovatori plâng din belșug, însă nu sunt răsplătiți pentru acest plâns și el nu le folosește la Allah, fiindcă nu urmează Sunnah. Ceea ce contează nu este doar ca omul să plângă și să se smerească, ci calea pe care o urmează.

Apoi Ubayy ibn Kaʿb a spus la sfârșitul cuvintelor sale: *«O lucrare cumpătată în Sunnah este mai bună decât o străduință care se împotrivește căii lui Allah și Sunnei Sale.»* Acestea sunt cuvinte de mare însemnătate. O faptă mică, împlinită potrivit Sunnei, cuprinde mult bine. În schimb, o străduință îndelungată întemeiată pe o inovație nu-i folosește celui care o face, chiar dacă se ostenește zi și noapte, fiindcă nu urmează calea Sunnei. Ceea ce contează nu este mulțimea faptelor sau a lacrimilor, ci calea pe care se află omul. Contează urmarea Cărții și a Sunnei, chiar dacă fapta este puțină. Astfel, el se află într-un bine îmbelșugat și pe o cale a izbăvirii, iar plânsul, smerenia și teama sa îi vor fi pricină de salvare de Foc.

De la Abū ad-Dardāʾ — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că a spus: «Ce bun este somnul celor înțelepți și faptul că ei nu postesc! Cum întrec ei veghea și postul celor nechibzuiți! O faptă bună cât greutatea unui fir de colb, însoțită de evlavie și certitudine, este mai mare, mai bună și cântărește mai greu decât adorarea celor amăgiți.»[7]

Comentariul

Relatarea lui Abū ad-Dardāʾ are exact același înțeles ca relatarea lui Ubayy ibn Kaʿb: cel care are o credință corectă, chiar și atunci când doarme, este mai bun decât cel care are o credință

7 Relatat de Abū Nuʿaym în Ḥilyat al-Awliyāʾ, 1/211.

greșită, chiar dacă acesta stă în rugăciune voluntară. Cel care urmează Sunnah se află în bine când doarme și când nu postește; cel care urmează inovația se află în rău când veghează și când postește, deoarece merge fără călăuzire.

2 Intrarea în Islam

Și cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Iar celui care caută o altă religie decât Islamul aceasta nu-i va fi acceptată, iar în Viața de Apoi se va afla printre cei care pierd.

Āl ʿImrān 3:85

Și cuvântul Lui, Preaînaltul:

﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ﴾

Cu adevărat, religia la Allah este Islamul.

Āl ʿImrān 3:19 · fragment

Comentariul

El — Allah să fie mulțumit de el! — a spus: *«Capitolul intrării în Islam»*. După ce a menționat virtuțile Islamului, a menționat îndemnul de a intra în el. Nu se cuvine ca un om cu judecată să respingă Islamul, care are aceste însușiri și virtuți, și să nu intre în el, dacă își dorește izbăvirea.

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ﴾

Iar celui care caută o altă religie decât Islamul aceasta nu-i va fi acceptată.

Coran, 3:85 · fragment

Cei dintre evrei și creștini care spun că urmează o religie, că Îl cunosc pe Allah și Îl adoră, dar refuză să intre în Islam, nu urmează o religie acceptată. Ei urmează o religie abrogată, a cărei perioadă de aplicare s-a încheiat, iar aceasta nu le folosește cu nimic. Nu le folosește decât intrarea în Islam. Profetul ﷺ a spus:

> *«Pe Cel în Mâna Căruia se află sufletul lui Muḥammad! Oricine din această comunitate, evreu sau creștin, aude despre mine, apoi moare fără să creadă în ceea ce am fost trimis să aduc, va fi dintre locuitorii Focului.»*

[8] Iar el — binecuvântarea și pacea fie asupra lui! — a spus: *«Toți cei din comunitatea mea vor intra în Paradis, în afară de cel care refuză.»* Ei au întrebat: *«Cine ar refuza, o, Trimis al lui Allah?»* El a spus: *«Cine mă ascultă intră în Paradis, iar cine nu mă ascultă a refuzat.»*[9]
Și cuvântul Lui, Preaînaltul:

﴿إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ﴾

Cu adevărat, religia la Allah este Islamul.
Coran, 3:19 · fragment

Altceva în afara lui nu este religie acceptată la Allah, deoarece, după venirea Islamului, nu a mai rămas altă religie pe care Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, să o primească de la robii Săi. Omul este un rob, iar robul Îl ascultă pe Domnul său, Cel Puternic și Măreț, în ceea ce i s-a poruncit. Allah ți-a poruncit să intri în Islam; de aceea, ai obligația să intri în Islam, din ascultare față de Allah, Cel Puternic și Măreț. Obligația este să urmezi porunca, nu înclinația proprie. Astfel, când ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb — Allah să fie mulțumit de el! — a sărutat Piatra Neagră, a spus: *«Pe Allah, știu că ești o piatră care nu aduce nici vătămare, nici folos. Dacă nu l-aș*

8 Relatat de Muslim (153), din hadithul lui Abū Hurayrah.
9 Relatat de al-Bukhārī (7280), din hadithul lui Abū Hurayrah.

fi văzut pe Trimisul lui Allah sărutându-te, nu te-aș fi sărutat.»[10]

Sărutarea Pietrei nu este adorarea pietrei, ci adorarea lui Allah Preaînaltul. Înconjurarea Kaʿbei nu este adorarea Kaʿbei, ci împlinirea poruncii lui Allah, Cel Puternic și Măreț, și adorarea Lui. Totul ține de porunca și de Legea lui Allah, iar împotriva acesteia nu se ridică obiecții. Iblīs s-a împotrivit poruncii lui Allah, iar sfârșitul său a fost izgonirea, îndepărtarea, blestemul și mânia — Allah să ne ferească!

Și cuvântul Lui, Preaînaltul:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă; urmați-o! Nu urmați celelalte căi, căci ele vă vor îndepărta de calea Lui.

Al-Anʿām 6:153 · fragment

Mujāhid a spus: «Celelalte căi sunt inovațiile și îndoielile înșelătoare.»

Comentariul

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă.

Coran, 6:153 · fragment

Aṣ-ṣirāṭ înseamnă calea, iar aici se referă la Islam. El este calea lui Allah, Cel Puternic și Măreț: o cale dreaptă, fără strâmbătate sau abatere, ci cumpătată, fără exagerare și fără neglijență.

10 Relatat de al-Bukhārī (1597) și Muslim (1270), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿUmar.

﴿فَٱتَّبِعُوهُ﴾

Urmați-o!
Coran, 6:153 · fragment

Nu urmați altă religie decât această religie și nu urmați altă Sunnah decât Sunnah Trimisului ﷺ, căci aceasta este calea Mea și acesta este drumul Meu.

﴿وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ﴾

Nu urmați celelalte căi, căci ele vă vor îndepărta de calea Lui.
Coran, 6:153 · fragment

Gândește-te: calea lui Allah este una singură și drumul este unul singur. În afara căii lui Allah se află însă multe căi: iubirea înclinațiilor proprii și iubirea poftelor. Fiecare are un drum, fiecare are o cale și fiecare are o doctrină, iar sfârșitul este pierderea.

﴿فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ﴾

Ele vă vor îndepărta de calea Lui.
Coran, 6:153 · fragment

Cel care merge însă pe această singură cale va afla izbăvirea la Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Aici se poruncește urmarea căii Islamului și părăsirea celorlalte credințe, inovații, doctrine și grupări, căci toate acestea duc la pieire.

«Mujāhid a spus: „Celelalte căi sunt inovațiile și îndoielile înșelătoare.”» Inovațiile și îndoielile înșelătoare sunt dintre căile care îi dezbină pe adepții lor:

﴿كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾

Fiecare grupare se bucură de ceea ce are.
Al-Mu’minūn 23:53 · fragment

Faptul că omul se bucură de fals este o desăvârșire a pedepsei, căci, dacă se bucură de el, nu-l va părăsi. În schimb, cel care merge pe o cale falsă, dar nu se bucură de ea, poate că va căuta adevărul și se va călăuzi către el. Dacă însă o urmează convins și se bucură de fals, nu se mai călăuzește.

De la ʿĀ’ishah — Allah să fie mulțumit de ea! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru este respins.» Relatat de amândoi. Într-o altă formulare: «Cine împlinește o faptă care nu este conformă cu rânduiala noastră, acea faptă este respinsă.»[11]

Comentariul
«Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru este respins» înseamnă că îi este respins și nu este primit la Allah. *«Cine introduce în rânduiala noastră»* înseamnă că adaugă religiei un lucru nou, pe care Trimisul ﷺ nu l-a adus, și spune: *«Acesta este un bine.»* Îi spunem: *«Dimpotrivă, este fals, fiindcă religia este desăvârșită»*, așa cum a spus Cel Măreț și Preaînalt:

11 Al-Bukhārī (2697) și Muslim (1718); ultima formulare este cea relatată de Muslim.

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا﴾

Astăzi am desăvârșit pentru voi religia voastră, am împlinit asupra voastră binefacerea Mea și am ales pentru voi Islamul ca religie.

Al-Mā'idah 5:3 · fragment

De aceea, nu sunt primite în Islam adaosurile, completările și practicile socotite bune după părerea proprie, deoarece religia se întemeiază numai pe revelație. Prin urmare, inovațiile nu fac parte din Islam, chiar dacă adepții lor caută prin ele apropierea de Allah și cred că vor primi o răsplată. Ele nu aduc însă răsplată și nici apropiere de Allah, ci îl îndepărtează pe om de Allah, Cel Puternic și Măreț.

În al-Bukhārī[12], de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Toți cei din comunitatea mea vor intra în Paradis, în afară de cel care refuză.» S-a întrebat: «Cine refuză?» El a spus: «Cine mă ascultă intră în Paradis, iar cine nu mă ascultă a refuzat.»

Comentariul

Aici se află îndemnul de a intra în Islam. Cel care dorește Paradisul intră în Islam, iar cel care nu dorește Paradisul nu intră în Islam, urmând alte doctrine și alte religii, și sfârșitul lui este Focul. Nu există altă cale către Paradis decât Islamul adus de acest Trimis ﷺ.

Este cunoscut că acela care se ține de Islam întâmpină vătămare și greutăți din partea oamenilor, dar are datoria să fie răbdător, mai ales în vremurile de pe urmă, când încercările se înmulțesc. Cel care se ține de religie ajunge asemenea celui care ține un cărbune aprins, din pricina greutăților și a vătămărilor pe care le

12 Nr. 7280.

îndură pe această cale. Cât despre inovații, ele nu presupun această trudă, fiindcă se potrivesc înclinațiilor și poftelor, iar oamenii nu i se împotrivesc celui care le urmează. Chiar dacă el se ostenește, găsește plăcere în aceasta, deoarece Satana îi înfrumusețează acel lucru. Dar sfârșitul lor este Focul.

În Ṣaḥīḥ, de la Ibn ʿAbbās — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Trei sunt cei mai urâți de Allah dintre oameni: cel care se abate de la dreptate în Sanctuar, cel care caută în Islam o practică a epocii ignoranței și cel care urmărește pe nedrept sângele unui om, ca să-l verse.» Relatat de al-Bukhārī.[13]

Ibn Taymiyyah a spus: «Cuvintele sale „o practică a epocii ignoranței" cuprind orice formă de ignoranță, generală sau particulară, adică întâlnită la o persoană și nu la alta, fie dintre oamenii Cărții, fie dintre închinătorii la idoli sau din alte categorii, în tot ceea ce se împotrivește celor aduse de trimiși.»

Comentariul

Cuvintele sale *«cei mai urâți dintre oameni»* afirmă ura ca atribut al lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. El, Cel Măreț și Preaînalt, îi urăște pe oamenii răului și ai necredinței și îi iubește pe oamenii binelui și ai credinței.

«Cel care se abate de la dreptate în Sanctuar»: al-ilḥād înseamnă abatere, iar aici se referă la abaterea de la ascultarea lui Allah către nesupunerea față de El. Această abatere este interzisă în orice timp, și în orice loc. Dar abaterea în Sanctuar este mai gravă, fiindcă acesta este Sanctuarul lui Allah, Cel Puternic și Măreț. Allah a poruncit să fie respectat și ca oamenii să fie în siguranță în el, fără să fie agresat nimeni. Nici păsările și vânatul nu trebuie speriate, nici iarba și nici copacii nu trebuie tăiați în Sanctuar. Cum stau, atunci, lucrurile cu sângele oamenilor aflați în siguranță și cu agresarea lor?! Mai grave decât acestea sunt politeismul în Sanctuar, chemarea altcuiva în afara lui Allah, Cel

13 Nr. 6882.

Puternic și Măreț, și inovațiile și practicile nou introduse în Sanctuar. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ﴾

Pe cel care voiește acolo o abatere nedreaptă îl vom face să guste dintr-o pedeapsă dureroasă.

Al-Ḥajj 22:25 · fragment

Este suficientă intenția: dacă își propune în inimă să săvârșească un asemenea lucru în Sanctuar, Allah îl face să guste pedeapsa dureroasă, chiar dacă nu și-a pus intenția în faptă. Cum va fi, atunci, dacă o pune în faptă?! Lucrul este și mai grav — Allah să ne ferească! —, fiindcă sfințenia Sanctuarului este măreață.

Prin Sanctuar se înțelege tot ceea ce se află în interiorul semnelor de hotar care înconjoară Mecca din toate părțile. Acolo nu se sperie vânatul, nu se taie iarba și nu se ridică un lucru pierdut decât pentru a-i anunța găsirea. Nimeni nu trebuie agresat în privința onoarei, a vieții sau a averii sale, deoarece cel care intră în el se află în siguranță.

﴿أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ ٱلنَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ﴾

Oare nu văd ei că am făcut un Sanctuar sigur, în vreme ce oamenii din jurul lor sunt răpiți?

Al-ʿAnkabūt 29:67 · fragment

﴿أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُجْبَىٰٓ إِلَيْهِ ثَمَرَٰتُ كُلِّ شَىْءٍ﴾

Oare nu le-am statornicit un Sanctuar sigur, către care sunt aduse roade de tot felul?

Al-Qaṣaṣ 28:57 · fragment

În epoca ignoranței, oamenii erau oameni ai răului, ai războaielor, incursiunilor, jafului și prădării. Dar, când intrau în Sanctuar, se aflau în siguranță. Unul dintre ei îl putea întâlni chiar pe ucigașul tatălui său, fără să se atingă de el până când ieșea din Sanctuar. Așa stăteau lucrurile, deși erau oameni ai ignoranței. Cum ar trebui, atunci, să se poarte oamenii Islamului?! Pe cel care săvârșește o agresiune în Sanctuar Allah, Cel Măreț și Preaînalt, l-a amenințat cu o pedeapsă dureroasă.

«Cel care caută în Islam o practică a epocii ignoranței» — aici se află argumentul urmărit. Cel care aduce obiceiuri ale epocii ignoranței și le consideră parte din Islam este urât de Allah cu cea mai mare ură.

Prin epoca ignoranței se înțelege perioada de dinaintea Islamului, intervalul dintre trimiși. A fost numită epoca ignoranței deoarece în ea nu exista nici Carte, nici trimis.
«Cel care urmărește pe nedrept sângele unui musulman, ca să-l verse»: aceasta este a treia nelegiuire ai cărei făptuitori sunt urâți de Allah, nelegiuirea agresării celor nevinovați. Este vorba despre cei care îi atacă pe nevinovați pentru a-i ucide, fie că acești nevinovați sunt musulmani, fie că sunt oameni aflați sub legământ, a căror viață Allah a făcut-o inviolabilă. Cel care urmărește să ucidă un om cu viață inviolabilă, căruia Islamul i-a asigurat protecție și siguranță, și îl agresează este urât de Allah cu cea mai mare ură, iar pedeapsa lui la Allah este mai grea, căci Allah a interzis uciderea oamenilor fără drept. El, Preaînaltul, a spus:

﴿وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا﴾

Cel care ucide cu bună știință un credincios va avea drept răsplată Gheena, în care va rămâne veșnic. Allah Se mânie pe el, îl blestemă și îi pregătește o pedeapsă cumplită.

An-Nisāʾ 4:93

Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *«Cel care ucide un om aflat sub legământ nu va simți mireasma Paradisului.»*[14] Nu este permisă agresarea celui a cărui viață este inviolabilă; aceasta se numără printre cele mai mari nelegiuiri. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ ٱلنَّفْسَ
ٱلَّتِى حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۚ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ
أَثَامًا يُضَٰعَفْ لَهُ ٱلْعَذَابُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِۦ مُهَانًا إِلَّا
مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ
سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَٰتٍ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾

Cei care nu cheamă o altă divinitate alături de Allah, nu ucid sufletul pe care Allah l-a făcut inviolabil decât cu drept și nu săvârșesc adulter. Cine face acestea va întâlni pedeapsa; chinul îi va fi înmulțit în Ziua Învierii și va rămâne în el înjosit, în afară de cel care se căiește, crede și împlinește o faptă bună. Acestora Allah le va schimba faptele rele în fapte bune. Allah este Iertător, Îndurător.

Al-Furqān 25:68–70

Cuvintele *«Ibn Taymiyyah a spus...»* se referă la învățatul Islamului — fie ca Allah să aibă milă de el! El a explicat practica epocii ignoranței și a arătat că aceasta cuprinde atât ignoranța generală, cât și pe cea individuală. Ignoranța se poate afla într-o comunitate sau într-un trib și se poate afla într-un singur om. Când un companion l-a înjosit pe un alt companion pentru culoarea sa neagră și pentru că era fiul unei femei negre sau al

14 Relatat de al-Bukhārī (3166), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ.

unei roabe, spunându-i: *«O, fiu al femeii negre!»*, Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus: *«L-ai înjosit din pricina mamei sale?! Ești un om în care se află ignoranță.»*[15] Cel care spusese acele cuvinte era Abū Dharr, unul dintre cei mai de seamă companioni, dar, când a spus acele cuvinte, Profetul ﷺ le-a socotit dintre lucrurile epocii ignoranței, deoarece musulmanii sunt frați: *«Arabul nu are întâietate față de nearab, nici nearabul față de arab; nici omul cu pielea roșie față de cel cu pielea neagră, nici cel cu pielea neagră față de cel cu pielea roșie, decât prin evlavie.»*[16]

«Cuvintele sale „o practică a epocii ignoranței" cuprind orice ignoranță generală sau particulară»: generală înseamnă răspândită într-un trib sau într-un ținut, iar particulară înseamnă legată de o anumită persoană.

«Dintre oamenii Cărții, dintre închinătorii la idoli sau din alte categorii»: aceasta explică ignoranța, care cuprinde toate practicile necredincioșilor de dinaintea trimiterii Profetului, fie că erau evrei, creștini, magi sau închinători la idoli.

În Ṣaḥīḥ, de la Ḥudhayfah — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că a spus: «O, voi, recitatori ai Coranului! Rămâneți statornici pe calea dreaptă! Ați luat un avans însemnat. Iar dacă o luați la dreapta sau la stânga, veți fi rătăcit departe.»[17]

Comentariul

Această relatare este de la Ḥudhayfah ibn al-Yamān — Allah să fie mulțumit de el! El intra în moschee și se oprea la cercurile de învățătură, adică la cei care învățau Coranul în moschee, și le spunea: *«Dacă rămâneți statornici, ați întrecut cu mult.»* Adică, dacă rămâneți statornici în împlinirea Coranului pe care îl studiați, căci scopul este ținerea de Coran și punerea lui în practică. Cel care citește Coranul, dar nu-și însușește purtarea lui,

15 Relatat de al-Bukhārī (30) și Muslim (1661), din hadithul lui Abū Dharr.

16 Relatat de Aḥmad în Al-Musnad (23489), din relatarea lui Abū Naḍrah, de la un bărbat dintre companionii Profetului ﷺ.

17 Relatat de al-Bukhārī (7282).

s-a abătut de la Coran. Coranul este calea dreaptă: cine se ține de el se izbăvește, iar cine se abate de la el piere și rătăcește.

În această relatare, Ḥudhayfah — Allah să fie mulțumit de el! — le amintește recitatorilor să nu se limiteze, în citirea Coranului, la recitarea frumoasă și la un glas plăcut, fără să cugete la el, să-l pună în practică și să-și însușească purtarea pe care o învață. Cel care face aceasta nu este socotit dintre oamenii Coranului. În schimb, cel care își însușește purtarea Coranului și se educă potrivit învățăturilor lui este dintre oamenii Coranului, chiar dacă este un om de rând care nu citește Coranul.

De la Muḥammad ibn Waḍḍāḥ se relatează că el intra în moschee, se oprea la cercurile de învățătură și spunea — apoi a menționat relatarea de mai sus. El a spus: «Ibn ʿUyaynah ne-a relatat, de la Mujālid, de la ash-Shaʿbī, de la Masrūq, că ʿAbd Allāh — adică Ibn Masʿūd — a spus: „Nu vine un an fără ca anul următor să fie mai rău decât el. Nu spun: un an este mai ploios decât altul, un an este mai roditor decât altul sau un conducător este mai bun decât altul. Ci este vorba despre plecarea învățaților și a celor mai buni dintre voi. Apoi vor apărea oameni care judecă lucrurile după părerile lor, iar Islamul va fi dărâmat și știrbit.”»[18]

Comentariul

Muḥammad ibn Waḍḍāḥ este unul dintre învățații care au scris lucrări pentru a lămuri inovațiile. El are o carte tipărită despre inovații, numită Al-Bidaʿ wa an-Nahy ʿanhā — Inovațiile și interzicerea lor.

Această relatare de la Ibn Masʿūd — Allah să fie mulțumit de el! —, transmisă de Muḥammad ibn Waḍḍāḥ, arată că oamenii se află într-un declin neîncetat: fiecare an are mai multe lipsuri decât cel de dinaintea lui. Astfel se arată și în relatarea lui Anas, când oamenii au venit să i se plângă de al-Ḥajjāj și de nedreptatea pe care o îndurau. El le-a spus: *«Răbdați, căci nu vine un an fără ca*

18 Relatat de Abū ʿAmr ad-Dānī în As-Sunan al-Wāridah fī al-Fitan (210). Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar l-a atribuit lui al-Bayhaqī în Al-Fatḥ, 13/283.

anul următor să fie mai rău decât el.» «Am auzit aceasta de la Profetul vostru ﷺ.»[19] Cu cât timpul înaintează, cu atât răul sporește, iar aceasta cere ca omul să se păzească de încercări și de rele.

Apoi, la sfârșitul relatării, a arătat că, atunci când învățații și oamenii buni mor, după ei vin oameni neștiutori, care își fac din mintea și raționamentele proprii judecător, fiindcă nu au cunoaștere. Aceasta duce comunitatea în rătăcire și îi pricinuiește pieirea, deoarece acești neștiutori nu știu să se întoarcă în mod corect la Cartea lui Allah și la Sunnah Trimisului Său ﷺ, deși acestea sunt temelia Legii. Astfel se arată în hadith: «*Allah nu ia cunoașterea smulgând-o din oameni, ci o ia prin moartea învățaților. Când nu mai rămâne niciun învățat, oamenii își iau drept căpetenii neștiutori. Aceștia sunt întrebați și dau răspunsuri religioase fără cunoaștere; astfel, ei rătăcesc și îi duc și pe alții în rătăcire.*»[20] Prezența învățaților este un semn de bine, iar pierderea lor este un semn de rău. Faptul că în vremea noastră există oameni care îi îndepărtează pe ceilalți de învățați, îi disprețuiesc și le atacă onoarea este unul dintre semnele Ceasului și unul dintre semnele desconsiderării Islamului.

19 Relatat de al-Bukhārī (7068).

20 Relatat de al-Bukhārī (100) și Muslim (2673), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ.

3 Explicarea Islamului

Și cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ﴾

Dacă se ceartă cu tine, spune: „Mi-am supus fața lui Allah, la fel și cei care m-au urmat...”,
Coran, 3:20 · fragment

până la sfârșitul versetului. [Āl ʿImrān 3:20]

Comentariul

«Capitolul explicării Islamului»: după capitolele anterioare, în care a îndemnat la Islam, la intrarea în el și la ținerea de el, a dorit să arate ce este Islamul. Dacă lauzi un lucru, dar nu-l explici, scopul nu este atins. Trebuie, așadar, să se arate ce este Islamul, pentru ca nimeni să nu pretindă că ceea ce urmează el este Islamul, deși contrazice Islamul. Fiecare grupare pretinde că ea urmează Islamul și că celelalte nu-l urmează. Dacă am lăsa lucrurile în seama acestora, comunitatea ar pieri. Dar, prin harul lui Allah, Preaslăvitul, El a făcut Islamul limpede și deslușit. Islamul nu stă în simpla pretenție, afiliere sau apartenență, ci musulmanul este cel care se ține de Islamul adevărat. Trebuie să cunoști Islamul din ceea ce a venit în Cartea lui Allah, Cel Puternic și Măreț, și în Sunnah Profetului Său ﷺ, nu din altă parte.

Cuvintele lui Allah Preaînaltul

﴿فَإِنْ حَآجُّوكَ﴾

Dacă se ceartă cu tine...
Coran, 3:20 · fragment

până la sfârșitul versetului, se referă la creștini. Aici se explică înțelesul Islamului: supunerea feței lui Allah, curățirea intenției numai pentru El, Preaslăvitul, și dezicerea de politeism.

Cât despre cel la care se află ceva din politeism, precum chemarea morților și a mormintelor, dar care spune: *«Sunt musulman!»*, acesta nu este musulman, deoarece nu și-a supus fața lui Allah, ci altcuiva în afara Lui: cheamă pe altcineva în afara lui Allah, aduce jertfe altcuiva și face legăminte altcuiva.

﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾

Ba da! Cel care își supune fața lui Allah și este făcător de bine...
Al-Baqarah 2:112 · fragment

Cuvintele

﴿أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ﴾

își supune fața lui Allah
Coran, 2:112 · fragment

înseamnă monoteismul, iar

﴿وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾

este făcător de bine
Coran, 2:112 · fragment

înseamnă că îl urmează pe Trimis ﷺ, fiindcă prin urmarea Trimisului ﷺ se împlinește Islamul. Islamul înseamnă adorarea curată numai a lui Allah și urmarea Trimisului ﷺ.

În Ṣaḥīḥ, de la ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Islamul înseamnă să mărturisești că nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah și că Muḥammad este Trimisul lui

---

Allah, să împlinești rugăciunea, să dai zakāt-ul, să postești în Ramaḍān și să împlinești pelerinajul la Casă, dacă ai putința de a ajunge la ea.»[21]

Comentariul

Șeicul — fie ca Allah să aibă milă de el! — a menționat acest hadith al Trimisului lui Allah ﷺ deoarece el explică Islamul prin împlinirea acestor cinci stâlpi.

«Islamul înseamnă să mărturisești că nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah.» Nu se înțelege prin aceasta doar rostirea, ci rostirea, intenția și fapta. Este necesară rostirea mărturisirii, cunoașterea înțelesului ei și punerea în practică a cerințelor ei, pentru ca mărturisirea să fie corectă. Mărturisirea că nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah înseamnă adorarea curată numai a lui Allah și părăsirea politeismului. Mărturisirea că Muḥammad este Trimisul lui Allah înseamnă urmarea Trimisului ﷺ și părăsirea inovațiilor și a practicilor nou introduse. Trimisul ﷺ este modelul și nu este urmat altcineva în locul lui:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾

Aveți în Trimisul lui Allah o pildă bună.
Al-Aḥzāb 33:21 · fragment

Ipocriții mărturisesc cu limbile lor că Muḥammad este Trimisul lui Allah, dar nu cred în el în inimile și faptele lor.

21 Relatat de Muslim (8), în cadrul hadithului lui Jibrīl despre Islam, credință și iḥsān.

﴿إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُنَٰفِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِ ۘ وَٱللَّهُ
يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ٱتَّخَذُوٓا۟
أَيْمَٰنَهُمْ جُنَّةً﴾

Când vin la tine ipocriții, spun: „Mărturisim că tu ești Trimisul lui Allah.” Allah știe că tu ești Trimisul Său, iar Allah mărturisește că ipocriții sunt mincinoși. Ei și-au luat jurămintele drept pavăză.

Al-Munāfiqūn 63:1–2 · fragment

Prin jurămintele lor se înțelege mărturisirea, numită astfel jurământ.

﴿جُنَّةً﴾

Drept pavăză

Coran, 63:2 · fragment

înseamnă drept acoperire în spatele căreia se ascund. Ei nu cred în inimile lor că el este Trimisul lui Allah, deși rostesc aceasta cu limbile lor. Așadar, nu se cere doar rostirea, ci rostirea, credința și fapta.

«Să împlinești rugăciunea»: rugăciunea este al doilea stâlp al Islamului. Cel care mărturisește că nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah, dar nu împlinește rugăciunea, ci o părăsește cu bună știință, nu este musulman.

«Să dai zakāt-ul»: alături de rugăciune este necesară și plata zakāt-ului, deoarece zakāt-ul este însoțitorul rugăciunii. Cel care desparte rugăciunea de zakāt, adică se roagă, dar nu plătește zakāt-ul, nici acesta nu este musulman. Căci Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq — Allah să fie mulțumit de el! — s-a luptat cu cei care refuzau

zakāt-ul și a spus: *«Pe Allah, mă voi lupta cu cel care desparte rugăciunea de zakāt.»*[22]

«Să postești în Ramaḍān»: acesta este al patrulea stâlp, postul lunii Ramaḍān. Cel care părăsește postul și spune că nu este obligatoriu nu este musulman.

«Să împlinești pelerinajul la Casă, dacă ai putința de a ajunge la ea»: cel care are putința de a împlini pelerinajul, dar nu-l împlinește și spune că nu este obligatoriu cade în necredință. De aceea, El a spus:

﴿وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Iar cine nu crede, Allah nu are nevoie de făpturi.

Āl ʿImrān 3:97 · fragment

Dacă însă recunoaște obligativitatea pelerinajului, dar nu-l împlinește din lene, conducătorul îl obligă să-l împlinească.

Tot acolo, de la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează ca spusă de Profet: «Musulmanul este cel de a cărui limbă și mână musulmanii sunt în siguranță.»[23]

Comentariul

Adică Islamul nu se limitează la acești stâlpi, ci acești stâlpi sunt temeliile. Islamul cuprinde toate actele de ascultare pe care le-a poruncit Allah sau pe care le-a poruncit Trimisul Său ﷺ. Dintre aceste porunci, unele sunt obligatorii, iar altele sunt recomandate; toate fac parte din Islam. Prin părăsirea unora se pierde Islamul, iar prin părăsirea altora Islamul nu se pierde, ci se micșorează. Adică unele împlinesc deplinătatea obligatorie a Islamului, iar altele împlinesc deplinătatea lui recomandată.

---

22 Relatat de al-Bukhārī (1399) și Muslim (20), din hadithul lui Abū Hurayrah.

23 Hadithul lui Abū Hurayrah nu se află în Ṣaḥīḥ; el este relatat de Aḥmad (8931), at-Tirmidhī (2627) și an-Nasāʾī, 8/104–105, cu un lanț de transmitere puternic. Relatarea din Ṣaḥīḥ este de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ, în al-Bukhārī (10) și Muslim (41), și de la Jābir ibn ʿAbd Allāh, în Muslim (40).

Actele de ascultare obligatorii împlinesc deplinătatea obligatorie, iar cele recomandate, deplinătatea recomandată. De aceea a spus: *«Musulmanul este cel de a cărui limbă și mână musulmanii sunt în siguranță.»* Cel care își oprește vătămarea de la oameni este un musulman cu Islam deplin. Despre cel care îi vatămă pe oameni cu limba sau cu mâna sa nu spunem că este necredincios, ci că este musulman cu un Islam nedesăvârșit.

De la Bahz ibn Ḥakīm, de la tatăl său, de la bunicul său, se relatează că acesta l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ despre Islam. El a spus: «Să-ți fie inima supusă lui Allah, să-ți îndrepți fața către Allah, să împlinești rugăciunea prescrisă și să dai zakāt-ul obligatoriu.» Relatat de Aḥmad.[24]

Comentariul

Aceasta se înțelege din cuvintele sale ﷺ: *«Islamul înseamnă să mărturisești că nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah și să împlinești rugăciunea.»* Aici a menționat cei mai însemnați stâlpi ai Islamului: cele două mărturisiri și împlinirea rugăciunii. Astfel se arată și în hadithul lui Muʿādh ibn Jabal. Când Profetul ﷺ l-a trimis în Yemen, i-a spus:

«Primul lucru la care îi chemi să fie mărturisirea că nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Dacă îți răspund la aceasta, înștiințează-i că Allah le-a făcut obligatorii cinci rugăciuni în fiecare zi și noapte. Dacă îți răspund la aceasta, înștiințează-i că Allah le-a făcut obligatorie o milostenie luată de la bogații lor și dată săracilor lor.»

[25] A menționat astfel cei mai însemnați dintre cei cinci stâlpi ai Islamului, și anume aceștia trei.

---

24 În Al-Musnad, nr. 20022.

25 Relatat de al-Bukhārī (1458) și Muslim (19), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿAbbās.

De la Abū Qilābah, de la ʿAmr ibn ʿAbasah, de la un bărbat din ash-Shām, de la tatăl său, se relatează că acesta l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ: «Ce este Islamul?» El a spus: «Să-ți supui inima lui Allah, Cel Puternic și Măreț, și musulmanii să fie în siguranță de limba și mâna ta.» A întrebat: «Care este cel mai bun Islam?» El a spus: «Credința.» A întrebat: «Ce este credința?» El a spus: «Să crezi în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi și în învierea de după moarte.»[26]

Comentariul

Cuvintele sale *«Să-ți supui inima lui Allah»* sunt asemenea versetului:

﴿فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ﴾

Spune: „Mi-am supus fața lui Allah."

Āl ʿImrān 3:20 · fragment

Și asemenea cuvântului Lui, Preaînaltul:

﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ﴾

Ba da! Cel care își supune fața lui Allah...

Al-Baqarah 2:112 · fragment

Aici se află adorarea curată numai a lui Allah și părăsirea adorării oricui altcuiva. Aceasta este temelia Islamului.

«Și musulmanii să fie în siguranță de limba și mâna ta», așa cum s-a arătat în hadith: *«Musulmanul este cel de a cărui limbă și mână musulmanii sunt în siguranță.»*

«A întrebat: „Care este cel mai bun Islam?" El a spus: „Credința."» În hadithul lui Jibrīl, Trimisul ﷺ a așezat credința deasupra Islamului și a arătat că ea are un înțeles mai restrâns.

26 Relatat de Aḥmad în Al-Musnad (17027), de ʿAbd ar-Razzāq în Al-Muṣannaf (20107) și de ʿAbd ibn Ḥumayd în Al-Muntakhab (301).

«A întrebat: „Ce este credința?” El a spus: „Să crezi în Allah…”», până la sfârșitul hadithului. Acestea, ca în hadithul anterior al lui Jibrīl, sunt numite stâlpii credinței. Așa cum Islamul are stâlpi, tot astfel credința are stâlpi. Islamul este mai cuprinzător decât credința, iar credința are lucrări care o întregesc, obligatorii și recomandate. De aceea, el ﷺ a spus: *«Credința are șaptezeci și ceva sau șaizeci și ceva de ramuri. Cea mai înaltă este rostirea cuvintelor „Nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah”, iar cea mai de jos este îndepărtarea a ceea ce vatămă de pe drum. Pudoarea este o ramură a credinței.»*[27] Toate actele de ascultare fac parte din credință, atât cele rostite, cât și cele săvârșite. Credința nu este numai acceptarea cu inima, așa cum spun murji'iții, ci credința este rostire cu limba, acceptare cu inima și faptă cu mădularele.

27 Relatat de al-Bukhārī (9), pe scurt, și Muslim (35), integral, din hadithul lui Abū Hurayrah.

4 Islamul — singura religie primită de Allah

Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ﴾

Celui care caută o altă religie decât Islamul aceasta nu îi va fi acceptată.

Āl ʿImrān 3:85 · fragment

De la Abū Hurayrah — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: Faptele vor veni în Ziua Învierii. Va veni rugăciunea și va spune: „O, Doamne, eu sunt rugăciunea!" El va spune: „Tu ești pe o cale bună." Va veni milostenia și va spune: „O, Doamne, eu sunt milostenia!" El va spune: „Tu ești pe o cale bună." Apoi va veni postul și va spune: „O, Doamne, eu sunt postul!" El va spune: „Tu ești pe o cale bună." Apoi vor veni, în felul acesta, celelalte fapte, iar El va spune: „Tu ești pe o cale bună." Apoi va veni Islamul și va spune: „O, Doamne, Tu ești As-Salām, iar eu sunt Islamul!" El va spune: „Tu ești pe o cale bună. Pe baza ta voi trage astăzi la răspundere și pe baza ta voi dărui." Allah Preaînaltul a spus în Cartea Sa:

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Celui care caută o altă religie decât Islamul aceasta nu îi va fi acceptată, iar în Viața de Apoi va fi dintre cei pierduți.

Coran, 3:85

Relatat de Aḥmad.[28]

Comentariul

În acest capitol se arată că Islamul este singura religie pe care Allah o acceptă de la cineva.

Islamul este ceea ce au adus trimișii — pacea și binecuvântările fie asupra lor! — în fiecare epocă, potrivit ei. Însă, după ce Muḥammad ﷺ a fost trimis, Islamul a devenit ceea ce a adus Muḥammad ﷺ.

Islamul înseamnă supunerea față de Allah prin ascultare, dezicerea de politeism și adorarea Lui potrivit celor pe care le-a legiferat în fiecare epocă. După trimiterea lui Muḥammad ﷺ, Islamul a devenit ceea ce a adus Muḥammad ﷺ și nimănui nu îi este îngăduit să iasă de sub ascultarea lui ﷺ. Chiar și profeții de mai înainte, dacă vreunul dintre ei ar fi trăit după trimiterea lui Muḥammad ﷺ, nu ar fi putut ieși de sub ascultarea lui Muḥammad ﷺ. De aceea, Allah — Cel Măreț și Preaînalt — a spus:

﴿وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ﴾

Și când Allah a luat legământul profeților: „Oricât v-aș da din Carte și înțelepciune, apoi va veni la voi un trimis”

Coran, 3:81 · fragment

— adică Muḥammad ﷺ —

28 În Al-Musnad, nr. 8742.

﴿مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ
وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠
مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ﴾

„care întărește ceea ce aveți, să credeți negreșit în el și să îl sprijiniți negreșit!" A spus: „Încuviințați și luați asupra voastră legământul Meu pentru aceasta?" Au spus: „Încuviințăm!" A spus: „Atunci fiți martori, iar Eu sunt împreună cu voi dintre martori." Iar cei care se întorc după aceasta, aceia sunt cei nesupuși.

Āl ʿImrān 3:81–82 · fragment

După trimiterea lui Muḥammad ﷺ, religiile anterioare au ajuns la sfârșitul perioadei lor, la fel și aplicarea lor, iar urmarea celor aduse de Muḥammad ﷺ a devenit obligatorie. Hotărârea Îi aparține lui Allah — Cel Măreț și Preaînalt —, nu unei anumite persoane, nici bunului plac, poftelor sau dorințelor. Allah v-a poruncit, vouă și tuturor profeților, să-i dați ascultare lui Muḥammad ﷺ după trimiterea lui. Chiar și ʿĪsā — pacea fie asupra lui! —, când va coborî la sfârșitul vremurilor, îl va urma pe Muḥammad ﷺ și va judeca după Legea lui Muḥammad ﷺ. De aceea, el ﷺ a spus: *«Dacă fratele meu Mūsā ar fi fost viu printre voi, nu i-ar fi fost îngăduit decât să mă urmeze.»*[29] Celor care pretind în vremea aceasta că iudaismul, creștinismul și Islamul sunt toate religii adevărate și care ne reproșează că îi considerăm necredincioși pe evrei și creștini, deoarece, după ei, aceștia ar urma religii adevărate și i-ar urma pe profeți, le spunem: *„Spuneți*

29 Relatat de Aḥmad în Al-Musnad (14631).

un neadevăr! Acum ei nu îi urmează pe profeți. Dacă i-ar fi urmat pe profeți, l-ar fi urmat pe Muḥammad ﷺ, fiindcă cel care nu crede în Muḥammad ﷺ nu crede în niciunul dintre profeți; el nu mai urmează o religie adevărată și nu este următorul niciunuia dintre profeți." Evreii de astăzi nu sunt următorii lui Mūsā, iar creștinii nu sunt următorii lui ʿĪsā, deoarece perioada profeților de mai înainte s-a încheiat prin trimiterea lui Muḥammad ﷺ. Cel care rămâne la iudaism sau la creștinism este, așadar, necredincios, deoarece nu a ascultat nici de Mūsā, nici de ʿĪsā, nici de Muḥammad — pacea și binecuvântările fie asupra lor! El nu poate fi pe adevăr, întrucât Mūsā și ʿĪsā îi poruncesc să îl urmeze pe Muḥammad ﷺ, iar el nu a făcut-o.

În Ṣaḥīḥ, de la ʿĀ'ishah — Allah să fie mulțumit de ea! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Celui care săvârșește o faptă care nu este potrivită cu rânduiala noastră, acea faptă îi este respinsă.» Relatat de Aḥmad.[30]

Comentariul

Hadithul lui Abū Hurayrah arată limpede că, în Ziua Învierii, Allah nu va lua în considerare decât Islamul. Celelalte religii sunt neîntemeiate, respinse și nu le sunt de folos adepților lor:

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Celui care caută o altă religie decât Islamul aceasta nu îi va fi acceptată, iar în Viața de Apoi va fi dintre cei pierduți.

Coran, 3:85

30 În Al-Musnad, nr. 25476. Relatat și de al-Bukhārī (2697) și Muslim (1718). Acest hadith a fost menționat mai înainte, în capitolul despre obligativitatea Islamului.

Cei care au murit înainte de trimiterea lui Muḥammad ﷺ, urmându-și profeții, erau pe Islam. Însă, după trimiterea lui Muḥammad ﷺ, Islamul nu este decât ceea ce a adus el ﷺ:

﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ﴾

Celui care caută o altă religie decât Islamul aceasta nu îi va fi acceptată.

Coran, 3:85 · fragment

La fel, hadithul lui ʿĀ'ishah, *«Celui care săvârșește o faptă care nu este potrivită cu rânduiala noastră, acea faptă îi este respinsă»*, arată că nu există altă religie adevărată în afara celor aduse de Trimis ﷺ. Celui care săvârșește o faptă potrivnică Profetului ﷺ sau pe care Profetul ﷺ nu a adus-o îi este respinsă acea faptă. Așadar, celui care urmează iudaismul sau creștinismul ori născocește de la sine lucruri și inovații pe care le practică drept acte de apropiere de Allah și de ascultare, fără dovadă din Cartea lui Allah și din Sunnah Trimisului Său ﷺ, îi sunt respinse acele fapte, oricine ar fi el: evreu, creștin sau musulman care introduce inovații.

Islamul este numai ceea ce a adus Muḥammad ﷺ:

﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلْأُمِّيَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا
عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ
عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ
وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَٱلَّذِينَ

لا
ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ
أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

Cei care îl urmează pe Trimisul, Profetul neștiutor de carte, pe care îl găsesc pomenit la ei în Tora și în Evanghelie, care le poruncește binele, le oprește răul, le îngăduie lucrurile bune, le interzice lucrurile necurate și îi eliberează de povara și de cătușele care apăsau asupra lor. Cei care cred în el, îl cinstesc, îl sprijină și urmează lumina care a fost pogorâtă împreună cu el, aceia sunt cei izbânditori.

Al-Aʿrāf 7:157

Aceasta arată că cei care nu îl urmează pe Muḥammad ﷺ nu vor izbândi niciodată și că vor fi pierduți.

5 Obligativitatea de a ne mulțumi cu urmarea Trimisului, renunțând la orice altceva

Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ تِبْيَـٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ﴾

Și am pogorât asupra ta Cartea ca lămurire pentru toate lucrurile.
An-Naḥl 16:89 · fragment

Comentariul

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ﴾

Și am pogorât asupra ta Cartea
Coran, 16:89 · fragment

— adică Coranul și Sunnah. Aceste cuvinte îi sunt adresate Trimisului ﷺ. Ele arată că acest Coran este Cuvântul lui Allah, pogorât, nu creat, așa cum susțin jahmiții. Allah nu a spus: *„Am creat pentru tine Cartea”*, ci a spus:

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ﴾

Și am pogorât asupra ta Cartea,
Coran, 16:89 · fragment

adică acest Coran.

﴿تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ﴾

Ca lămurire pentru toate lucrurile:
Coran, 16:89 · fragment

Allah — Cel Măreț și Preaînalt — a lămurit în ea religia pe care o acceptă de la robii Săi și în afara căreia nu le acceptă alta, după cum a lămurit în ea și religia pe care nu o acceptă.

﴿تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ﴾

Ca lămurire pentru toate lucrurile,
Coran, 16:89 · fragment

dintre chestiunile religiei,

﴿وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ﴾

și călăuzire și îndurare pentru un neam care crede.
Coran, 7:203; 12:111; 16:64 · fragment

Ea este călăuzire și îndurare pentru credincioși. Pentru cei care nu cred, ea nu este îndurare, ci dovadă împotriva lor.

An-Nasāʾī și alții relatează că Profetul ﷺ a văzut în mâna lui ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb o foaie din Tora și a spus: «Sunteți oare nedumeriți, fiu al lui al-Khaṭṭāb?! V-am adus-o albă și curată. Dacă ar fi fost Mūsā viu, iar voi l-ați fi urmat pe el și m-ați fi părăsit pe mine, ați fi rătăcit.» Într-o altă relatare: «Dacă Mūsā ar fi fost viu, nu i-ar fi fost îngăduit decât să mă urmeze.» Atunci ʿUmar a spus: «Sunt mulțumit cu Allah ca Domn, cu Islamul ca religie și cu Muḥammad ca profet.»[31]

Comentariul

El ﷺ îi spune comunității sale: *„Dacă Mūsā — pacea fie asupra lui! — ar fi fost viu și l-ați fi urmat…”* Deși este trimisul lui Allah și cel căruia Allah i-a vorbit, perioada lui — pacea și binecuvântările fie asupra lui! — s-a încheiat. Dacă l-ați fi urmat după trimiterea lui Muḥammad ﷺ, ați fi rătăcit. Slavă lui Allah! Să rătăcească ei urmând un trimis?! Da, pentru că perioada acelui trimis s-a încheiat și a sosit perioada unui alt trimis, Muḥammad ﷺ. Omul urmează porunca lui Allah — Cel Atotputernic și Măreț — oriunde se află ea. Allah a abrogat legile anterioare prin Legea Trimisului Său Muḥammad ﷺ. Trebuie urmată rânduiala care abrogă, iar urmarea celei abrogate nu este îngăduită. Dacă cineva s-ar ruga acum îndreptându-se spre Ierusalim și ar spune:

„Ierusalimul este o direcție de rugăciune, și Kaʿbah la fel; toate sunt lăcașuri de rugăciune”

, i-am spune: *„Rugăciunea aceasta este nevalabilă, deoarece îndreptarea spre Ierusalim a fost abrogată și ți s-a poruncit să te îndrepți spre Kaʿbah. Trebuie să urmezi porunca lui Allah, nu bunul tău plac. Când o rânduială a fost abrogată, nu mai este îngăduit să o urmezi.”*

La fel este și cu restul religiei. Nimănui nu îi este îngăduit să spună: *„Eu urmez Tora”*, de vreme ce Tora a fost abrogată și a suferit alterări. Chiar presupunând că nu ar fi fost alterată, tot nu

31 Relatat de Aḥmad în Al-Musnad (15156), din hadithul lui Jābir ibn ʿAbd Allāh, și (18335), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn Thābit. Acolo se găsesc trimiterile complete la sursele sale.

ar fi fost îngăduită urmarea ei, fiindcă a fost abrogată. Așadar, Tora fie a fost alterată, fie a fost abrogată, deci nu este îngăduită urmarea ei. La fel și Evanghelia: fie a fost alterată, fie a fost abrogată. Nu a rămas decât urmarea Coranului adus de Muḥammad ﷺ. Religia Îi aparține lui Allah și nu se întemeiază pe bunul plac, pofte și dorințe.

Da, *«dacă Mūsā ar fi fost viu»* — el este cel mai de seamă dintre profeții fiilor lui Isrāʾīl și cel căruia Allah i-a vorbit —, dacă ar fi fost viu în vremea trimiterii lui Muḥammad ﷺ, nu i-ar fi fost îngăduit decât să îl urmeze pe Trimis. Nu ar fi rămas la Legea sa, fiindcă aceasta a fost abrogată și perioada ei s-a încheiat. Hotărârea Îi aparține lui Allah — Cel Măreț și Preaînalt:

﴿يَمْحُواْ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ﴾

Allah șterge ceea ce voiește și întărește, iar la El se află Cartea de temelie.

Ar-Raʿd 13:39

«Atunci ʿUmar a spus: „Sunt mulțumit cu Allah ca Domn, cu Islamul ca religie și cu Muḥammad ﷺ ca profet.”» Aceasta este datoria omului: când adevărul i se arată limpede, să nu îl conteste și să nu amâne acceptarea lui. ʿUmar — Allah să fie mulțumit de el! — urma adevărul. El crezuse că acea foaie din Tora cuprindea adevăr și de aceea îi plăcuse. Însă, când Trimisul ﷺ i-a lămurit aceste lucruri, a fost convins și a spus:

„Sunt mulțumit cu Allah ca Domn, cu Islamul ca religie și cu Muḥammad ﷺ ca profet.”

Aceasta este datoria: când adevărul i se arată limpede, omul trebuie să se grăbească să îl accepte. Dacă întârzie să îl accepte, este de temut ca inima lui să se abată:

﴿وَنُقَلِّبُ أَفْـِٔدَتَهُمْ وَأَبْصَـٰرَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا۟ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِى طُغْيَـٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ﴾

Le întoarcem inimile și privirile, așa cum nu au crezut în el prima dată, și îi lăsăm să rătăcească orbește în nelegiuirea lor.

Al-Anʿām 6:110

Aici se află dovada că urmarea altor cărți de dinainte, în locul Coranului, este neîntemeiată, fiindcă ele au fost abrogate prin Coran.

6 Despre părăsirea apartenenței la Islam

Cuvintele Sale, Preaînaltul:

﴿هُوَ سَمَّىٰكُمُ ٱلْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِى هَٰذَا﴾

El v-a numit musulmani mai înainte și în aceasta.
Al-Ḥajj 22:78 · fragment

Comentariul
În acest capitol se arată că unii își iau numele de musulmani, dar ies din Islam deoarece săvârșesc unul dintre lucrurile care îl anulează. Un astfel de om se crede musulman, fără să mai fie. De pildă, cel care mărturisește că nu există altă divinitate demnă de adorare în afara lui Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah, se roagă și postește este musulman. Însă, dacă invocă pe altcineva în afara lui Allah, îi cere ajutorul salvator altcuiva decât lui Allah sau aduce o jertfă pentru altcineva decât Allah, I-a făcut lui Allah un asociat și a ieșit din Islam. Islamul înseamnă supunerea față de Allah prin monoteism, ascultarea de El prin împlinirea poruncilor și dezicerea de politeism și de adepții lui. Acesta este Islamul. Dacă omul săvârșește o faptă, rostește un cuvânt sau nutrește o convingere care se împotrivește Islamului, el nu mai este musulman, chiar dacă se declară ca aparținând Islamului. Cât de des se întâmplă aceasta! Musulmanul trebuie să se ferească de ea, să învețe ce este Islamul adevărat și care sunt lucrurile care îl anulează, pentru a le evita. Dacă nu cunoaște aceste lucruri, poate cădea în ele și poate ieși din Islam fără să își dea seama. Allah — Cel Măreț și Preaînalt — spune:

﴿هُوَ ٱجْتَبَىٰكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَٰهِيمَ ۚ هُوَ سَمَّىٰكُمُ ٱلْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِى هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا۟ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ﴾

El v-a ales și nu v-a pus în religie nicio strâmtorare: religia părintelui vostru Ibrāhīm. El v-a numit musulmani mai înainte și în aceasta, pentru ca Trimisul să fie martor asupra voastră, iar voi să fiți martori asupra oamenilor.

Al-Ḥajj 22:78 · fragment

Care este religia părintelui nostru Ibrāhīm? Este monoteismul, adorarea curată numai a lui Allah — Cel Atotputernic și Măreț — și dezicerea de politeism și de adepții lui. Aceasta este religia părintelui nostru Ibrāhīm, iar ceea ce i se împotrivește este necredință și asociere de parteneri lui Allah. Aceasta este chemarea tuturor trimișilor, de la primul până la ultimul: ei cheamă la supunerea față de Allah prin adorare și la părăsirea adorării oricui altcuiva.

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

Am trimis în fiecare comunitate un trimis: „Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!”

An-Naḥl 16:36 · fragment

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ﴾

Nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să îi revelăm: „Nu există altă divinitate în afara Mea, așadar adorați-Mă!”

Al-Anbiyāʾ 21:25

De la al-Ḥārith al-Ashʿarī — Allah să fie mulțumit de el! — se relatează că Profetul ﷺ a spus: «Vă poruncesc cinci lucruri pe care Allah mi le-a poruncit: ascultarea, supunerea, jihādul, emigrarea și păstrarea comunității unite. Cel care se desparte de comunitate chiar și cu o șchioapă și-a scos legătura Islamului de la gât, până când se întoarce. Cel care cheamă la chemarea epocii ignoranței este dintre cei strânși în Iad.» Un bărbat a întrebat: «O, Trimis al lui Allah, chiar dacă se roagă și postește?» El a spus: «Chiar dacă se roagă și postește! Chemați, așadar, cu numele dat de Allah, Cel care v-a numit musulmani, credincioși, robi ai lui Allah.» Relatat de Aḥmad și de at-Tirmidhī, care a spus: «Ḥasan ṣaḥīḥ.»[32]

Comentariul

În acest hadith, Profetul ﷺ a spus: *«Vă poruncesc cinci lucruri»*:

Primul: ascultarea și supunerea față de conducătorul musulmanilor. Treburile nu se îndreaptă decât prin ascultarea și supunerea față de conducătorul musulmanilor. Nu este bine ca musulmanii să rămână dezbinați și învrăjbiți; trebuie să se adune și să se unească. Ei nu se pot aduna decât în jurul unui conducător, iar conducerea nu se împlinește decât prin ascultare și supunere, însă fără nesupunere față de Allah, după cum el ﷺ a spus: *«Nu se dă ascultare unei făpturi în nesupunere față de Creator.»*[33]

32 Aḥmad (22910) și at-Tirmidhī (2863).

33 Relatat de Aḥmad (3889).

Ascultarea și supunerea față de conducător sunt, așadar, obligatorii; altfel, musulmanii nu se pot aduna, nu își pot uni glasul și nu pot avea o comunitate sub care să se reunească. Cel care nu ascultă de conducător și nu i se supune nu face parte din comunitate, ci a ieșit din ea. Iar cel care a ieșit din comunitate și-a scos legătura Islamului de la gât. Aceasta este o amenințare aspră. Nu este un lucru ușor ca omul să se izoleze de musulmani și să se deosebească de ei pe baza propriei judecăți și păreri. Unirea este necesară pentru ca glasul musulmanilor să fie unul, interesele lor să fie împlinite și treburile lor să se așeze.

Al doilea: jihādul pe calea lui Allah pentru înălțarea Cuvântului Său. Allah — Cel Măreț și Preaînalt — a poruncit mai întâi chemarea necredincioșilor și a politeiștilor la Islam, fiindcă acesta este religia lui Allah — Cel Atotputernic și Măreț —, iar celelalte sunt neîntemeiate. Chemarea la această religie este, așadar, necesară. Pentru cel care răspunde și acceptă chemarea, laudă lui Allah! Iar în cazul celui care refuză, jihādul este necesar: lupta pentru înălțarea Cuvântului lui Allah și ștergerea politeismului de pe pământ. Preaînaltul a spus:

﴿وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾

Luptați împotriva lor până când nu va mai fi ispitire și religia va fi în întregime a lui Allah.

Al-Anfāl 8:39 · fragment

Nu se cuvine ca o parte a religiei să Îi fie dedicată lui Allah, iar alta altcuiva, pentru că Allah este Creatorul, Dătătorul de hrană, Cel care dă viață și moarte și Care cârmuiește totul. El este Cel îndreptățit să fie adorat. Nu există religie adevărată în afara religiei lui Allah — Cel Măreț și Preaînalt:

﴿أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ﴾

Caută ei oare altă religie decât pe cea a lui Allah, când Lui I s-au supus

Coran, 3:83 · fragment

— adică I s-au plecat —

﴿مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا﴾

cei din ceruri și de pe pământ, de bunăvoie sau fără voie?

Āl ʿImrān 3:83 · fragment

Toate făpturile Îi sunt supuse lui Allah: fie de bunăvoie, prin urmarea Legii și ascultarea de trimiși — aceștia sunt musulmanii din orice timp și loc —, fie fără voie, adică supunându-se fără voie hotărârii și sorții rânduite de Allah. Hotărârea și soarta rânduite de Allah îi cuprind atât pe necredincioși, cât și pe musulmani; robul necredincios I se supune lui Allah fără voie, nu de bunăvoie.

Religia adevărată este religia lui Allah — Cel Măreț și Preaînalt —, nu alta, iar în Ziua Învierii Allah nu va accepta de la nimeni o altă religie. De vreme ce așa stau lucrurile, nu există loc pentru păstrarea unei alte religii decât Islamul. Jihādul este, așadar, necesar pentru ca adorarea să Îi fie dedicată numai lui Allah — Cel Atotputernic și Măreț. Aceasta este adorarea pentru care Allah a creat făpturile, pe care a trimis trimișii să o lămurească și pe care le-a poruncit-o robilor.

Jihādul pe calea lui Allah înseamnă lupta, adică lupta împotriva politeiștilor dacă refuză să accepte Islamul. Jihādul este o obligație pentru musulmani potrivit putinței lor. Preaînaltul a spus:

﴿كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِتَالُ وَهُوَ كُرۡهٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا وَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّواْ شَيۡـٔٗا وَهُوَ شَرّٞ لَّكُمۡ﴾

V-a fost prescrisă lupta, deși vă este neplăcută. Se poate să urâți un lucru și el să fie bun pentru voi; și se poate să iubiți un lucru și el să fie rău pentru voi.

Al-Baqarah 2:216 · fragment

Jihādul este, așadar, obligatoriu, dar potrivit putinței. Dacă musulmanii au forța și capacitatea de a alcătui oști și de a porni în campanie împotriva necredincioșilor, aceasta devine obligatorie pentru ei. Jihādul trebuie să existe, iar existența lui este o obligație colectivă: dacă îl îndeplinesc suficienți oameni, păcatul este înlăturat de la ceilalți; pentru restul rămâne recomandat și este dintre cele mai bune acte de adorare. Dacă nu îl îndeplinesc suficienți oameni, toți poartă păcatul. Jihādul este o obligație colectivă necesară. Dacă însă musulmanii nu au putința, așteaptă până dobândesc putere. Profetul ﷺ a rămas la Makkah treisprezece ani după ce a fost trimis, limitându-se la chemarea la Allah — Cel Atotputernic și Măreț —, fără să i se poruncească jihādul, deoarece musulmanii nu erau capabili de el în acea perioadă. Când a emigrat ﷺ la Madīnah și a dobândit sprijinitori și ajutoare, Allah le-a impus jihādul, fiindcă atunci erau capabili să îl îndeplinească. Aceasta este a doua chestiune.

Al treilea: emigrarea. Cuvântul hijrah provine din hajr, care înseamnă părăsirea unui lucru. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلرُّجْزَ فَٱهْجُرْ﴾

Și de necurăție îndepărtează-te!
Al-Muddaththir 74:5

„Necurăția" înseamnă idolii, iar îndepărtarea de ei înseamnă părăsirea lor. Acesta este sensul în limbă.
În Legea religioasă, emigrarea înseamnă mutarea dintr-un ținut al necredinței într-un ținut al Islamului, pentru a-ți salva religia. Musulmanul nu rămâne printre necredincioși dacă poate emigra în ținuturile musulmanilor, deoarece, dacă rămâne printre necredincioși, aceștia îl influențează, iar el se lasă influențat de ei, ori îl împiedică să Îl adore pe Allah — Cel Atotputernic și Măreț — și îl constrâng la necredință. Emigrarea este, așadar, necesară când există putința. Allah i-a amenințat pe cei care nu au emigrat, deși puteau, din atașament față de patria sau averile lor, prin cuvintele Sale:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا﴾

Celor pe care îngerii îi iau, pe când își nedreptățesc propriile suflete, le spun: „În ce stare v-ați aflat?" Ei spun: „Am fost slăbiți pe pământ." Îngerii spun: „Nu era oare pământul lui Allah destul de larg ca să emigrați pe el?"
An-Nisāʾ 4:97 · fragment

Adică: dacă erați slăbiți în acel ținut și nu puteați să vă manifestați religia, de ce nu v-ați mutat într-un ținut unde ați fi fost puternici?

﴿فَأُوْلَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا فَأُوْلَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا وَمَن يُهَاجِرْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدْ فِى ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً﴾

Aceștia vor avea drept adăpost Iadul. Și ce rea destinație! Afară de cei slăbiți dintre bărbați, femei și copii, care nu pot găsi niciun mijloc și nu cunosc nicio cale. Pe aceștia se poate ca Allah să îi ierte — iar Allah este Iertător și Atoateiertător. Cel care emigrează pe calea lui Allah va găsi pe pământ multe locuri de refugiu și belșug.

An-Nisāʾ 4:97–100 · fragment

În loc să fie strâmtorat în acel loc, el găsește un pământ larg.

﴿وَمَن يَخْرُجْ مِنۢ بَيْتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدْرِكْهُ ٱلْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا﴾

Cel care iese din casa sa emigrând către Allah și Trimisul Său, apoi îl ajunge moartea, răsplata lui Îi revine lui Allah. Allah este Atoateiertător și Îndurător.

An-Nisāʾ 4:100 · fragment

Dacă moare pe drum, Allah i-a înscris răsplata emigrării. Acesta este un mare har.
Așadar, emigrarea este necesară și este alăturată jihādului:

﴿ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَهَاجَرُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

Cei care au crezut, au emigrat și au luptat cu averile și cu sufletele lor pe calea lui Allah.

Al-Anfāl 8:72 · fragment

Emigrarea este alăturată jihādului pe calea lui Allah și are o mare virtute.

Al patrulea: comunitatea unită. Înseamnă să rămâi alături de comunitatea musulmanilor și să nu te desparți de ea. Comunitatea este o pavăză, iar aflarea ta alături de ea îți dă putere și ocrotire. Izolarea te pune în primejdie pe tine și religia ta. Rămâi, așadar, alături de comunitatea musulmanilor și de conducătorul lor și nu te despărți de ei. Cel care iese din comunitate și părăsește ascultarea și supunerea și-a scos legătura Islamului de la gât, așa cum arată hadithul. Într-un alt hadith: *«Cel care se desparte de comunitate chiar și cu o șchioapă și moare, moare de o moarte a*

epocii ignoranței.»[34] Musulmanul trebuie să rămână alături de musulmani și să nu se despartă de ei: să fie alături de ei cu trupul, cu părerea, cuvântul și fapta sa. Nu este îngăduit să fie alături de ei numai cu trupul, dar să li se împotrivească în opinie, adoptând o altă părere.

Mai grav este dacă ridică armele împotriva musulmanilor. Dacă ridică armele, a încălcat legământul de ascultare și a ieșit din comunitatea musulmanilor, adică a devenit dintre khawārij. Trebuie, așadar, combătut și oprit. Dacă însă împărtășește părerea khawārijilor și o consideră dreaptă, dar nu a ridicat armele, este lăsat în pace, deși este socotit dintre khawārij.

«Cel care se desparte de comunitate chiar și cu o șchioapă și-a scos legătura Islamului de la gât, până când se întoarce» — adică până când se căiește înaintea lui Allah. Aici se deschide o cale pentru cel pe care propriul suflet l-a ispitit sau căruia propovăduitorii rătăcirii i-au înfrumusețat ieșirea din comunitate. Allah i-a dat șansa de a se căi și de a se întoarce. Celui care se căiește, Allah îi primește căința.

Al cincilea: *«Cel care cheamă la chemarea epocii ignoranței este dintre cei strânși în Iad.»*

Musulmanul trebuie să se dezică de practicile epocii ignoranței și să nu se asemene oamenilor ei, pentru că acea epocă înseamnă necredință și rătăcire. Să nu își însușească moravurile oamenilor ei. Epoca ignoranței este ceea ce a fost înainte de trimiterea Profetului ﷺ. Cel pe care mândria și partizanatul îl împing să se despartă de comunitate are o trăsătură dintre trăsăturile epocii ignoranței.

Aceasta este epoca ignoranței. Când Trimisul lui Allah ﷺ a fost trimis, ignoranța generală a dispărut și au venit cunoașterea, Coranul și Sunnah. Ignoranța generală a dispărut, laudă lui Allah! Pot însă rămâne forme ale ignoranței la unele persoane, în unele ținuturi sau la unele triburi. Ignoranța generală a dispărut prin Islam, laudă lui Allah! De aceea, el ﷺ a spus: *«Patru lucruri din epoca ignoranței se află în comunitatea mea și oamenii nu le vor*

34 Relatat de al-Bukhārī (7054) și Muslim (1849), din hadithul lui Ibn ʿAbbās.

părăsi: fălirea cu obârșia, ponegrirea descendenței, cererea ploii prin stele și bocirea mortului.»[35] Cel care face unul dintre aceste lucruri a săvârșit o practică a epocii ignoranței; adică în el se află o trăsătură a ei. Când unul dintre companioni l-a ocărât pe un frate al său din pricina mamei lui, spunându-i: *«Fiu al celei negre!»*, Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus:

«L-ai ocărât din pricina mamei sale?! Ești un om în care se află o trăsătură a ignoranței.»

[36] Adică în tine se află o trăsătură dintre trăsăturile epocii ignoranței.

Fălirea cu obârșia, ponegrirea descendenței, cererea ploii prin stele și bocirea mortului sunt toate dintre practicile epocii ignoranței.

Musulmanii trebuie să le părăsească. La fel și partizanatul tribal, prin care omul își părtinește tribul. Musulmanii sunt asemenea unui singur trup: nu există deosebire între un musulman și altul și nu se disting unii de alții prin descendență sau obârșie. Toți sunt musulmani; sunt o singură mână și o singură construcție, iar noblețea lor este una. Nimeni să nu își părtinească tribul, conducătorul sau șeicul; acestea sunt dintre practicile epocii ignoranței. Credinciosul se întoarce la adevăr oricare ar fi el, acceptă adevărul de la oricine îl are și i se supune, fie că adevărul se află la conducătorul său, la tribul său, la grupul său ori la alți musulmani.

Într-una dintre expediții, un bărbat dintre anșār s-a certat cu un bărbat dintre muhājirūn și s-au bătut. Cel dintre muhājirūn a strigat: *«O, muhājirūn, săriți în ajutor!»* Iar cel dintre anșār a strigat: *«O, anșār, săriți în ajutor!»* Profetul ﷺ a auzit și a spus:

«Oare chemarea epocii ignoranței, cât timp eu sunt printre voi?! Părăsiți-o, căci este urât mirositoare!»[37]

35 Relatat de Muslim (934), din hadithul lui Abū Mālik al-Ashʿarī.

36 Relatat de al-Bukhārī (30) și Muslim (1661).

37 Relatat de al-Bukhārī (4905) și Muslim (2584), din hadithul lui Jābir ibn ʿAbd Allāh.

Nu îi este, așadar, îngăduit omului să își părtinească tribul sau să caute ocrotire numai la el, ci caută ocrotire la musulmani în general. Profetul ﷺ a socotit această chemare drept una dintre practicile epocii ignoranței. Allah — Cel Măreț și Preaînalt — le spune soțiilor Trimisului ﷺ:

﴿وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ﴾

Și nu vă afișați podoabele precum în epoca de dinainte a ignoranței.
Al-Aḥzāb 33:33 · fragment

El, Slăvitul și Preaînaltul, spune:

﴿يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيْرَ ٱلْحَقِّ ظَنَّ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ﴾

Gândeau despre Allah neadevărul, gândul epocii ignoranței.
Āl ʿImrān 3:154 · fragment

El spune:

﴿إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ﴾

Când cei care nu credeau și-au pus în inimi înverșunarea,
înverșunarea epocii ignoranței.
Al-Fatḥ 48:26 · fragment

Înverșunarea, afișarea podoabelor și chemarea epocii ignoranței, naționalismul arab și judecata epocii ignoranței — despre care Preaînaltul a spus:

﴿أَفَحُكْمَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَ﴾

Judecata epocii ignoranței o caută ei oare?
Coran, 5:50 · fragment

— sunt toate respinse. Noi suntem musulmani; Allah ne-a înnobilat prin Islam, după cum conducătorul credincioșilor, ʿUmar

— Allah să fie mulțumit de el! — a spus: *«Suntem o comunitate pe care Allah a înnobilat-o prin Islam. Oricând căutăm măreția în altceva, Allah ne umilește.»* Măreția se află numai în Islam:

﴿وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

A lui Allah este măreția, a Trimisului Său și a credincioșilor, însă ipocriții nu știu.
Al-Munāfiqūn 63:8 · fragment

Măreția Îi aparține lui Allah, Trimisului Său și credincioșilor.

Acestea sunt practicile epocii ignoranței. Datoria este să le respingem, să le părăsim și să ne îndepărtăm de ele. Șeicul — după cum știți — are o scriere numită Masā'il al-Jāhiliyyah, în care a pomenit mai multe practici ale epocii ignoranței pentru a avertiza împotriva lor. Ea cuprinde peste o sută de chestiuni sau peste o sută douăzeci, toate dintre chestiunile epocii ignoranței. Musulmanul trebuie să le evite, precum și celelalte practici ale acelei epoci.

A spus: *«Cel care cheamă la chemarea epocii ignoranței este dintre cei strânși în Iad.»*

Aceasta este o amenințare aspră: el ajunge dintre oamenii Focului deoarece a chemat la chemarea epocii ignoranței. Musulmanul trebuie să cheme în numele Islamului, nu prin chemarea epocii ignoranței.

«Un bărbat a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, chiar dacă se roagă și postește?" El a spus: „Chiar dacă se roagă și postește! Chemați, așadar, cu numele dat de Allah, Cel care v-a numit musulmani, credincioși, robi ai lui Allah."»

Adică este dintre cei strânși în Iad chiar dacă se roagă și postește: este pedepsit pentru această trăsătură. Credinciosul poate fi pedepsit în Foc chiar dacă nu a căzut în necredință. El poate fi pedepsit în Foc pentru un păcat mare, apoi să iasă din el.

În Ṣaḥīḥ: «Cel care se desparte de comunitate chiar și cu o șchioapă și moare, moare de o moarte a epocii ignoranței.»[38]

Comentariul

Și aici se îndeamnă la păstrarea legăturii cu comunitatea. *«Cel care se desparte de comunitate chiar și cu o șchioapă»* — adică oricât de puțin, prin cea mai mică despărțire — și moare în această stare, fără să se fi căit. Aici se deschide o cale pentru cel încercat de abateri și încălcări: să se căiască înainte de moarte. Dacă însă moare înainte să se căiască, moare de o moarte a epocii ignoranței; adică moare având o trăsătură dintre trăsăturile acelei epoci.

Tot acolo: «Oare chemarea epocii ignoranței, cât timp eu sunt printre voi?!»[39]

Comentariul

Aceste cuvinte privesc întâmplarea amintită mai înainte, dintr-una dintre expediții, când doi tineri s-au bătut: unul dintre muhājirūn, iar celălalt dintre anṣār. Fiecare și-a chemat grupul: cel dintre muhājirūn i-a chemat pe muhājirūn, iar cel dintre anṣār i-a chemat pe anṣār. Aceasta este dintre chemările epocii ignoranței. Ei erau musulmani și nu le era îngăduit să cheme prin chemarea epocii ignoranței.

Abū al-ʿAbbās a spus: «Orice apartenență care iese din chemarea Islamului și a Coranului, fie ea de descendență, ținut, neam, școală sau cale, este dintre chemările de solidaritate ale epocii ignoranței.»

38 Relatat de al-Bukhārī (7054) și Muslim (1849), din hadithul lui Ibn ʿAbbās — Allah să fie mulțumit de amândoi!

39 Relatat de al-Bukhārī (4905) și Muslim (2584), din hadithul lui Jābir ibn ʿAbd Allāh — Allah să fie mulțumit de amândoi!

Comentariul
Abū al-ʿAbbās, Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah — Allah să aibă milă de el! — a explicat ce este ignoranța: orice iese din Islam și din Coran. Musulmanul trebuie să își afirme apartenența la Islam și la Coran, nu la trib sau la ținut din înverșunare și fălire. Nu îi este îngăduit să își caute mândria în trib, ci în Islam, nici în ținut. Ținuturile musulmanilor sunt toate deopotrivă, fără ca unele să aibă întâietate asupra altora, afară de cele cărora Allah le-a dat întâietate asupra altora, precum Makkah și Madīnah. Restul ținuturilor musulmanilor sunt toate deopotrivă, fie că sunt în Răsărit sau în Apus. Musulmanul nu se fălește nici cu descendența, nici cu ținuturile, nici cu neamul, spunând: *„Eu sunt arab, iar tu ești nearab."* Aceasta nu este îngăduită. Cât timp celălalt este musulman, este fratele tău:

﴿إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾

Credincioșii sunt frați.
Al-Ḥujurāt 49:10 · fragment

Arabi și nearabi, djinni și oameni, toți sunt frați prin credință și Islam.

«Sau școală»: dintre școlile învățaților, precum cea ḥanafită, mālikită, shāfiʿită, ḥanbalită, ẓāhirită și altele. Nu este îngăduit să le urmezi cu partizanat. Urmezi dovada: ceea ce corespunde dovezii acceptăm, fie că este părerea imamului nostru, fie a altuia. Toți învățații sunt imami, laudă lui Allah! Toți învățații Ahl as-Sunnah sunt imami: Abū Ḥanīfah este imamul nostru, iar ash-Shāfiʿī, Mālik și Aḥmad sunt imamii noștri. Nu ne dezbinăm spunând: *„Eu sunt ḥanafit, iar tu ești ḥanbalit"*, și așa mai departe. Noi urmăm dovada. Dacă dovada ne apare limpede, fie că este de partea imamului meu, fie a imamului tău, ea trebuie urmată. Nu părtinim opinia unui imam sau școala lui, ci ne ținem de adevăr.

«Sau cale»: dintre căile sufite. Sufiții au mai multe căi; fiecare grup are o cale și un șeic și manifestă partizanat pentru acestea,

precum Naqshbandiyyah, Tijāniyyah, Burhāniyyah, Qādiriyyah și altele.

Ei au multe căi. În Islam nu există asemenea împărțiri: Islamul este unul singur, iar musulmanii sunt frați. Nu există naqshbandī, qādirī, burhānī și celelalte asemenea. Toate acestea sunt dintre uneltirile Satanei împotriva musulmanilor. Musulmanii trebuie să fie o singură comunitate și să urmeze Cartea lui Allah, Sunnah Trimisului lui Allah ﷺ și calea înaintașilor lor dreptcredincioși.

«Este dintre chemările de solidaritate ale epocii ignoranței»: despre toate aceste lucruri, Shaykh al-Islām spune că sunt dintre chemările epocii ignoranței. *«Celui care cheamă prin chemările de solidaritate ale epocii ignoranței spuneți-i să muște din organul genital al tatălui său și nu folosiți eufemisme.»*[40]

Mai mult, când un muhājir și un anṣārī s-au certat, cel dintâi a strigat: «O, muhājirūn, săriți în ajutor!», iar celălalt: «O, anṣār, săriți în ajutor!» El ﷺ a spus: «Oare chemarea epocii ignoranței, cât timp eu sunt printre voi?!» Și s-a mâniat foarte tare din această pricină.

Comentariul

Deși termenul muhājirūn este un termen religios, iar termenul anṣār este și el religios, nu este îngăduit să folosim anṣār și muhājirūn drept chemări de partizanat. Muhājirūn și anṣār sunt frați și alcătuiesc o singură comunitate. Nu îi despărțim, alipindu-ne unora și lăsându-i pe ceilalți. Toți sunt frații noștri.

40 Relatat de Aḥmad (21236), din hadithul lui Ubayy ibn Kaʿb — Allah să fie mulțumit de el!

7 Obligativitatea de a primi Islamul în întregime și de a părăsi ceea ce este în afara lui

Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدۡخُلُواْ فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ﴾

O, voi, cei care credeți! Intrați în Islam pe deplin!
Al-Baqarah 2:208 · fragment

Comentariul
«Capitol despre primirea Islamului în întregime» înseamnă să accepți întregul Islam, fără să iei o parte și să lași alta. Allah, Slăvitul și Preaînaltul, a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدۡخُلُواْ فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ﴾

O, voi, cei care credeți! Intrați în Islam pe deplin!
Al-Baqarah 2:208 · fragment

Adică primiți întregul Islam, nu luați o parte lăsând-o pe cealaltă. Cel care face aceasta nu crede în Islam. El, Slăvitul și Preaînaltul, a spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا۟ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ حَقًّا﴾

Cei care nu cred în Allah și în trimișii Săi, vor să facă deosebire între Allah și trimișii Săi și spun: „Credem în unii și nu credem în alții", dorind să ia o cale între acestea, aceia sunt cu adevărat necredincioșii.

An-Nisāʾ 4:150–151 · fragment

Cel care crede în unii trimiși ori într-o parte din Carte sau din Islam, dar respinge cealaltă parte, le respinge pe toate.

﴿أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ
مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾

Credeți oare într-o parte din Carte și o respingeți pe cealaltă? Răsplata celor dintre voi care fac aceasta nu este decât rușine în viața lumească, iar în Ziua Învierii vor fi trimiși la cea mai aspră pedeapsă. Allah nu este nepăsător față de ceea ce faceți.

Al-Baqarah 2:85 · fragment

Musulmanul trebuie să accepte Islamul în întregime și să practice ceea ce poate din el, crezând însă în întregul lui. Să creadă într-o parte și să respingă alta nu este îngăduit și nu este suficient. Nici să ia din Islam numai ceea ce se potrivește bunului său plac, părăsind ceea ce i se împotrivește, nu este îngăduit și nu este suficient. Trebuie să accepte întregul Islam și să creadă în întregul lui.
Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدْخُلُواْ فِى ٱلسِّلْمِ كَآفَّةً﴾

O, voi, cei care credeți! Intrați în Islam pe deplin!

Coran, 2:208 · fragment

Pe deplin înseamnă întregul Islam. Nu iei o parte și lași alta după bunul plac și dorința ta și nu iei numai ceea ce îți convine. Întregul Islam este un tot unitar.

Cuvintele Sale, Preaînaltul:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ﴾

Nu i-ai văzut pe cei care pretind că ei cred în ceea ce ți-a fost pogorât și în ceea ce a fost pogorât înaintea ta?

An-Nisā' 4:60 · fragment

Comentariul

Din primirea Islamului în întregime face parte judecarea după Legea religioasă, căci aceasta este una dintre rânduielile Islamului. Cel care pretinde că este musulman, dar înlătură Legea religioasă de la judecată și judecă după legi omenești, nu este musulman. Preaînaltul a spus:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ﴾

Nu i-ai văzut pe cei care pretind...

Coran, 4:60 · fragment

A spus *„pretind"*, iar pretenția neîntemeiată este cea mai mincinoasă vorbă. Aceasta arată că afirmația lor nu este adevărată.

﴿يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا﴾

Pretind că ei cred în ceea ce ți-a fost pogorât și în ceea ce a fost pogorât înaintea ta, dar vor să caute judecata la ṭāghūt, deși li s-a poruncit să îl respingă. Iar Satana vrea să îi ducă într-o rătăcire îndepărtată.

An-Nisāʾ 4:60 · fragment

Judecarea după ceea ce Allah a pogorât este necesară. Cel care înlătură cu totul judecarea după ceea ce Allah a pogorât și pune în locul ei legile omenești nu este musulman, chiar dacă pretinde că este. Aceasta se află în Coran:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ﴾

Nu i-ai văzut pe cei care pretind că ei cred în ceea ce ți-a fost pogorât și în ceea ce a fost pogorât înaintea ta, dar vor să caute judecata la ṭāghūt?

Coran, 4:60 · fragment

Privește cuvântul *„vor”*: el exprimă numai o intenție în inimă. Cum este atunci dacă o pune în aplicare? Lucrul este și mai grav. Dacă a avut această intenție în inimă, nu este credincios; cum este atunci dacă o pune în aplicare?

Cuvintele Sale, Preaînaltul:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾

Cu cei care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte tu nu ai nimic de-a face.

Al-Anʿām 6:159 · fragment

Comentariul

Aici se interzice dezbinarea în religie:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًا﴾

Cei care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte,

Al-Anʿām 6:159 · fragment

adică în partide și grupări. Aceasta este o mustrare și o avertizare. Musulmanii sunt o singură comunitate și o singură tabără: sunt tabăra lui Allah și oastea lui Allah. Să nu se împartă în partide și grupări, fiecare chemând la partidul sau gruparea sa, socotindu-i rătăciți pe ceilalți și înjosindu-i. Aceasta nu este îngăduită între musulmani; este dintre practicile epocii ignoranței. Musulmanii sunt o singură mână, o singură comunitate și o singură tabără. Când au neînțelegeri, se întorc la Carte și la Sunnah:

﴿فَإِن تَنَٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾

Dacă aveți o neînțelegere în privința vreunui lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis, dacă voi credeți în Allah și în Ziua de Apoi. Aceasta este mai bine și are urmări mai bune.

An-Nisāʾ 4:59 · fragment

Musulmanii trebuie să fie o singură comunitate, o singură tabără, iar când au neînțelegeri să caute judecata în Cartea lui Allah și în Sunnah Trimisului Său ﷺ. Fiecare să nu spună: *„Rămânem la ceea ce urmăm și nu ne întoarcem de la aceasta."* Aceasta este dintre practicile epocii ignoranței.
Cuvintele Sale:

﴿لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾

Tu nu ai nimic de-a face cu ei
Coran, 6:159 · fragment

exprimă dezicerea. Allah l-a dezlegat pe Trimisul Său ﷺ de cei care și-au dezbinat religia și s-au împărțit în secte, adică în grupări. Musulmanii sunt o singură comunitate, fără împărțire și dezbinare. Neînțelegerile și divergențele vor apărea, dar se înlătură prin căutarea judecății în Cartea lui Allah și în Sunnah Trimisului Său ﷺ. Ne întoarcem la cel care are dreptate, iar cel care a greșit se întoarce de la greșeala lui, fără să își părtinească opinia, partidul sau gruparea. Așa se cuvine musulmanilor.

Ibn ʿAbbās — Allah să fie mulțumit de amândoi! — a spus despre cuvintele Preaînaltului:

﴿يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ﴾

În Ziua când unele fețe se vor lumina, iar altele se vor întuneca:
Āl ʿImrān 3:106 · fragment

«Se vor lumina fețele oamenilor Sunnei și ai unirii și se vor întuneca fețele oamenilor inovațiilor și ai dezbinării.»

Comentariul
Acest verset vine după cuvintele Preaînaltului:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ كَٰفِرِينَ وَكَيۡفَ تَكۡفُرُونَ وَأَنتُمۡ
تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمۡ رَسُولُهُۥۗ وَمَن يَعۡتَصِم بِٱللَّهِ
فَقَدۡ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ
ٱللَّهِ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْ﴾

O, voi, cei care credeți! Dacă dați ascultare unui grup dintre cei cărora li s-a dat Cartea, ei vă vor întoarce la necredință după credința voastră. Cum să nu credeți, când vouă vi se recită versetele lui Allah și printre voi se află Trimisul Său? Cel care se ține strâns de Allah a fost călăuzit pe o cale dreaptă. O, voi, cei care credeți! Temeți-vă de Allah așa cum se cuvine să vă temeți de El și să nu muriți decât fiind musulmani. Țineți-vă cu toții strâns de frânghia lui Allah și nu vă dezbinați!
Āl ʿImrān 3:100–103 · fragment

Apoi a spus:

﴿وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا﴾

Țineți-vă cu toții strâns de frânghia lui Allah!
Coran, 3:103 · fragment

Frânghia lui Allah este Coranul, Islamul și Trimisul ﷺ.

﴿وَلَا تَفَرَّقُواْ﴾

Și nu vă dezbinați
Coran, 3:103 · fragment

în grupări și partide: aici se interzice dezbinarea.

﴿وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ
قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ
ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ
تَهۡتَدُونَ وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ وَلَا
تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ﴾

Aduceți-vă aminte de binefacerea lui Allah asupra voastră: erați dușmani, iar El v-a unit inimile și, prin binefacerea Lui, ați devenit frați. Erați pe marginea unei prăpăstii de Foc, iar El v-a salvat din ea. Astfel vă lămurește Allah versetele Sale, pentru ca voi să fiți călăuziți. Să fie dintre voi o comunitate care cheamă la bine, poruncește binele și oprește răul; aceia sunt cei izbânditori. Nu fiți asemenea celor care s-au dezbinat!
Āl ʿImrān 3:103–105 · fragment

La începutul versetelor a interzis dezbinarea, apoi a spus:

﴿وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ﴾

Țineți-vă cu toții strâns de frânghia lui Allah și nu vă dezbinați!
Coran, 3:103 · fragment

Apoi a interzis asemănarea cu comunitățile de mai înainte care s-au dezbinat în religia lor:

﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخْتَلَفُواْ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ﴾

Nu fiți asemenea celor care s-au dezbinat și au avut neînțelegeri după ce le-au venit dovezile limpezi!
Coran, 3:105 · fragment

Au avut neînțelegeri și s-au dezbinat, deși aveau revelația pogorâtă. Nu au căutat judecata ei, ci fiecare și-a părtinit propria opinie.

﴿وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾

Aceștia vor avea o pedeapsă mare:
Coran, 3:105 · fragment

cei care au avut neînțelegeri, s-au dezbinat și au părăsit ceea ce Allah a pogorât, fără să se întoarcă la Cartea lui Allah și la Sunnah Trimisului Său ﷺ pentru înlăturarea neînțelegerii. Fiecare a rămas la școala sa; au părăsit Cartea pogorâtă și s-au mulțumit cu metodele, școlile și părerile lor.

﴿وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ﴾

Aceștia vor avea o pedeapsă mare, în Ziua când unele fețe se vor lumina, iar altele se vor întuneca.

Coran, 3:105–106 · fragment

Ibn ʿAbbās — Allah să fie mulțumit de amândoi! — a spus: *«Se vor lumina fețele oamenilor Sunnei și ai comunității unite și se vor întuneca fețele oamenilor dezbinării și ai neînțelegerii.»* Acesta este sfârșitul lor în Ziua Învierii. Cei care stăruie în neînțelegeri și își părtinesc opiniile vor avea fețele întunecate în Ziua Învierii. Cei care s-au unit asupra adevărului și și-au înlăturat neînțelegerea prin dovadă vor avea fețele luminate în Ziua Învierii.

De la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr — Allah să fie mulțumit de amândoi! — se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Asupra comunității mele vor veni întocmai cele venite asupra fiilor lui Isrāʾīl, ca o sandală potrivită cu cealaltă. Chiar dacă printre ei a fost cineva care s-a împreunat cu mama sa în văzul lumii, în comunitatea mea va fi cineva care să facă aceasta. Fiii lui Isrāʾīl s-au împărțit în șaptezeci și două de grupări.» Hadithul se încheie cu vorbele sale: «Această comunitate se va împărți în șaptezeci și trei de grupări, toate în Foc, afară de una.» Ei au întrebat: «Care este aceea, o, Trimis al lui Allah?» El a spus: «Cea care urmează ceea ce urmez eu și companionii mei.» Relatat de at-Tirmidhī.[41]

---

41 Relatat de at-Tirmidhī (2641), care a spus: «Hadith ḥasan gharīb.» Îl susțin hadithul lui Muʿāwiyah, la Aḥmad (16937) și Abū Dāwūd (4597), al cărui lanț este ḥasan; hadithul lui Anas ibn Mālik, la Ibn Mājah (3993), al cărui lanț este bun; și hadithul lui ʿAwf ibn Mālik, la Ibn Mājah (3992). Hadithul este, așadar, autentic prin ansamblul acestor căi de transmitere.

Comentariul

Acesta este un avertisment împotriva celor care se vor petrece la sfârșitul vremurilor, un avertisment pentru comunitate. Din grija și mila lui ﷺ față de comunitatea sa, el le-a vestit oamenilor ce se va petrece și le-a arătat cum se pot salva. Fiii lui Isrā'īl s-au dezbinat și au avut neînțelegeri:

﴿وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ﴾

Nu fiți asemenea celor care s-au dezbinat și au avut neînțelegeri după ce le-au venit dovezile limpezi!

Āl 'Imrān 3:105 · fragment

Aceasta îi privește pe fiii lui Isrā'īl. De vreme ce s-a întâmplat printre fiii lui Isrā'īl, se va întâmpla și în această comunitate, la cei care îi imită. Și s-a întâmplat deja. Când se întâmplă, musulmanul nu trebuie să fie părtinitor, ci să caute dovada și să urmeze Cartea și Sunnah, pentru a se salva de această încercare, de acest rău și de aceste neînțelegeri. Aceasta este o vestire cu sens de avertizare și este dintre minunile lui ﷺ. El a vestit că vor exista oameni care îi vor imita pe evrei și pe creștini chiar și în cele mai neînsemnate ori mai urâte și mai abjecte lucruri. Chiar dacă printre evrei și creștini ar exista cineva care se împreunează cu propria mamă, și în această comunitate s-ar găsi cineva care să facă aceasta, imitându-i, pentru că socotește desăvârșire ceea ce fac ei, chiar dacă sunt cele mai urâte și mai abjecte lucruri. Desfrâul, în general, este o faptă rușinoasă și o cale rea, iar împreunarea cu propria mamă este cea mai urâtă formă de desfrâu. Totuși, dacă necredincioșii ar face-o, unii ar ajunge să o socotească bună. Într-un alt hadith: *«Chiar dacă ar intra în vizuina unei șopârle, ați intra și voi după ei.»*[42] Aici se avertizează împotriva imitării

42 Relatat de al-Bukhārī (7320) și Muslim (2669).

evreilor și a creștinilor și se arată că aceasta este o mare primejdie pentru musulmani.

«Fiii lui Isrā'īl s-au împărțit în șaptezeci și două de grupări, iar comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de grupări, toate în Foc, afară de una.» Ei au întrebat: *«Care este aceea, o, Trimis al lui Allah?»* El a spus: *«Cea care urmează ceea ce urmez eu și companionii mei.»* El ﷺ a vestit că în această comunitate vor fi oameni care îi imită pe evrei și pe creștini și că evreii și creștinii s-au împărțit: evreii în șaptezeci și una de grupări, iar creștinii în șaptezeci și două. Această comunitate se va împărți, imitându-i, în șaptezeci și trei de grupări, toate în Foc, afară de una: cea care a rămas la ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi. Nu există salvare de Foc decât prin urmarea Cărții, a Sunnei și a căii înaintașilor dreptcredincioși. Cel care nu este astfel este în Foc, fie pentru necredința, fie pentru rătăcirea sa. Nu toate grupările sunt necredincioase: unele sunt necredincioase, iar altele nu ajung la necredință. Toate sunt însă amenințate cu Focul pentru necredința sau rătăcirea lor.

Să cugete credinciosul care nădăjduiește întâlnirea cu Allah la cuvintele celui sincer și vrednic de crezare în această privință, îndeosebi la vorbele sale: «Ceea ce urmez eu și companionii mei.»

Comentariul

Să cugete musulmanul care își dorește propriul bine la cuvintele celui sincer și vrednic de crezare, Trimisul ﷺ. El este sincer în ceea ce a vestit:

﴿وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ﴾

Nu vorbește din dorință proprie; nu este decât o revelație care îi este revelată.

An-Najm 53:3–4

„Vrednic de crezare” înseamnă: confirmat de Allah Preaînaltul. Allah este Cel care i-a făcut cunoscute acestea. El este sincer și confirmat: sincer în ceea ce a vestit și confirmat în ceea ce i s-a făcut cunoscut din partea lui Allah — pacea și binecuvântările fie asupra lui! Musulmanul înțelept și chibzuit să cugete la acest lucru: el se va petrece negreșit și nu există salvare de el decât prin ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi. Aceasta cere să învățăm ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi. Nu este nicidecum întemeiat și nici îngăduit ca fiecare să pretindă că urmează ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi, fiind în necunoștință de calea lor sau cunoscând-o, dar alegând voit greșeala. Trebuie să învățăm și să cunoaștem ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi, pentru a ne ține de aceasta și a nu ne îndrepta spre altceva.

Cât de puternică ar fi această povață dacă ar întâlni inimi vii!

Comentariul

Aceasta este povața Trimisului ﷺ. Dacă ar întâlni inimi vii, inimile ar lua aminte, s-ar supune și s-ar strădui să cunoască adevărul și să îl practice. Omul să nu fie un imitator fără judecată, care merge cu oamenii oriunde merg ei, ci să fie întotdeauna alături de adevăr, chiar dacă oamenii i se împotrivesc. Să nu imite orbește, fără călăuzire. Mai întâi trebuie să cunoască adevărul, apoi să îl practice și să cheme la el. Aceasta este datoria fiecărui musulman. Cât despre a spune: *«Lăsați oamenii la ceea ce urmează»*, urmând ziceri precum *„libertatea opiniei”*, *„opinia și cealaltă opinie”* sau *„nu îngrădiți oamenii și nu îi strâmtorați”* — acestea sunt vorbe neîntemeiate, vorbe ale oamenilor rătăcirii, Allah să ne ferească! Ele se împotrivesc cuvintelor Trimisului ﷺ. Trebuie să chemăm oamenii la ceea ce este drept și la adevăr, nu să îi lăsăm în rătăcirea și în starea lor spunând *„libertatea opiniei”*. Nu există ceva numit *„libertatea opiniei”*, ci datoria este urmarea Cărții și a Sunnei. Dacă ar exista această libertate a opiniei, nu am avea nevoie nici de trimiși, nici de Cărți, ci fiecare și-ar urma părerea și rațiunea. Opinia care se împotrivește revelației trebuie

părăsită. Dacă se potrivește revelației, laudă lui Allah! ʿAlī ibn Abī Ṭālib — Allah să fie mulțumit de el! — a spus: *«Dacă religia s-ar întemeia pe opinie, partea de jos a încălțămintei din piele ar fi mai îndreptățită să fie ștearsă decât partea de sus. Însă l-am văzut pe Profet ﷺ ștergând partea de sus a încălțămintei.»*[43] Religia nu se întemeiază pe opinie, ci pe urmarea revelației.
Sahl ibn Ḥunayf — Allah să fie mulțumit de el! — a spus: *«O, oameni! Puneți-vă la îndoială propria opinie în privința religiei voastre! Îmi amintesc ziua lui Abū Ǧandal: dacă aș fi putut să resping hotărârea Trimisului lui Allah ﷺ, aș fi respins-o.»*[44] Aceasta privește întâmplarea de la al-Ḥudaybiyyah, când s-a încheiat pacea între Profet ﷺ și politeiști. Printre clauzele ei se afla aceasta: *«Pe cel care vine de la necredincioși la musulmani, devenind musulman, musulmanii îl înapoiază lor; pe cel care pleacă de la musulmani la necredincioși, aceștia nu îl înapoiază.»* Lui Sahl i-a fost greu să accepte aceasta, deoarece nu cunoștea urmările. Profetul ﷺ spunea: *«Cel care pleacă dintre noi la ei nu are bine în el»*, adică cel care pleacă dintre musulmani la necredincioși nu are bine în el și nu este adus înapoi. Celui care vine de la politeiști la musulmani și este trimis înapoi, Allah îi va da ușurare și o cale de ieșire:

﴿وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا﴾

Celui care se teme de Allah, El îi dă o cale de ieșire.
Aṭ-Ṭalāq 65:2 · fragment

Apoi adevărul s-a arătat limpede: această pace era de cel mai mare folos musulmanilor, fiindcă vătămarea necredincioșilor împotriva lor a încetat, musulmanilor li s-a îngăduit să emigreze, numărul emigranților a crescut, războiul s-a oprit, iar musulmanii au început să cheme la Allah — Cel Atotputernic și Măreț — fără să îi împiedice nimeni. Allah a numit-o o biruință limpede:

43 Relatat de Abū Dāwūd (162–164).
44 Relatat de al-Bukhārī (3181, 7308) și Muslim (1785).

﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا﴾

Ți-am dat o biruință limpede.
Al-Fatḥ 48:1 · fragment

Aceasta este pacea de la al-Ḥudaybiyyah.

L-a relatat și din hadithul lui Abū Hurayrah și l-a declarat autentic, dar în acesta nu se pomenește Focul.[45] *Acest lucru se află în hadithul lui Muʿāwiyah, la Aḥmad și Abū Dāwūd, în care se spune: «Din comunitatea mea vor apărea oameni prin care aceste patimi vor pătrunde așa cum turbarea pătrunde în cel bolnav de ea, fără să lase vreo venă sau vreo încheietură în care să nu intre.»*[46] *Mai înainte au fost amintite cuvintele sale: «Și cel care caută în Islam o practică a epocii ignoranței.»*

Comentariul
Allah — Cel Măreț și Preaînalt — a interzis urmarea patimilor. Preaînaltul a spus:

﴿أَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا﴾

L-ai văzut pe cel care și-a luat propria patimă drept dumnezeu? Vei fi tu oare ocrotitor peste el?
Al-Furqān 25:43

45 At-Tirmidhī (2640).
46 Aḥmad (16937) și Abū Dāwūd (4597).

﴿أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ﴾

L-ai văzut pe cel care și-a luat propria patimă drept dumnezeu, pe care Allah l-a lăsat să rătăcească în cunoștință de cauză, căruia i-a pecetluit auzul și inima și i-a pus un văl peste privire? Cine îl va mai călăuzi după Allah?

Al-Jāthiyah 45:23 · fragment

Cel căruia îi ajunge adevărul și nu îl acceptă își urmează propria patimă. Drept pedeapsă, Allah îi pecetluiește inima, astfel încât apoi nu mai acceptă adevărul — Allah să ne ferească! Urmarea patimii este un rău. Musulmanul trebuie să urmeze adevărul, fie că se potrivește cu dorința sa, fie că i se împotrivește. Preaînaltul a spus:

﴿وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ﴾

Dacă adevărul ar urma patimile lor, s-ar strica cerurile, pământul și cei care se află în ele.

Al-Mu'minūn 23:71 · fragment

Urmarea patimii este un rău. La sfârșitul vremurilor, patimile se vor înmulți printre oameni și vor pătrunde prin ei, adică vor intra în venele lor, așa cum turbarea pătrunde prin cel bolnav de ea. Turbarea este boala care îl atinge pe om prin mușcătura unui câine turbat. Când câinele îl mușcă, saliva lui intră în trupul omului, în venele și în întregul lui corp și se răspândește peste tot

în el. Tot astfel, patimile se răspândesc printre oameni ca boala turbării.

8 Despre faptul că inovația religioasă este mai gravă decât păcatele mari

În limbă, bidʿah înseamnă un lucru nou, făcut fără un model anterior. De aici vin cuvintele Preaînaltului:

﴿بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾

Făuritorul cerurilor și al pământului.
Al-Baqarah 2:117 · fragment

Adică Allah — Cel Măreț și Preaînalt — a creat cerurile și pământul și le-a adus la existență din neant. Bidʿah este, așadar, un lucru nou; acesta este sensul în limbă. În Legea religioasă, inovația înseamnă introducerea în religie a unui lucru care nu are temei nici în Cartea lui Allah, nici în Sunnah Trimisului Său ﷺ, precum introducerea unui act de adorare fără temei. Actele de adorare se stabilesc numai prin revelație și au nevoie de o dovadă din Cartea lui Allah și din Sunnah Trimisului Său ﷺ. Ceea ce nu are dovadă este o inovație osândită și respinsă, deoarece Allah a desăvârșit această religie. Preaînaltul a spus:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى﴾

Astăzi v-am desăvârșit religia și am împlinit asupra voastră binefacerea Mea.
Al-Mā'idah 5:3 · fragment

El, Slăvitul, a vestit că a desăvârșit religia înainte de moartea Profetului ﷺ. Trimisul lui Allah ﷺ nu a murit decât după ce Allah a desăvârșit religia pentru comunitate. Orice este introdus după aceasta este respins, după cum el ﷺ a spus:

«Cel care introduce în această rânduială a noastră ceea ce nu face parte din ea, acel lucru este respins.»

[47] Într-o altă relatare: *«Celui care săvârșește o faptă care nu este potrivită cu rânduiala noastră, acea faptă îi este respinsă.»*[48] Îi este, așadar, respinsă. Celui care introduce ceva în rânduiala Profetului ﷺ ori săvârșește o faptă care nu este potrivită cu rânduiala Trimisului ﷺ, Allah nu îi acceptă acea faptă: îi este respinsă, chiar dacă omul are o intenție bună și caută răsplata. Aceasta nu îndreptățește inovația, chiar dacă cel care o face are un scop bun sau urmărește apropierea de Allah și spune: *„Este un bine în plus."* Îi spunem: *„Este un rău în plus, nu un bine. Binele se află în ceea ce a adus Trimisul lui Allah ﷺ."* De aceea, el ﷺ a spus:

«Cea mai bună vorbire este Cartea lui Allah, cea mai bună călăuzire este călăuzirea lui Muḥammad ﷺ, iar cele mai rele lucruri sunt cele născocite.»

[49] Aceasta dovedește că inovația este un rău, chiar dacă cel care o face crede că este un bine. *«Orice inovație este rătăcire și orice rătăcire este în Foc.»* Orice inovație este rătăcire. Nu există o inovație bună, după cum spun unii dintre inovatori, care răspândesc inovațiile pretinzând că sunt bune, nu rele. Trimisul ﷺ a vestit că orice inovație este rătăcire; nu există o inovație care să aducă îndrumare sau bine. Dacă aceste fapte ar fi fost bune, Allah — Cel Măreț și Preaînalt — le-ar fi legiferat pentru robii Săi. Allah nu a lăsat nimic din ceea ce le este de folos robilor fără să îl legifereze pentru ei. Trimisul ﷺ nu a lăsat nimic

47 Relatat de al-Bukhārī (2697) și Muslim (1718, relatarea 17), din hadithul lui ʿĀ'ishah — Allah să fie mulțumit de ea!

48 Relatat de Muslim (1718, relatarea 18).

49 Relatat de Muslim (867) și an-Nasā'ī (1578), din hadithul lui Jābir ibn ʿAbd Allāh — Allah să fie mulțumit de amândoi!

din religie fără să îl lămurească și nu a ascuns nimic din ea. El a transmis mesajul limpede — pacea și binecuvântările fie asupra lui!

El — pacea și binecuvântările fie asupra lui! — a spus: *«Țineți-vă de Sunnah mea și de Sunnah califilor dreptcredincioși, călăuziți, de după mine. Prindeți-vă de ea și țineți-o cu dinții. Feriți-vă de lucrurile născocite»* — aici este o avertizare — *«căci orice lucru născocit este inovație și orice inovație este rătăcire».* Nimic din inovații nu este bun, ci toate sunt rătăcire, după mărturia Trimisului ﷺ. Cel care aduce un act de adorare sau o faptă prin care caută apropierea de Allah, fără dovadă din Cartea lui Allah sau din Sunnah Trimisului Său, aduce o inovație, o rătăcire și un rău. Nu este bine în ea, așa cum pretind inovatorii care născocesc forme de pomenire a lui Allah, acte de adorare, posturi, rugăciuni, invocații, sărbători și altele, crezând că îi apropie de Allah și că sunt legiferate. Acestea sunt neîntemeiate și respinse pentru cel care le face. Inovațiile nu cuprind bine, iar o inovație nu este introdusă fără să fie înlăturat echivalentul ei din Sunnah. Religia este deplină, laudă lui Allah, iar calea este deschisă oricui dorește binele, potrivit căii Trimisului ﷺ. A aduce lucruri fără temei în Cartea lui Allah și în Sunnah Trimisului Său este însă respins. De aceea, învățații — Allah să aibă milă de ei! — s-au îngrijit să avertizeze împotriva inovațiilor și au scris despre ele multe lucrări, întinse și scurte.

Dintre acestea fac parte Al-Iʿtiṣām de imamul al-Shāṭibī, Iqtiḍāʾ al-Ṣirāṭ al-Mustaqīm de Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Al-Bidaʿ wa-l-Nahy ʿanhā de Muḥammad ibn Waḍḍāḥ și Al-Bāʿith ʿalā Inkār al-Bidaʿ wa-l-Ḥawādith de Abū Shāmah, precum și alte lucrări ample sau concise. De asemenea, în comentariile asupra hadithurilor profetice se găsesc explicarea inovațiilor și avertizarea împotriva lor.

Inovațiile sunt un rău, iar adepții lor sunt oameni ai rătăcirii; ele se împotrivesc practicilor Sunnei. De aceea îi vezi pe adepții inovațiilor urând practicile Sunnei și iubind inovațiile. Sunt plini de râvnă când trebuie să reînvie inovațiile, însă, când vine vorba despre Sunnah, devin leneși, iar practicile ei li se par

împovărătoare. Este bine cunoscut despre ei că își arată râvna doar pentru inovații și pentru ocaziile dedicate acestora. În privința practicilor Sunnei, se numără printre cei mai nepăsători. Aceasta este o pedeapsă pentru ei de la Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, căci acela care părăsește adevărul este încercat prin neadevăr.

Prin urmare, inovațiile nu trebuie tratate niciodată cu îngăduință, fiindcă reprezintă un pericol pentru religie și pentru musulmani. Prin ele, religia dispare puțin câte puțin, iar inovațiile îi iau locul. Aceasta este ceea ce dorește Satana pentru fiii lui Adam: să îi îndepărteze de Legea revelată și să îi îndrepte spre inovații. Același lucru îl doresc diavolii dintre oameni și djinni: să îi abată pe oameni de la practicile Sunnei spre inovații.
Apoi, unii dintre ei — sau mulți dintre ei — urmăresc anumite câștiguri prin aceste lucruri, fiindcă trăiesc de pe urma lor și își câștigă astfel pâinea. Au interese lumești și dobândesc prin ele o poziție de conducere asupra oamenilor. Preaînaltul a spus:

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا۟ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤْتِينَا ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ﴾

Dacă s-ar fi mulțumit cu ceea ce le-au dat Allah și Trimisul Său și ar fi spus: „Ne este de ajuns Allah! Allah ne va da din harul Său, precum și Trimisul Său. Noi către Allah ne îndreptăm dorința!”.
Al-Tawbah, 9:59

Atunci Allah le-ar fi dăruit cinste și îndestulare. Fără îndoială, cinstea și înălțarea, în această lume și în Viața de Apoi, se dobândesc prin ținerea de practicile Sunnei și părăsirea inovațiilor. Acesta este un subiect de mare însemnătate, căruia trebuie să i se acorde atenție.

De aceea, el, Allah să aibă milă de el, a spus: *«Capitol despre relatările care arată că inovația este mai gravă decât păcatele mari»*. Păcatele mari sunt păcatele grave, deoarece păcatele se împart în două categorii: mari și mici. Criteriul

păcatelor mari este următorul: orice neascultare pentru care Allah a stabilit o pedeapsă legală în această lume, precum pedeapsa pentru adulter, cea pentru furt, talionul și pedeapsa pentru consumul de băuturi amețitoare. Acestea sunt păcate mari. Așadar, orice faptă pentru care există în această lume o pedeapsă legală aplicată făptuitorului este un păcat mare. La fel și faptele pentru care există o amenințare în Viața de Apoi, precum amenințarea cu Focul pentru cel care săvârșește o anumită faptă, cu blestemul sau cu mânia. Acesta este criteriul păcatului mare: o faptă căreia i-a fost rânduită o pedeapsă legală în această lume sau o amenințare în Viața de Apoi, a cărei menționare se încheie cu mânie ori blestem sau de al cărei făptuitor Trimisul ﷺ s-a dezis, spunând, de pildă: *«Nu este dintre noi cel care face cutare lucru»*.

În schimb, faptele care au fost interzise, fără să li se asocieze vreunul dintre aceste lucruri, fiind vorba doar despre o interdicție, sunt păcate mici.

Cel mai mare dintre păcatele mari este asocierea de parteneri lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, fiindcă Allah a vestit că nu îl iartă pe cel care o săvârșește:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ﴾

Allah nu iartă să I se asocieze parteneri, dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește.

Al-Nisāʾ, 4:48 · fragment

În privința păcatelor mari care sunt mai prejos de asociere, ele se află sub voia Sa: dacă Allah voiește, îl iartă pe făptuitor, iar dacă voiește, îl pedepsește pentru ele. Preaînaltul a spus:

﴿وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ﴾

Dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește.
Coran, 4:48 · fragment

Potrivit oamenilor Sunnei și ai comunității, cel care săvârșește un păcat mare, mai prejos de asociere, nu devine necredincios, ci are credința diminuată și este un păcătos. Khawārij și muʿtaziliții consideră însă că făptuitorul unui păcat mare a ieșit din Islam, iar, potrivit jahmiților și murji'iților, păcatele nu dăunează credinței. Khawārij îl declară necredincios pe făptuitor și susțin că va rămâne veșnic în Foc. Muʿtaziliții spun că el se află într-o poziție între cele două poziții: nu este nici musulman, nici necredincios; dacă moare fără să se căiască, va rămâne veșnic în Foc, așa cum afirmă și khawārij. Murji'ții spun că credința se află în inimă și că niciun păcat nu îi dăunează. Oamenii Sunnei și ai comunității spun însă că făptuitorul unui păcat mare, mai prejos de asociere, are credința diminuată și se află sub voia lui Allah. Nu este necredincios, ci are credința diminuată sau este un păcătos ori este credincios prin credința sa și păcătos prin păcatul său mare. Totuși, nu iese din Islam și este supus amenințării cu pedeapsa pe care Allah a vestit-o.

Inovația este mai gravă decât păcatele mari din perspectiva faptului că ea introduce în religie ceva ce Allah nu a legiferat, iar făptuitorul ei crede că acel lucru face parte din religie. În schimb, cel care săvârșește un păcat mare nu pretinde că fapta lui face parte din religie. Dimpotrivă, recunoaște că este neascultător și că se împotrivește poruncii, însă dorința l-a împins și a căzut în păcat. Nu pretinde că aceasta este religia, spre deosebire de adeptul inovației, care crede că acel lucru face parte din religie. Din acest motiv, inovația este mai gravă decât păcatul mare.

De asemenea, cel care săvârșește un păcat mare știe că greșește și dorește să se căiască. Adeptul inovației, în schimb, nu recunoaște că greșește, ci consideră că are dreptate și că fapta sa este corectă. De aceea, rareori se căiește adeptul inovației: el crede că urmează adevărul. Păcătosul însă, chiar dacă săvârșește un păcat mare, știe că greșește și se teme de pedeapsă. Adesea, cei care săvârșesc păcate mari se căiesc. Aceasta este perspectiva din care inovația este mai gravă decât păcatul mare.

Potrivit cuvintelor Preaînaltului:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ﴾

Allah nu iartă să I se asocieze parteneri, dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește.

Al-Nisāʾ, 4:48 · fragment

Comentariul

Inovația poate fi shirk, adică asociere de parteneri lui Allah, sau poate fi mai prejos de aceasta. Există mai multe categorii. Una dintre ele este inovația care constituie shirk și scoate omul din religie, precum invocarea altcuiva în afară de Allah, cererea de ajutor de la morți și aducerea de jertfe pentru morminte. Aceasta este o inovație care constituie shirk pe care Allah nu o iartă decât prin căință. Dacă omul moare în această stare, va rămâne veșnic în Foc:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ﴾

Allah nu iartă să I se asocieze parteneri.

Coran, 4:48 · fragment

Asocierea este o inovație, fiindcă Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, a creat făpturile ca să Îl adore. Dacă ele adoră și pe

altcineva alături de El, au introdus în religia lui Allah ceva ce nu face parte din ea, iar aceasta este cea mai mare dintre inovații. Așadar, asocierea este cea mai mare dintre inovații — Allah să ne ferească! — deoarece înseamnă instituirea unei religii pe care Allah nu a îngăduit-o și de care nu este mulțumit.

Și cuvintele Preaînaltului:

﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾

Cine este mai nedrept decât acela care născocește o minciună împotriva lui Allah pentru a-i rătăci pe oameni fără știință?

Al-Anʿām, 6:144 · fragment

Comentariul

O altă perspectivă din care inovația este mai rea decât păcatul mare este că adeptul ei născocește minciuni împotriva lui Allah, spunând: *«Aceasta este o prescripție revelată, aceasta este religie și prin aceasta se dobândesc răsplată și merit»*. Astfel, născocește minciuni împotriva lui Allah. Păcătosul, în schimb, nu pretinde că fapta sa ține de religie, fiindcă știe că este neascultător. Adeptul inovației născocește minciuni împotriva lui Allah atunci când spune că acel lucru face parte din religie și că îl apropie pe om de Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. În plus, păcătosul nu este luat drept exemplu, ci oamenii îl blamează. Adeptul inovației însă este urmat de oameni, care se închină prin inovația sa. De aceea, el este mai rău decât făptuitorul unui păcat mare:

﴿فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ﴾

Cine este mai nedrept decât acela care născocește o minciună împotriva lui Allah pentru a-i rătăci pe oameni fără știință?

Al-Anʿām, 6:144 · fragment

Oamenii îl urmează, mai ales dacă are o anumită cunoaștere sau se remarcă prin acte de adorare, evlavie și scrupulozitate. Atunci oamenii se lasă amăgiți de el și îl iau drept exemplu în inovațiile lui. În schimb, adulterul și consumul de vin sunt păcate mari, dar oamenii nu îl iau drept exemplu pe cel care le săvârșește, ci îl detestă și îl blamează. Și aceasta este una dintre perspectivele din care inovația este mai rea decât păcatul mare.

Și cuvintele Preaînaltului:

﴿لِيَحْمِلُوٓاْ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۙ وَمِنْ أَوْزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ﴾

Ca să își poarte poverile în întregime în Ziua Învierii, precum și o parte dintre poverile celor pe care îi rătăcesc fără știință. Cât de rele sunt poverile pe care le poartă!

Al-Naḥl, 16:25

Comentariul

De asemenea, în Ziua Învierii, adeptul inovației își va purta propria povară, precum și povara celor care l-au luat drept exemplu. El este un model pe care oamenii îl urmează, crezând că se află pe calea adevărului și că fapta sa este bună, mai ales dacă îi cheamă pe alții la inovație și le-o înfățișează ca fiind frumoasă.

Atunci își poartă propria povară și povara celor care l-au luat drept exemplu și l-au urmat. Acesta este un pericol enorm: pericolul inovațiilor și al lucrurilor nou introduse în religie. Câte inovații nu s-au răspândit printre oameni și nu au fost moștenite din generație în generație din pricina celui dintâi adept al inovației, care le-a inventat! El va avea o parte din păcatele tuturor celor care l-au urmat, adică poveri asemenea poverilor lor. Așadar, adepții inovațiilor își vor purta în întregime poverile în Ziua Învierii, precum și o parte dintre poverile celor pe care îi rătăcesc fără știință. Cât de rele sunt poverile pe care le poartă! Îi cerem lui Allah ocrotire.

În aceasta se află o avertizare împotriva inovațiilor: făptuitorului lor i se adaugă un păcat mare, dincolo de păcatul propriei fapte. Mai mult, pentru fiecare om care practică această inovație, el va purta un păcat asemenea păcatului celui care o practică. De aceea, în hadith se spune: *«Niciun suflet nu este ucis pe nedrept fără ca primul fiu al lui Adam să poarte o parte din vina pentru sângele său».*[50] Aceasta fiindcă el a fost primul care a instituit uciderea: și-a ucis fratele prin nedreptate și agresiune. A fost primul care a instituit uciderea și, de aceea, pentru fiecare om ucis fără drept, primului fiu al lui Adam îi revine o parte, adică o parte însemnată din vina pentru sângele său. Allah să ne ferească!

În culegerea autentică se relatează că el ﷺ a spus despre khawārij: «Oriunde îi întâlniți, ucideți-i».[51]

Comentariul

Dintre inovațiile detestabile face parte inovația khawārij. Khawārij sunt cei care se ridică împotriva conducătorilor musulmanilor, se leapădă de ascultare și supunere, se răscoală împotriva lor cu sabia și îi declară necredincioși pe musulmani din pricina păcatelor mari care sunt mai prejos de asociere.

---

50 Al-Bukhārī (3336) și Muslim (1677), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el.

51 Al-Bukhārī (5057) și Muslim (1066), din hadithul lui ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el.

Aceștia sunt khawārij. Profetul ﷺ a poruncit să fie uciși pentru a le opri răul și a pune capăt inovației lor, fiindcă Sunnah și Legea revelată îndeamnă la ascultare și supunere față de conducătorii musulmanilor, datorită marilor foloase care decurg din aceasta, precum unitatea, cruțarea vieților, judecarea după Legea revelată, aplicarea pedepselor legale și jihadul, alături de alte mari foloase. Dacă ordinea este destrămată, aceste foloase se pierd, se răspândește haosul, se varsă sânge, se jefuiesc averile, se încalcă onoarea oamenilor și se suspendă pedepsele legale, pe lângă alte urmări. Prin urmare, unitatea, ascultarea și supunerea față de conducătorii musulmanilor sunt o obligație pentru musulmani, pentru ca interesele vieții lumești și cele ale religiei să fie împlinite.

Cât despre cei care se abat de la aceasta, ei au introdus în religia lui Allah ceva ce nu face parte din ea. Chiar dacă își închipuie că resping răul și că luptă pe calea lui Allah, în realitate sunt adepți ai inovațiilor și ies din rânduiala Legii lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. Răul pe care l-au săvârșit este mai grav decât răul despre care pretind că l-a făcut conducătorul sau pe care acesta l-a făcut într-adevăr. Chiar dacă l-ar fi săvârșit, răscoala împotriva lui are urmări mai rele decât renunțarea la mustrarea lui publică. Așadar, ascultarea și supunerea sunt obligatorii.

Prima sămânță a khawārij a apărut în vremea Profetului ﷺ, când Dhū al-Khuwaysirah i-a spus Trimisului ﷺ: *«Fii drept, căci nu ai fost drept!»* Trimisul ﷺ a răspuns: *«Vai ție! Cine ar mai fi drept dacă eu nu aș fi drept?»* După ce omul a plecat, el a spus: *«Din neamul acestuia vor ieși oameni față de a căror rugăciune veți socoti neînsemnată rugăciunea voastră și față de a căror adorare veți socoti neînsemnată adorarea voastră. Ei vor ieși din religie așa cum săgeata străpunge vânatul. Oriunde îi întâlniți, ucideți-i».*[52] Într-o altă relatare: *«Dacă îi voi prinde, îi voi ucide așa cum a fost nimicit neamul ʿĀd».*[53] ʿĀd este bine-cunoscutul neam al lui Hūd. Allah i-a nimicit într-un chip cumplit, trimițând împotriva lor vântul nimicitor:

﴿تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ﴾

Îi smulgea pe oameni de parcă ar fi fost trunchiuri de palmieri dezrădăcinați.

Al-Qamar, 54:20

«Îi smulgea pe oameni» înseamnă că îi ridica până în înaltul cerului, apoi îi arunca în cap, frângându-le gâturile. Din cauza trupurilor lor mari, ei păreau trunchiuri de palmieri, adică tulpini de palmieri dezrădăcinați, căci aveau trupuri mari și înalte.

Așadar, Profetul ﷺ a poruncit să li se aplice khawārij o pedeapsă care să îi oprească, asemenea pedepsei neamului ʿĀd, din pricina răului și stricăciunii lor și a răului care se răspândește prin doctrina și răscoala lor. Sunt o grupare rătăcită, care pune comunitatea în pericol. Pericolul nu îi privește doar pe conducători, ci întreaga comunitate. De aceea, conducătorul musulmanilor și musulmanii alături de el trebuie să lupte împotriva lor pentru a le opri răul. De aceea, conducătorul credincioșilor, ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah Preaînaltul să fie mulțumit

52 Al-Bukhārī (5057) și Muslim (1066), din hadithul lui ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el.

53 Al-Bukhārī (3344) și Muslim (1064), din hadithul lui Abū Saʿīd al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de el.

de el, a luptat împotriva lor și a ucis mulți dintre ei la al-Nahrawān. Allah i-a dăruit biruință asupra lor și le-a slăbit puterea. Conducătorii și musulmanii au continuat să lupte împotriva lor ori de câte ori o grupare de-a lor s-a răsculat. În hadith se spune: *«Ori de câte ori apare o ramură de-a lor, ea este tăiată».*[54] Laudă lui Allah! Ei sunt o grupare periculoasă pentru musulmani. Doctrina lor susține lepădarea de ascultare și supunere, răscoala armată împotriva conducătorului, declararea conducătorului și a musulmanilor drept necredincioși și socotirea sângelui lor ca fiind îngăduit. În hadith se spune că *«îi ucid pe oamenii Islamului și îi lasă în pace pe închinătorii la idoli».*[55] Aceasta este istoria khawārij: nu s-a pomenit că ar fi luptat vreodată împotriva necredincioșilor, ci îi ucid pe musulmani și socotesc îngăduite sângele și averile lor. Îi cerem lui Allah ocrotire.

Tot acolo se relatează că el ﷺ a interzis uciderea conducătorilor nedrepți atât timp cât împlinesc rugăciunea.

Comentariul

Cuvintele sale *«tot acolo»* înseamnă în culegerea autentică. Aceasta se găsește în Ṣaḥīḥ Muslim:[56] Profetul ﷺ a interzis uciderea conducătorilor nedrepți, adică conducătorii neascultători, care judecă nedrept și îi asupresc pe oameni. Chiar dacă sunt păcătoși, ascultarea față de ei nu este abandonată. Răul păcatului lor se răsfrânge asupra lor, în timp ce răul răscoalei se răsfrânge asupra musulmanilor. Aceasta înseamnă asumarea celui mai mic dintre două rele pentru a-l înlătura pe cel mai mare. Fără îndoială, neascultarea aduce un rău, însă răscoala împotriva conducătorului din pricina ei și ruperea legăturii de ascultare aduc un rău mai mare. Cuvintele *«atât timp cât împlinesc*

54 Ibn Mājah (174), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi.

55 Al-Bukhārī (3344) și Muslim (1064), din hadithul lui Abū Saʿīd al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de el.

56 Vezi Ṣaḥīḥ Muslim (1855).

rugăciunea» arată locul rugăciunii în Islam și că acela care abandonează rugăciunea a devenit necredincios. Aceasta se deosebește de afirmația celor care spun că religia nu înseamnă rugăciunea și că omul este musulman chiar dacă nu se roagă. Trimisul ﷺ a interzis uciderea conducătorului și răscoala împotriva lui atât timp cât se roagă. Chiar dacă el săvârșește abateri și păcate care sunt mai prejos de necredință, trebuie răbdat, datorită marelui folos care depășește răul păcatului său personal. Răul păcatului său se limitează la el, pe când răul ruperii legăturii de ascultare și al răscoalei se răsfrânge asupra Islamului și musulmanilor.

Textul hadithului de la care pornește aceasta este că Profetul ﷺ a spus:

> *«Cei mai buni dintre conducătorii voștri sunt cei pe care îi iubiți și care vă iubesc, pentru care vă rugați și care se roagă pentru voi. Cei mai răi dintre conducătorii voștri sunt cei pe care îi urâți și care vă urăsc, pe care îi blestemați și care vă blestemă»*

. S-a întrebat: *«Trimis al lui Allah, să nu ne ridicăm atunci împotriva lor?»* El a spus: *«Nu, atât timp cât mențin rugăciunea printre voi».*[57]

Ǧarīr ibn ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că un om a făcut o danie, iar apoi oamenii l-au urmat. Atunci el ﷺ a spus: «Cel care dă în Islam un exemplu bun va avea răsplata lui și răsplata celor care îl vor urma după el, fără ca răsplățile lor să se micșoreze cu ceva. Iar cel care dă în Islam un exemplu rău va purta păcatul lui și păcatul celor care îl vor urma, fără ca păcatele lor să se micșoreze cu ceva». Relatat de Muslim.[58]

Comentariul

Împrejurarea acestui hadith este că niște oameni din Muḍar au venit la Profet ﷺ, purtând semnele sărăciei și ale nevoii și având haine zdrențuite. Profetului ﷺ i s-a făcut milă de ei, căci el, pacea

57 Muslim (1855), din hadithul lui ʿAwf ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el.
58 Numărul 1017.

și binecuvântarea fie asupra lui, era Profetul îndurării. Când a văzut starea, nenorocirea și sărăcia lor, i s-a făcut milă de ei ﷺ. A chemat la rugăciune, oamenii s-au adunat, apoi a ținut o predică ﷺ în care a îndemnat la milostenie și i-a încurajat să dăruiască. Oamenii au început să dea: unul dădea un pumn de hrană, altul dădea cutare și cutare lucru, până când a venit un om care aducea o legătură cu aur, pe care mâna lui abia o putea ține, și a așezat-o înaintea Trimisului ﷺ. Chipul Trimisului ﷺ s-a luminat, iar el s-a bucurat nespus. Văzându-l pe acel om, ceilalți l-au urmat și au prins râvnă să dea milostenie. Au dăruit unul după altul, până când s-a strâns o mare cantitate de danii înaintea Trimisului ﷺ. Atunci el a spus:

«Cel care dă în Islam un exemplu bun va avea răsplata lui și răsplata celor care îl vor urma»

, fiindcă acest om dăduse un exemplu bun, iar oamenii îl luaseră drept model și dăruiseră.

Sensul cuvintelor *«dă în Islam un exemplu bun»* este că reînvie o practică a Sunnei. Milostenia este o practică a Sunnei, iar acest om a reînsuflețit-o, aducând multă avere. Oamenii au prins curaj și au început să dăruiască unii după alții, el fiind pricina acestui lucru. Prin urmare, are răsplata faptei sale și răsplata celor care l-au urmat. Această formulare este generală. Împrejurarea rostirii hadithului este această întâmplare, însă ceea ce se ia în considerare este caracterul general al formulării, nu particularitatea împrejurării. Hadithul îi cuprinde, așadar, pe toți cei care fac un bine și sunt urmați de oameni în acel bine. Oricare ar fi acel bine, dacă oamenii îl iau drept exemplu în el, omul devine un model bun și primește răsplata propriei fapte și răsplata celor care l-au urmat.

«Iar cel care dă în Islam un exemplu rău»: aceasta este inovația, adică introducerea unei inovații fără temei. *«El va purta păcatul ei și păcatul celor care o practică, fără ca păcatele lor să se micșoreze cu ceva»*. În aceasta se află avertizarea împotriva inovațiilor și îndemnul la reînvierea practicilor Sunnei, fiindcă Trimisul ﷺ l-a lăudat pe cel care a reînsuflețit această practică. Tot aici se află

avertizarea împotriva reînvierii inovațiilor și a introducerii lor. Răul lor nu se limitează la făptuitor, ci o parte din el ajunge la cel care a introdus inovația, indiferent dacă trece mult sau puțin timp. Aceasta este o avertizare împotriva inovațiilor și arată că ele sunt practici rele. Cuvântul sunnah înseamnă, în limbă, *«cale»* sau *«mod de a proceda»*.

Muslim mai relatează, din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, în formularea: «Cel care cheamă la călăuzire», după care a spus: «Cel care cheamă la rătăcire».[59]

Comentariul

În acest hadith se spune: *«Cel care cheamă la călăuzire va avea o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca răsplățile lor să se micșoreze cu ceva. Iar cel care cheamă la rătăcire va purta un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără ca păcatele lor să se micșoreze cu ceva».* Aceasta arată meritul chemării la Allah, Atotputernicul și Mărețul, al poruncirii binelui și al opririi răului. Cel care face acestea primește răsplata propriei fapte și răsplăți asemenea celor ale oamenilor care l-au luat drept exemplu și i-au urmat calea până în Ziua Învierii. Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, spune:

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ﴾

Cine are un cuvânt mai frumos decât acela care cheamă la Allah, face fapte bune și spune: „Eu sunt dintre musulmani”?

Fuṣṣilat, 41:33

59 Muslim (2674).

Chemarea la Allah are, așadar, un merit măreț, iar binele ei este mult. Ea este calea Trimisului ﷺ:

﴿قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ أَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِى ۖ وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

Spune: „Aceasta este calea mea: eu chem la Allah cu știință limpede, eu și cei care mă urmează. Slavă lui Allah! Eu nu sunt dintre cei care Îi asociază parteneri”.

Yūsuf, 12:108

În schimb, cel care cheamă la rătăcire, la inovații și la lucruri nou introduse în religie, precum acela care cheamă la adorarea mormintelor și a mausoleelor, cheamă la ceea ce se împotrivește religiei. Așa se întâmplă astăzi prin îndemnarea la inovații, păcate și abateri. Cel care face aceasta va purta păcatul său și păcatul celor care l-au luat drept exemplu și i-au urmat calea până în Ziua Învierii.

Aici se află avertizarea împotriva celor care cheamă la rătăcire. În această categorie intră și cei care cheamă la inovație, fiindcă inovația este rătăcire, așa cum a spus Profetul ﷺ: *«Orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este o rătăcire»*.[60]

Prin urmare, cel care cheamă la inovații cheamă la rătăcire și va purta propriul păcat, precum și păcatul celor care l-au urmat.

60 Muslim (867), din hadithul lui Jābir ibn ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de el.

9 Despre relatările potrivit cărora Allah îl împiedică pe adeptul inovației să se căiască

Aceasta explică perspectivele din care inovația este mai rea decât păcatul mare. Una dintre ele este că făptuitorului ei nu i se înlesnește căința și că stăruie în inovația sa. Așa se întâmplă de obicei, fiindcă el crede că urmează adevărul, că are dreptate, că ceea ce face ține de religie și că este un bine. Prin urmare, nu se gândește să părăsească inovația. Păcătosul, în schimb, știe că greșește și că se împotrivește poruncii, se teme de Allah și se așteaptă la pedeapsă. De aceea, păcătosul se căiește curând și se rușinează. Adeptul inovației însă nu dă semne de regret, ci se bucură de inovația lui și îi cheamă și pe alții la ea. Unul dintre relele inovațiilor este, așadar, că omul cade în ele și îi cheamă pe alții la ele. Un alt rău al lor este că făptuitorului nu i se înlesnește căința, spre deosebire de cel care săvârșește un păcat mare, căruia adesea i se înlesnește căința.

Aceasta este relatată din hadithul lui Anas și dintre relatările mursal ale lui al-Ḥasan.

Comentariul

Este vorba despre această relatare: *«Allah îl împiedică pe adeptul inovației să se căiască»*. Ea este transmisă ca relatare marfūʿ, atribuită Trimisului ﷺ,[61] și ca relatare mursal de la al-Ḥasan.

61 Ibn Abī ʿĀṣim, Al-Sunnah (37), și al-Bayhaqī, Shuʿab al-Īmān (7238).

Ibn Waḍḍāḥ a menționat de la Ayyūb, care a spus: «Era printre noi un om care susținea o anumită concepție, apoi a părăsit-o. M-am dus la Muḥammad ibn Sīrīn și i-am spus: „Ai aflat că cutare și-a părăsit concepția?" El a spus: „Vezi către ce se îndreaptă. Sfârșitul hadithului este mai greu pentru ei decât începutul: «Ies din Islam, apoi nu se mai întorc la el»"».[62]

Comentariul

Acest om urma inovația khawārij și a părăsit-o. Cel care a văzut aceasta s-a bucurat și s-a dus la Muḥammad ibn Sīrīn, unul dintre imamii tābiʿīn, Allah să aibă milă de el. I-a dat vestea bună că omul își părăsise concepția. Ibn Sīrīn însă nu s-a bucurat, ci i-a spus: *«Vezi către ce se îndreaptă»*, fiindcă el nu părăsea inovația pentru Sunnah, ci pentru o altă inovație. Aceasta arată înțelegerea lui profundă, Allah să aibă milă de el. De ce? Fiindcă Trimisul ﷺ a spus: *«Ies din religie, apoi nu se mai întorc la ea»*. Ibn Sīrīn nu se aștepta ca acel om să se căiască de inovație, ci se aștepta să treacă de la inovația lui la una mai rea, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ: *«Ies din religie, apoi nu se mai întorc la ea»*. Aceasta este ceea ce se întâmplă îndeobște. O vedem și la khawārij de astăzi: chiar dacă îi previi zi și noapte și îi avertizezi iar și iar, ei nu se abat de la inovația lor. Acesta este un lucru văzut în realitate. Ei cred că urmează adevărul și că au dreptate, iar Satana le înfrumusețează această concepție, astfel încât nu se văd decât pe calea adevărului. Dacă omul nu își recunoaște greșeala, este încercat cu ceva mai grav. Așa este starea adepților inovațiilor. Din înțelegerea profundă a imamului Muḥammad ibn Sīrīn, Allah să aibă milă de el, face parte faptul că nu se aștepta ca adeptul khawārij să se căiască de inovație, ci se aștepta să treacă la o inovație mai gravă. El a dedus aceasta din cuvintele Trimisului ﷺ: *«Ies din religie, apoi nu se mai întorc la ea»*. Trimisul nu vorbește după bunul plac și cele vestite de el ﷺ trebuie să se împlinească.

62 Al-Bukhārī (7562), din hadithul lui Abū Saʿīd al-Khudrī, și Muslim (1067), din hadithul lui Abū Dharr, au relatat hadithul într-o formulare asemănătoare.

Aḥmad ibn Ḥanbal a fost întrebat ce înseamnă aceasta, iar el a spus: «Nu i se înlesnește căința».

Comentariul

El a fost întrebat despre cuvintele Profetului ﷺ: *«Ies din religie, apoi nu se mai întorc la ea»*. Înțelesul este că nu li se înlesnește căința, fiindcă tawbah, căința, înseamnă întoarcere. Se spune tāba atunci când cineva s-a întors; tāba sau anāba înseamnă că s-a întors de la greșeala lui. Ei însă nu se căiesc.

10 Religia lui Ibrāhīm și urmarea profeților

Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ﴾

O, oameni ai Cărții, de ce vă certați cu privire la Ibrāhīm?

Coran, 3:65 · fragment

până la cuvintele:

﴿وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾

Și nu a fost dintre cei care Îi asociază parteneri lui Allah.

Āl ʿImrān, 3:65–67 · fragment

Comentariul

Oamenii Cărții sunt evreii și creștinii. Când Trimisul lui Allah ﷺ i-a chemat la Islam și le-a spus:

«Eu sunt Trimisul lui Allah către voi toți, al Celui Căruia Îi aparține stăpânirea cerurilor și a pământului»

, ei au spus: *«Nu te urmăm; noi urmăm religia lui Ibrāhīm»*. Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, le-a răspuns:

﴿إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۗ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾

Cei mai îndreptățiți la Ibrāhīm sunt cei care l-au urmat, acest Profet și cei care au crezut. Allah este Ocrotitorul credincioșilor.

Āl ʿImrān, 3:68

Apoi Preaslăvitul și Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبْرَٰهِيمَ﴾

O, oameni ai Cărții, de ce vă certați cu privire la Ibrāhīm?

Āl ʿImrān, 3:65 · fragment

Adică fiecare dintre voi pretinde că Ibrāhīm urma religia sa. Evreii spun că Ibrāhīm era evreu, iar creștinii spun că era creștin. Slavă lui Allah! Când au fost coborâte Tora și Evanghelia? Ele nu au fost coborâte decât la mult timp după Ibrāhīm. Cum ar fi putut, așadar, Ibrāhīm să fie evreu sau creștin? Realitatea dezminte această afirmație.

﴿يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾

O, oameni ai Cărții, de ce vă certați cu privire la Ibrāhīm, când Tora și Evanghelia nu au fost coborâte decât după el? Oare nu pricepeți?

Coran, 3:65

Un om cu judecată nu poate spune că cel de dinainte îl urmează pe cel de după el. Dimpotrivă, lucrurile stau invers: cel de mai târziu îl urmează pe cel de dinainte. Ibrāhīm nu a fost evreu,

fiindcă Tora nu a fost coborâtă decât după el, și nici creștin, fiindcă Evanghelia i-a fost coborâtă lui ʿĪsā, pacea fie asupra lui, după el. Aceasta este o sfidare a judecății și o inducere în eroare vădită.

﴿وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا﴾

Ci a fost ḥanīf,
Coran, 3:67 · fragment

adică sincer față de Allah, Atotputernicul și Mărețul, în adorare,

﴿مُّسْلِمًا﴾

musulman,
Coran, 3:67 · fragment

adică monoteist. Islamul este monoteismul și este religia tuturor profeților: a-L adora numai pe Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Chiar dacă legile lor revelate au fost diferite, fiecare lege răspundea nevoilor comunității respective și binelui ei. Islamul înseamnă, așadar, adorarea lui Allah Singur, fără niciun asociat, prin ceea ce a legiferat El pentru fiecare vreme. Cei care au crezut în Tora și au urmat-o în vremea în care ea trebuia urmată au fost musulmani. Cei care au crezut în Evanghelie și au urmat-o în vremea în care ea trebuia urmată au fost musulmani. Cei care cred în Coran și îl urmează în vremea sa sunt musulmani, fiindcă toți aceștia sunt monoteiști. Monoteismul este religia tuturor trimișilor, iar Islamul este religia tuturor trimișilor, pacea și binecuvântarea fie asupra lor.

Și cuvintele Sale:

﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ﴾

Cine se îndepărtează de religia lui Ibrāhīm, în afară de acela care se nesocotește pe sine? Noi l-am ales în această lume, iar în Viața de Apoi el va fi dintre cei drepți.

Al-Baqarah, 2:130

Comentariul

Cuvintele lui Allah Preaînaltul

﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ﴾

cine se îndepărtează de religia lui Ibrāhīm

Coran, 2:130 · fragment

înseamnă: cine o părăsește. Expresia al-raghbah ʿan al-shayʾ înseamnă părăsirea unui lucru, în timp ce al-raghbah fī al-shayʾ înseamnă căutarea lui.

Religia lui Ibrāhīm este monoteismul și sinceritatea față de Allah, Atotputernicul și Mărețul:

﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ﴾

Cine se îndepărtează de religia lui Ibrāhīm, în afară de acela care se nesocotește pe sine?

Coran, 2:130 · fragment

Safah înseamnă lipsă de judecată. Un asemenea om este lipsit de judecată, chiar dacă pretinde că este rațional, înțelept și

pricepe lucrurile. În realitate însă este nesăbuit. Cel care părăsește religia lui Ibrāhīm este nesăbuit.

﴿وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ﴾

Noi l-am ales,
Coran, 2:130 · fragment

adică l-am ales pe Ibrāhīm, pacea fie asupra lui,

﴿فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ
أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

în această lume, iar în Viața de Apoi el va fi dintre cei drepți. Când Domnul său i-a spus: „Supune-te!”, el a spus: „M-am supus Domnului lumilor”.
Coran, 2:130–131 · fragment

El și-a îndreptat religia cu sinceritate numai către Allah, Atotputernicul și Mărețul, a părăsit adorarea idolilor și a statuilor, le-a spart și le-a sfărâmat și s-a dezis de cei care le adorau. Din această pricină a îndurat suferințele pe care le-a îndurat.

﴿إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Când Domnul său i-a spus: „Supune-te!”, el a spus: „M-am supus Domnului lumilor”.
Coran, 2:131

«Supune-te!» înseamnă: supune-te Domnului lumilor, Atotputernicului și Mărețului, și nu te supune altcuiva.

Tot aici se află hadithul despre khawārij, menționat anterior.

Comentariul

Adică în acest capitol intră hadithul de la începutul capitolului precedent: *«Ies din religie așa cum săgeata străpunge vânatul, apoi nu se mai întorc la ea»*. Aceasta este inovația khawārij.

Tot acolo se relatează că el ﷺ a spus: «Familia lui Abū Cutare nu se numără printre apropiații mei; apropiații mei sunt doar cei evlavioși».[63]

Comentariul

«Nu se numără printre apropiații mei» vine de la walāyah, care înseamnă iubire. În schimb, wilāyah, cu vocala i, înseamnă stăpânire și autoritate. Trimisul ﷺ se dezice de cel care nu urmează religia monoteismului, chiar dacă îi este rudă de sânge. El nu îl iubește, iar aceștia nu se numără printre apropiații lui; adică nu îi iubește atât timp cât urmează altă religie decât a sa ﷺ. Apropiații Trimisului sunt însă cei evlavioși, fie că sunt rudele lui, fie că nu. Salmān al-Fārisī, Bilāl ibn Rabāḥ al-Ḥabashī și Ṣuhayb al-Rūmī nu erau rudele sale, ci se numărau printre mawālī. Cu toate acestea, au ajuns dintre oamenii cei mai apropiați și mai iubiți de Trimis ﷺ, fiindcă erau credincioși. În schimb, Abū Lahab îi era dușman ﷺ, deși era unchiul său, fratele tatălui său. Totuși, el ﷺ s-a dezis de acesta. Așadar, nu este vorba despre rudenie, iar cinstea rudeniei cu Trimisul ﷺ nu folosește fără religie. Dacă omul urmează religia Trimisului ﷺ, are atât cinstea rudeniei, cât și cinstea religiei, cele două reunindu-se pentru el. Dacă însă nu are religie, legătura de rudenie nu îi folosește deloc cât timp se împotrivește religiei. De aceea, el ﷺ s-a dezis de familia lui Abū Cutare, spunând: *«Nu se numără printre apropiații mei»*. Apropiații lui sunt cei evlavioși, indiferent de neamul din care

63 Al-Bukhārī (5990) și Muslim (215), din hadithul lui ʿAmr ibn al-ʿĀṣ, Allah să fie mulțumit de el. În ambele se găsește formularea: «Ocrotitorul meu este numai Allah și cei drepți dintre credincioși».

provin. Aceasta arată dezicerea de cei care Îi asociază parteneri lui Allah, chiar dacă sunt rudele Trimisului ﷺ. În hadith se spune: *«Pe cel pe care fapta lui îl ține în urmă, obârșia nu îl va face să înainteze».*[64]

Tot acolo se relatează de la Anas că Trimisului lui Allah ﷺ i s-a spus că unul dintre companioni zisese: «Eu nu voi mânca carne». Altul spusese: «Eu mă voi ruga noaptea și nu voi dormi». Altul spusese: «Eu nu mă voi căsători cu femei». Iar altul spusese: «Eu voi posti fără să întrerup postul». El ﷺ a spus: «Eu însă mă rog noaptea și dorm, postesc și întrerup postul, mă căsătoresc cu femei și mănânc carne. Cel care se îndepărtează de Sunnah mea nu este dintre ai mei».[65]

Comentariul

Acest hadith se află în culegerea autentică. Era un grup de companioni care doreau binele, adorarea și ascultarea, așa că au venit să întrebe despre adorarea Trimisului ﷺ, ca să îl ia drept exemplu. Când li s-a vorbit despre adorarea lui ﷺ, li s-a părut că ar fi puțină. Apoi au spus: *«Trimisul ﷺ nu este asemenea nouă. Lui i-au fost iertate păcatele trecute și viitoare, așa că nu are nevoie de adorare».* Când Trimisul ﷺ a aflat acestea, s-a mâniat foarte tare și a spus:

«Ce au unii oameni de spun cutare și cutare lucru? Eu mă tem de Allah mai mult decât voi și sunt mai evlavios față de El decât voi. Eu mă rog și dorm, postesc și întrerup postul, mă căsătoresc cu femei și mănânc carne. Cel care se îndepărtează de Sunnah mea nu este dintre ai mei.»

Aceasta cuprinde avertizarea împotriva exagerării în adorare, adică a depășirii măsurii și a înăspririi față de sine. Religia este, laudă lui Allah, o cale de mijloc și de echilibru. Nu te împovăra și nu îi cere sufletului tău ceea ce nu poate duce. Trimisul ﷺ a avertizat în numeroase hadithuri împotriva exagerării, adică a

64 Muslim (2699), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.
65 Al-Bukhārī (5063) și Muslim (1401).

depășirii măsurii în adorare. Dimpotrivă, trebuie să fii blând cu tine însuți. Dacă omul păstrează măsura și echilibrul în adorare, va stărui în ea. Dacă însă devine prea aspru în adorare, se plictisește și o abandonează. Acesta este un lucru cunoscut. El ﷺ a spus: *«Cel care își istovește animalul de călărie nu străbate pământul și nici nu își păstrează animalul de călărie».*[66] Omul este o ființă cu puteri limitate. Dacă se înăsprește față de sine, nu va putea face față și, în cele din urmă, va abandona fapta. Acesta este un lucru văzut și cunoscut. Am văzut oameni care erau foarte aspri, iar în cele din urmă s-au lepădat de rânduiala religiei. Erau cunoscuți pentru asprime și exagerare, dar au ajuns să se abată de la religie. Acesta este răul exagerării — Allah să ne ferească! În schimb, măsura și echilibrul sunt o cale către statornicie și continuitate. Aceasta este Sunnah Trimisului ﷺ. Aici se află îndemnul la măsură în adorare, la urmarea Trimisului ﷺ și la părăsirea exagerării și asprimii, fiindcă acestea sunt o inovație care se împotrivește Sunnei Trimisului ﷺ.
Cuvintele sale *«cel care se îndepărtează de Sunnah mea nu este dintre ai mei»* sunt asemenea cuvintelor Preaînaltului:

﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ﴾

Cine se îndepărtează de religia lui Ibrāhīm, în afară de acela care se nesocotește pe sine?
Coran, 2:130 · fragment

Trimisul ﷺ s-a dezis de acesta. Aici se află avertizarea împotriva inovației exagerării și a asprimii și îndemnul la măsură și echilibru în toate lucrurile. Religia este o cale de mijloc:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ﴾

Aceasta este calea Mea cea dreaptă; urmați-o!
Al-Anʿām, 6:153 · fragment

66 Al-Bayhaqī, Al-Sunan al-Kubrā, 3/18–19, din hadithurile lui Jābir ibn ʿAbd Allāh și ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ.

Aceasta este calea corectă, calea Trimisului ﷺ. Musulmanul nu trebuie să socotească puține faptele Trimisului ﷺ, căci el, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, este modelul:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْآخِرَ﴾

Aveți în Trimisul lui Allah un exemplu frumos pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi.

Al-Aḥzāb, 33:21 · fragment

Aceasta nu înseamnă nici nepăsare, nici exagerare, ci echilibru: nici depășirea măsurii, nici neglijență. Religia lui Allah se află între cel care exagerează și cel care neglijează. Cel dintâi se înăsprește, iar cel care neglijează se leapădă de obligații, spunând: *«Religia nu constă în rugăciune și adorare; religia este în inimă»*, și abandonează faptele. Acesta neglijează. La fel, cel care se înăsprește în actele de adorare și se împovărează pe sine exagerează. Religia este măsura și echilibrul. Allah, Atotputernicul și Mărețul, a spus:

﴿فَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْاْ﴾

Rămâi drept, așa cum ți s-a poruncit, tu și cei care s-au întors cu căință alături de tine, și nu depășiți măsura.

Hūd, 11:112 · fragment

Depășirea măsurii înseamnă aici asprimea și exagerarea. Allah să ne ferească!

Cugetă: dacă unora dintre companioni, atunci când au vrut să se retragă din viața obișnuită pentru a se dedica adorării, li s-au adresat aceste cuvinte aspre și fapta lor a fost numită

îndepărtare de Sunnah, ce crezi atunci despre celelalte inovații? Și ce crezi despre alții decât companionii?

Comentariul

Aceștia erau companioni, iar companionii sunt cea mai bună generație. Când au intenționat acel lucru, Profetul ﷺ i-a mustrat și le-a vorbit cu asprime, deși erau companionii săi. Cum stau atunci lucrurile cu cei din generațiile de mai târziu, care au depășit limitele prin exagerare și extremism ori prin nepăsare și lipsă de fermitate? Religia lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, este măsură, echilibru și cale dreaptă. Ea nu împovărează sufletele și nici nu este nepăsare și pierzanie, ci este o religie îngăduitoare:

﴿وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي ٱلدِّينِ مِنْ حَرَجٍ﴾

El nu v-a pus nicio strâmtorare în religie.

Al-Ḥajj, 22:78 · fragment

Allah, Atotputernicul și Mărețul, nu dorește să vă pună în strâmtorare. În religie nu există strâmtorare, asprime și exagerare, așa cum nu există nici nepăsare. Ea se află la mijloc între cele două extreme. Aceasta este religia lui Muḥammad ﷺ: măsură mereu și în toate împrejurările. Omul nu rămâne statornic în religie decât pe această cale, fiindcă, dacă devine nepăsător, iese din religie, iar dacă se înăsprește peste măsură, iese de asemenea din religie. Nu rămâne statornic decât dacă urmează calea de mijloc și echilibrul.

11 Firea înnăscută și statornicia în religie

Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ
ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Îndreaptă-ți fața către religie, ca ḥanīf, potrivit firii pe care Allah le-a dat-o oamenilor. Nu există schimbare în creația lui Allah. Aceasta este religia cea dreaptă, dar cei mai mulți oameni nu știu.

Al-Rūm, 30:30

Comentariul

Capitol despre cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ
عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَلَا

﴿تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗاۖ كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ﴾

Îndreaptă-ți fața către religie, ca ḥanīf, potrivit firii pe care Allah le-a dat-o oamenilor. Nu există schimbare în creația lui Allah. Aceasta este religia cea dreaptă, dar cei mai mulți oameni nu știu. Întorcându-vă către El, temeți-vă de El, împliniți rugăciunea și nu fiți dintre cei care Îi asociază parteneri, dintre cei care și-au dezbinat religia și au devenit grupări, fiecare grupare bucurându-se de ceea ce are.

Al-Rūm, 30:30–32

În acest verset nobil, Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, îi poruncește Profetului Său aceste lucruri. Shaykhul, Allah să aibă milă de el, dorește să menționeze hadithurile profetice și relatările transmise care explică acest verset nobil. Allah îi poruncește Profetului Său Muḥammad ﷺ:

﴿فَأَقِمۡ وَجۡهَكَ﴾

Îndreaptă-ți fața,

Coran, 30:30 · fragment

adică fă-ți faptele cu sinceritate numai pentru El. Îndreptarea feței și supunerea feței înseamnă sinceritatea faptelor, așa cum a spus Preaînaltul:

﴿بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

Ba da! Cel care își supune fața lui Allah și face binele va avea răsplata sa la Domnul său. Ei nu vor avea teamă și nici nu se vor întrista.

Al-Baqarah, 2:112

﴿أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ﴾

Își supune fața

Coran, 2:112 · fragment

înseamnă că își curăță faptele de asociere.

﴿وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾

Și face binele

Coran, 2:112 · fragment

înseamnă că îl urmează pe Trimis ﷺ și își curăță faptele și de inovații și de lucruri nou introduse în religie. Dacă sunt împlinite aceste două condiții — sinceritatea față de Allah în intenție și urmarea Trimisului ﷺ în faptă —, din faptă sunt înlăturate asocierea și inovația religioasă. Aceasta este fapta pe care Allah, Atotputernicul și Mărețul, o primește.

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ﴾

Îndreaptă-ți fața către religie:
Coran, 30:30 · fragment

către religia pe care Allah ți-a poruncit-o, adică adorarea lui Allah Singur, fără niciun asociat. Religia este monoteismul; ea este fapta, rugăciunea, postul și toate actele de adorare pe care Allah le-a legiferat. Aceasta este religia.

﴿ٱلْقَيِّمُ﴾

Cea dreaptă
Coran, 30:30 · fragment

este o descriere a religiei: o religie echilibrată, fără exagerare și fără nepăsare. Ea este dreaptă și cumpătată între cele două extreme, a excesului și a neglijenței, așa cum a spus Preaînaltul:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ﴾

Aceasta este calea Mea cea dreaptă; urmați-o!
Al-Anʿām, 6:153 · fragment

«Dreaptă» înseamnă echilibrată între exces și neglijență, între exagerare și nepăsare. Aceasta este religia cu care Allah i-a trimis pe trimișii Săi și pe ultimul dintre ei, Muḥammad ﷺ.

În cuvintele

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا﴾

îndreaptă-ți fața către religie, ca ḥanīf,
Coran, 30:30 · fragment

ḥanīf înseamnă cel care se îndreaptă către Allah și se abate de la orice altceva. În alt verset se spune:

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ٱلْقَيِّمِ﴾

Îndreaptă-ți fața către religia cea dreaptă.
Al-Rūm, 30:43 · fragment

Ḥanīf și qayyim au același înțeles aici: îndreptarea către Allah și abaterea de la orice altceva, astfel încât omul să nu invoce pe nimeni alături de Allah. Apoi Preaslăvitul și Preaînaltul a spus:

﴿فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا﴾

Firea dată de Allah, potrivit căreia i-a creat pe oameni.
Coran, 30:30 · fragment

Aceasta înseamnă că religia aceasta, Islamul, este firea cu care Allah i-a creat pe oameni. Fiṭrah este religia Islamului, așa cum a spus el, pacea și binecuvântarea fie asupra lui: *«Fiecare copil se naște potrivit firii, apoi părinții lui îl fac evreu, creștin sau zoroastrian»*.[67] Starea originară a omului este, așadar, că este musulman și că a fost creat cu firea Islamului, adică a îndreptării religiei cu sinceritate numai către Allah, Atotputernicul și Mărețul. Aceasta este starea sa originară. Dacă se abate, abaterea este ceva survenit ulterior, din pricina educației greșite pe care i-o dau părinții.

«Îl fac evreu» înseamnă că îl transformă în evreu; *«îl fac creștin»* înseamnă că îl transformă în creștin; *«îl fac zoroastrian»* înseamnă că îl transformă în zoroastrian. Părinții îi schimbă, așadar, firea cu care Allah l-a creat. Aceasta arată că omul a fost creat, în starea sa originară, potrivit Islamului, adică pentru sinceritatea faptelor și a adorării față de Allah, Atotputernicul și Mărețul. Dacă ar fi ferit de educația greșită și de părinți necredincioși, s-ar îndrepta către

67 Al-Bukhārī (1385) și Muslim (2658), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

religia Islamului și i-ar urma pe trimiși. Însă se abate din pricina celor care cheamă la rătăcire.
Apoi a spus:

﴿لَا تَبۡدِيلَ لِخَلۡقِ ٱللَّهِ﴾

Nu există schimbare în creația lui Allah.
Coran, 30:30 · fragment

Nimeni nu creează vreodată un om cu o fire a asocierii și nimeni nu poate crea un om astfel. Dimpotrivă, Allah l-a creat potrivit monoteismului. Nimeni nu poate schimba această creare, ci schimbă făptura creată. Niciun om nu este creat decât potrivit religiei Islamului. De aceea se spune în hadith: *«Părinții lui îl fac evreu, creștin sau zoroastrian, după cum animalul naște un pui întreg: vedeți printre ei vreunul mutilat?»*.[68] Este asemenea oii care se naște întreagă, cu mădulare sănătoase și fără defecte, având două urechi. Apoi stăpânii o mutilează, adică îi despică urechea. Nu există oaie care să se nască având urechea despicată astfel, ci este creată întreagă, apoi stăpânii îi mutilează urechile. O schimbă după ce a fost creată: schimbă făptura creată, nu actul creării. Crearea lui Allah nu se schimbă. Oaia se naște întreagă, cu urechi, coarne, copite și mădulare. Dacă ajunge să șchiopăteze ori să aibă un corn sau o ureche mutilată, aceasta se datorează intervenției omului. La fel,

﴿لَا تَبۡدِيلَ لِخَلۡقِ ٱللَّهِ﴾

nu există schimbare în creația lui Allah:
Coran, 30:30 · fragment

schimbarea privește făptura creată, în timp ce crearea Îi aparține numai lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, și nimeni nu intervine în aceasta.

68 Al-Bukhārī (1385) și Muslim (2658), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

﴿ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ﴾

Aceasta este religia cea dreaptă:
Coran, 30:30 · fragment

ceea ce Allah ți-a revelat, adică a-L adora numai pe Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, și a părăsi adorarea oricui altcuiva.

﴿ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ﴾

Religia cea dreaptă
Coran, 30:30 · fragment

înseamnă religia dreaptă și echilibrată, fără strâmbătate, exagerare ori nepăsare, exces ori neglijență.

﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Dar cei mai mulți oameni nu știu:
Coran, 30:30 · fragment

ei nu cunosc această religie și, de aceea, cad în rătăcire și abatere. Altfel, religia este dreaptă și statornică. Dacă apare o abatere, ea vine din purtarea oamenilor.

﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ﴾

Dar cei mai mulți oameni:
Coran, 30:30 · fragment

privește cuvântul

﴿أَكْثَرَ﴾

cei mai mulți.
Coran, 30:30 · fragment

El arată că mulțimea nu este un argument atunci când urmează rătăcirea și greșeala. Argumentul se află de partea celor care urmează adevărul, chiar dacă sunt puțini. Cei care urmează neadevărul nu constituie un argument, chiar dacă sunt numeroși.

﴿وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Dar cei mai mulți oameni nu știu:
Coran, 30:30 · fragment

nu cunosc religia cea dreaptă și, de aceea, au ajuns să o încalce și să se abată de la ea.

Și cuvintele Preaînaltului:

﴿وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

Ibrāhīm le-a lăsat-o drept îndemn fiilor săi, la fel și Yaʿqūb: „O, fiii mei! Allah v-a ales religia; să nu muriți decât fiind musulmani!”.
Al-Baqarah, 2:132

Comentariul

«Ibrāhīm le-a lăsat-o drept îndemn» înseamnă că Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, le-a încredințat fiilor săi, Ismāʿīl și Isḥāq, cuvântul monoteismului. Yaʿqūb — Yaʿqūb ibn Isḥāq ibn Ibrāhīm, care este Isrāʾīl — le-a încredințat și el acest cuvânt fiilor săi. I-a îndemnat la cuvântul monoteismului, cuvântul sincerității față de Allah, Atotputernicul și Mărețul. Lăsarea unui îndemn înseamnă că omul, la apropierea morții, le poruncește urmașilor sau celor din jur să se teamă de Allah, Atotputernicul și Mărețul. În terminologia juriștilor, waṣiyyah înseamnă autorizarea unei acțiuni după moarte. Acesta este testamentul. El poate privi

averile, dar și religia, prin îndemnul de a rămâne statornic în ea. Ibrāhīm, tatăl profeților, și Yaʿqūb, tatăl fiilor lui Isrāʾīl, și-au îndemnat amândoi urmașii la cuvântul monoteismului, la sinceritatea față de Allah, Atotputernicul și Mărețul, și la religia adevărată. Tot astfel, părintele trebuie să își crească fiii în ascultare față de Allah și, când moartea se apropie, să îi îndemne la statornicie în religie și la rămânerea în monoteism. Aceasta arată grija celor doi părinți nobili, Ibrāhīm și Yaʿqūb, pentru urmașii lor.

﴿يَٰبَنِيَّ﴾

O, fiii mei!
Coran, 2:132 · fragment

este o chemare.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ﴾

Allah v-a ales religia
Coran, 2:132 · fragment

înseamnă că v-a ales monoteismul. Fiind fii și urmași ai profeților, ei sunt mai îndreptățiți să țină cu tărie de această religie și să fie un exemplu pentru oameni.

﴿فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

Să nu muriți decât fiind musulmani!
Coran, 2:132 · fragment

este un îndemn de a rămâne în religie până la moarte, prin împlinirea ei, statornicia în ea și ferirea de ceea ce i se împotrivește: inovațiile, asocierea și chemarea la rătăcire. Atât timp cât este în viață, omul este expus abaterii și urmării celor care cheamă la rătăcire, dacă Allah, Atotputernicul și Mărețul, nu

îl întărește. Aceasta dovedește că ceea ce contează este sfârșitul vieții:

﴿فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

Să nu muriți decât fiind musulmani!
Coran, 2:132 · fragment

— supuși lui Allah prin monoteism. Prin Islam se înțelege aici monoteismul, religia tuturor trimișilor. Toți trimișii au venit cu monoteismul: supunerea feței lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, sinceritatea și îndepărtarea de asociere.

﴿فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

Să nu muriți decât fiind musulmani!
Coran, 2:132 · fragment

este un îndemn la statornicie în această religie și la a nu da atenție celor care i se împotrivesc. De asemenea, arată că ceea ce contează este sfârșitul și că starea omului depinde de binele sau răul cu care își încheie viața. În hadithul autentic se spune: *«Unul dintre voi face faptele oamenilor Paradisului până când între el și Paradis nu mai este decât un cot. Atunci îl ajunge ceea ce a fost scris, face faptele oamenilor Focului și intră în el. Iar unul dintre voi face faptele oamenilor Focului până când între el și Foc nu mai este decât un cot. Atunci îl ajunge ceea ce a fost scris, face faptele oamenilor Paradisului și intră în el».*[69] Ceea ce contează este sfârșitul în care omul moare. Totuși, omul trebuie să facă fapte care sunt o pricină pentru un sfârșit bun și să se ferească de faptele care duc la un sfârșit rău. Faptele sunt multe, iar omul, cât trăiește, este expus abaterii și ispitei. Se poate abate și poate muri în afara Islamului. Acest hadith îndeamnă la religia Islamului, la

69 Al-Bukhārī (3208) și Muslim (2643), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el.

statornicie în ea și la a-I cere lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, un sfârșit bun.

Și cuvintele Preaînaltului:

﴿ثُمَّ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ أَنِ ٱتَّبِعۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ﴾

Apoi ți-am revelat: „Urmează religia lui Ibrāhīm, cel ḥanīf, care nu a fost dintre cei care Îi asociază parteneri lui Allah”.

Al-Naḥl, 16:123

Comentariul

Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, a spus:

﴿إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةٗ قَانِتٗا لِّلَّهِ حَنِيفٗا وَلَمۡ يَكُ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ شَاكِرٗا لِّأَنۡعُمِهِۚ ٱجۡتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ﴾

Ibrāhīm a fost un model, statornic în ascultare față de Allah, ḥanīf, și nu a fost dintre cei care Îi asociază parteneri. Era recunoscător pentru binefacerile Lui. El l-a ales și l-a călăuzit pe o cale dreaptă.

Al-Naḥl, 16:120–121

﴿إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةٗ﴾

Ibrāhīm a fost un model

Coran, 16:120 · fragment

înseamnă un exemplu de urmat.

﴿قَانِتًا لِّلَّهِ﴾

Statornic în ascultare față de Allah:
Coran, 16:120 · fragment

prin qunūt se înțelege stăruința în ascultarea față de Allah.

﴿حَنِيفًا﴾

Ḥanīf
Coran, 16:120 · fragment

înseamnă că se îndrepta către Allah în adorare și se abătea de la adorarea altcuiva.

﴿وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ﴾

Nu a fost dintre cei care Îi asociază parteneri:
Coran, 16:120 · fragment

se delimitase de cei care Îi asociază parteneri, adică s-a dezis de ei, așa cum s-a dezis de tatăl său și de neamul său.

﴿شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ﴾

Recunoscător pentru binefacerile Lui:
Coran, 16:121 · fragment

recunoscător pentru binefacerile Domnului său, Atotputernicul și Mărețul. În această sură, Al-Naḥl, Allah a pomenit și a enumerat binefacerile. De aceea, Al-Naḥl este numită și Sura binefacerilor, fiindcă Allah a enumerat în ea binefacerile pentru ca robii să fie recunoscători pentru ele. A spus despre Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, că era recunoscător pentru binefacerile lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. Recunoștința pentru o binefacere

înseamnă să o pomenești în exterior, să o recunoști înlăuntrul tău și să o folosești în ascultare față de Cel care ți-a dăruit-o.

﴿ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ﴾

Apoi ți-am revelat:
Coran, 16:123 · fragment

acestea sunt cuvinte adresate Profetului nostru Muḥammad ﷺ.

﴿أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا﴾

Urmează religia lui Ibrāhīm, cel ḥanīf:
Coran, 16:123 · fragment

după ce Allah l-a descris pe Ibrāhīm prin mărețele însușiri menționate, i-a poruncit Profetului Său Muḥammad ﷺ să îi urmeze religia.

Adică religia sa. Religia lui Muḥammad ﷺ este religia lui Ibrāhīm, religia monoteismului curat și îngăduitor, religia monoteismului, a adorării și a sincerității față de Allah, Atotputernicul și Mărețul.

Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Fiecare profet are apropiați dintre profeți. Apropiatul meu este tatăl meu Ibrāhīm, prietenul apropiat al Domnului meu». Apoi a recitat:

﴿إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ۗ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾

Cei mai îndreptățiți la Ibrāhīm sunt cei care l-au urmat, acest Profet și cei care au crezut. Allah este Ocrotitorul credincioșilor.
Āl ʿImrān, 3:68

Relatat de al-Tirmidhī.[70]

Comentariul
Profeții, pacea și binecuvântarea fie asupra lor, sunt legați unii de alții prin iubire, luarea drept model și urmare. Ei alcătuiesc un singur șir, de la primul până la ultimul. Cei de dinainte vestesc venirea celor de după ei, iar cei de mai târziu îi iau drept exemplu pe cei de dinainte și se urmează unii pe alții. Așa sunt profeții, pacea și binecuvântarea fie asupra lor. Profetul nostru Muḥammad ﷺ este cel mai îndreptățit la Ibrāhīm. Acesta este un răspuns pentru evrei și creștini: evreii spun că Ibrāhīm era evreu, iar creștinii spun că era creștin. Allah le-a răspuns:

70 Numărul 2995.

﴿مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ﴾

Ibrāhīm nu a fost nici evreu, nici creștin, ci a fost ḥanīf, musulman, și nu a fost dintre cei care Îi asociază parteneri. Cei mai îndreptățiți la Ibrāhīm sunt cei care l-au urmat.

Coran, 3:67–68 · fragment

Voi, creștinilor, nu l-ați urmat, așa că sunteți departe de el. Creștinii adoră crucea. Evreii îl adoră pe ʿUzayr și spun: *«ʿUzayr este fiul lui Allah»*. Au adorat vițelul, așa cum a menționat Allah Preaînaltul despre ei, și își adoră propriile dorințe. Așa este religia evreilor. Ibrāhīm s-a dezis de ei, de evrei și de creștini. Ei nu l-au urmat pe Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, și sunt departe de el. Cei mai apropiați de Ibrāhīm sunt

﴿لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ﴾

cei care l-au urmat

Coran, 3:68 · fragment

dintre evrei și creștini, nu cei care i s-au împotrivit,

﴿وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ﴾

acest Profet,

Coran, 3:68 · fragment

adică Muḥammad ﷺ,

﴿وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾ قلى

și cei care au crezut. Allah este Ocrotitorul credincioșilor.
Coran, 3:68 · fragment

Allah este Ocrotitorul lor: le dă biruință, îi sprijină, îi iubește și îi ocrotește. El este Ocrotitorul credincioșilor în mod deosebit, prin biruință, sprijin, pază și ajutor. Există și o stăpânire generală asupra tuturor făpturilor. Preaînaltul a spus:

﴿وَرُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوۡلَىٰهُمُ ٱلۡحَقِّ﴾

Și vor fi aduși înapoi la Allah, adevăratul lor Stăpân,
Yūnus, 10:30 · fragment

adică Domnul, Proprietarul lor și Cel care le cârmuiește. Aceasta este o stăpânire generală asupra tuturor făpturilor, în sensul proprietății, cârmuirii și dăruirii mijloacelor de trai. Ocrotirea deosebită le revine însă credincioșilor care l-au urmat pe Ibrāhīm, pacea și binecuvântarea fie asupra lui. Cei mai îndreptățiți la aceasta sunt acest Profet, Muḥammad ﷺ, și comunitatea lui. Aici se află un răspuns pentru evreii și creștinii care pretind că urmează religia lui Ibrāhīm, deși mint. Ei nu urmează religia lui Ibrāhīm, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, ci asocierea și o religie a abaterii, schimbării și înlocuirii.

Aceasta dovedește că nimeni nu este apropiat de Profet ﷺ decât dacă îl urmează. Nimeni nu este apropiat de Profet ﷺ și nici de Ibrāhīm decât dacă îi urmează, iar cei care pretind că îl iubesc pe Muḥammad ﷺ, deși i se împotrivesc și introduc inovații și lucruri noi în religie, spunând totodată că îl iubesc pe Profet ﷺ, mint. Dacă l-ar iubi pe Profet ﷺ, l-ar urma și ar părăsi inovațiile, lucrurile nou introduse și superstițiile pentru care Allah nu a coborât nicio dovadă. Cel care îl iubește cu adevărat pe Profet ﷺ este acela care îl urmează. Aceștia sunt cei care

﴿ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ ۙ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

au crezut în el, l-au cinstit, l-au ajutat și au urmat lumina coborâtă odată cu el. Aceștia sunt cei care izbândesc.

Al-Aʿrāf, 7:157 · fragment

Ceea ce contează este urmarea, nu pretenția. O pretenție pentru care nu există dovadă este lipsită de temei.

Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Allah nu privește la înfățișările și averile voastre, ci privește la inimile și faptele voastre».[71]

Comentariul

Aceasta arată că ceea ce contează nu sunt aparențele, înfățișarea și frumusețea trupurilor ori mulțimea averilor, bogățiilor și bunurilor. Sunt privite două lucruri: inimile și faptele. Dacă inimile sunt sănătoase, curate și sincere față de Allah, Atotputernicul și Mărețul, iar faptele sunt drepte, potrivit Legii și religiei lui Allah, aceasta este ceea ce Allah privește, primește și răsplătește. Cât despre simpla frumusețe a înfățișării și abundența averii, acestea nu au greutate înaintea lui Allah. Preaînaltul a spus:

71 Muslim (2564), relatarea 34.

﴿وَمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُم بِٱلَّتِي تُقَرِّبُكُمۡ عِندَنَا زُلۡفَىٰٓ إِلَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا﴾

Nu averile și nici copiii voștri vă apropie de Noi; numai cel care crede și face fapte bune se apropie.

Saba', 34:37 · fragment

Aceștia sunt cei către care Allah privește cu prețuire, primire și îndurare.

În cele două culegeri autentice se relatează de la Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Eu voi ajunge înaintea voastră la Bazin. Vor fi aduși către mine oameni dintre voi, iar când mă voi apleca să le dau să bea, vor fi smulși dinaintea mea. Atunci voi spune: „Doamne, însoțitorii mei!" El va spune: „Nu știi ce au introdus după tine"».[72]

Comentariul

În acest hadith, el ﷺ spune: *«Eu voi ajunge înaintea voastră la Bazin»*. Farat este acela care ajunge primul la apă pentru a le da de băut oamenilor săi. În Ziua Învierii, Profetul ﷺ se va afla la un Bazin a cărui lungime este cât drumul de o lună, iar lățimea tot cât drumul de o lună. Apa lui este mai albă decât laptele și mai dulce decât mierea, iar vasele lui sunt la fel de numeroase ca stelele cerului. Cine bea o singură dată din el nu va mai înseta niciodată.[73] În Ziua Învierii, comunitatea va veni la Bazinul Profetului ﷺ, însetată din pricina căldurii cumplite și a îndelungatei așteptări, având nevoie de apă. El ﷺ le va da să bea cu mâna sa, în afară de cel care și-a schimbat religia: acesta va fi îndepărtat de la Bazin. Profetul ﷺ va spune: *«Doamne, însoțitorii mei!»* I se va răspunde: *«Nu știi ce au introdus după tine»*, adică ce

72 Al-Bukhārī (7049) și Muslim (2297).

73 Vezi hadithurile despre descrierea Bazinului în Jāmiʿ al-Uṣūl de Ibn al-Athīr, 10/461–467, hadithurile 7984–7992.

au schimbat. Aceasta dovedește că acela care a introdus inovații în religia lui Allah și a schimbat-o nu va veni la Bazinul Profetului ﷺ. La el nu vor veni decât oamenii monoteismului și ai urmării: cei care Îl adoră numai pe Allah, Atotputernicul și Mărețul, îl urmează pe Trimis ﷺ și nu au înlocuit și nu au schimbat, ci au rămas așa cum i-a lăsat el ﷺ, pe calea luminoasă a cărei noapte este asemenea zilei. Aceștia vor veni la Bazin și vor bea din el, iar Trimisul lui Allah ﷺ le va da să bea. Cel care a schimbat și a înlocuit, chiar dacă pretinde că aparține Islamului și că îl urmează pe Trimis ﷺ, va fi îndepărtat de la Bazin în acel loc. Aici se află avertizarea împotriva inovațiilor, abaterii, schimbării religiei lui Allah și rătăcirii. Tot aici se află îndemnul de a ține cu tărie de religia corectă, de a rămâne statornic în ea și de a o urma cu răbdare până la moarte, pentru a veni la Profet ﷺ și a bea din Bazinul său. Ikhtilāj înseamnă smulgerea grabnică, oprirea și alungarea: ei sunt alungați și împiedicați să vină.

Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Mi-aș fi dorit să îi vedem pe frații noștri». Ei au spus: «Nu suntem noi frații tăi, Trimis al lui Allah?» El a răspuns: «Voi sunteți companionii mei, iar frații noștri sunt cei care încă nu au venit». Ei au întrebat: «Cum vor fi recunoscuți cei care încă nu au venit din comunitatea ta, Trimis al lui Allah?» El a spus: «Spuneți-mi: dacă un om ar avea cai cu fruntea și picioarele albe, printre cai negri, cu totul negri, nu și-ar recunoaște caii?» Ei au răspuns: «Ba da, Trimis al lui Allah». El a spus: «Ei vor veni cu fețele și mădularele strălucitoare datorită abluțiunii, iar eu voi ajunge înaintea lor la Bazin. Dar unii oameni vor fi alungați de la Bazinul meu, așa cum este alungată cămila rătăcită. Îi voi striga: „Veniți!" Atunci se va spune: „Ei au schimbat după tine". Iar eu voi spune: „Departe, departe!"».[74]

74 Muslim (249).

Comentariul

Acesta este asemenea hadithului precedent: oamenii comunității lui Muḥammad ﷺ sunt cei care nu au înlocuit și nu au schimbat. Ei vin cu semne și trăsături vădite prin care Trimisul lui Allah ﷺ îi recunoaște dintre toate făpturile: urmele abluțiunii. Aceasta arată meritul abluțiunii pentru rugăciune și meritul purificării. Urmele ei vor rămâne ca o lumină strălucitoare pe mădularele musulmanilor în Ziua Învierii, iar Profetul ﷺ îi va recunoaște dintre toate făpturile. Aici se află meritul abluțiunii și semnul prin care această comunitate se deosebește de celelalte în Ziua Învierii. Tot aici se arată că unii oameni vor fi alungați de la Bazin. Ei vin împreună cu cei care se îndreaptă către el, pretinzând că aparțin Islamului, dar sunt opriți și alungați, precum cămila rătăcită, fiind împiedicați să ajungă la Bazin. Atunci Profetul ﷺ întreabă: *«De ce?»* I se spune: *«Nu știi ce au introdus după tine!»* El ﷺ spune: *«Departe, departe!»* pentru cel care a înlocuit și a schimbat, sau după cum a spus el ﷺ. Acesta este asemenea primului hadith, având în plus faptul că Profetul ﷺ își recunoaște comunitatea după strălucirea fețelor și a mădularelor lăsată de abluțiune.

La începutul hadithului, Profetul ﷺ spune: *«Mi-aș fi dorit să îi vedem pe frații noștri»*. El ﷺ își dorește să îi vadă pe frații săi dintre credincioșii care vor veni după el. Companionii, Allah să fie mulțumit de ei, au întrebat: *«Nu suntem noi frații tăi?»* El a spus: *«Voi sunteți companionii mei»*. Aceasta îi privește în mod deosebit pe cei care l-au însoțit pe Profet ﷺ, l-au întâlnit și au crezut în el. Aceștia sunt numiți companioni. Au un merit măreț și sunt cea mai bună generație. Frații sunt cei care vin în vremurile de pe urmă și îl urmează pe acest Trimis ﷺ, în ciuda lungii perioade care îi desparte de el. Aceasta arată marele merit al celor de la sfârșitul acestei comunități care țin cu tărie de religia Trimisului ﷺ fără să îl fi văzut. Companionii l-au văzut pe Profet ﷺ, au stat alături de el și au luptat împreună cu el. Însă vin oameni care nu l-au văzut pe Profet ﷺ și care totuși cred în el fără să îl fi văzut. Cred în el potrivit Cărții lui Allah și Sunnei Trimisului Său ﷺ și îl recunosc ca adevărat. Acesta este un merit

măreț. Companionii au meritul însoțirii, iar aceștia au meritul statorniciei și al urmării, deși nu l-au văzut pe Profet ﷺ. Fiecare are un merit propriu.

În relatarea lui al-Bukhārī: «Pe când stăteam în picioare, iată un grup. După ce i-am recunoscut, un bărbat a ieșit între mine și ei și a spus: „Veniți!" Am întrebat: „Încotro?" A răspuns: „Spre Foc." Am întrebat: „Dar ce au făcut?" A răspuns: „După tine s-au întors înapoi, lepădându-se de credință." Apoi, iată un alt grup...» A menționat același lucru și a spus: «Nu cred că vor scăpa dintre ei decât atât de puțini precum cămilele rătăcite.»[75]

Comentariul

Acesta este asemenea hadithului anterior: în Ziua Învierii, Profetul ﷺ se va afla în mijlocul unei mulțimi, iar apoi unii vor fi îndepărtați de lângă Trimis ﷺ și mânați spre Foc. Trimisul va întreba: *„De ce?"* I se va spune: *„După tine au continuat să se lepede de credință."* Aceasta arată că acela care săvârșește ceva care anulează Islamul va avea această soartă, dacă nu se căiește înaintea lui Allah înainte de moarte. De aceea, omul trebuie cu atât mai mult să cunoască lucrurile care anulează Islamul și să se ferească de ele, ca să nu fie alături de acești oameni în Ziua Învierii, deși pretinde că este musulman. Omul poate trăi ca apostat și totuși să pretindă că este musulman. De ce? Pentru că persistă într-un lucru care anulează Islamul. Lucrurile care anulează Islamul sunt multe, iar cauzele apostaziei sunt numeroase. Trebuie să ne preocupăm să le cunoaștem și să-I cerem lui Allah statornicie în religie. Nu este de ajuns simpla apartenență declarată și nici ca omul să urmeze orbește oamenii, fie că fac rău, fie că fac bine. Dimpotrivă, trebuie să cunoască adevărul ca să îl urmeze și să-I ceară lui Allah statornicie. Aceasta arată că acela care se leapădă de religia Islamului va fi dintre locuitorii Focului, chiar dacă la început făcea parte din această comunitate. Allah Preaînaltul a spus:

75 Relatat de al-Bukhārī (6587), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

﴿وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ﴾

Iar aceia dintre voi care se leapădă de religia lor și mor necredincioși, faptele lor devin deșarte în această lume și în Viața de Apoi. Aceștia sunt locuitorii Focului și în el vor rămâne veșnic.

Al-Baqarah 2:217 · fragment

De aceea trebuie să cunoaștem formele apostaziei și lucrurile care anulează Islamul, pentru a ne feri de ele. Cei mai mulți oameni nu știu și nu cunosc lucrurile care anulează Islamul; cad în ele fără să știe, dintr-o ignoranță pentru care nu sunt scuzați. Nu este scuzat pentru neștiință acela care trăiește printre învățați și în țările Islamului, fiindcă poate să întrebe, să învețe și să se străduiască să învețe. Însă celui nepăsător nu-i pasă nici de cunoaștere, nici de învățare; se mulțumește doar cu numele de musulman și îi urmează pe oameni în ceea ce fac. Apoi, în Ziua Învierii, se află printre cei pierduți. Aici suntem îndemnați să cunoaștem lucrurile care anulează Islamul, pentru ca musulmanul să le evite și să nu fie alături de aceia în Ziua Învierii.

În ambele culegeri,[76] din hadithul lui Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi: Atunci voi spune așa cum a spus robul cel drept:

76 Al-Bukhārī (6526); Muslim (2860), relatarea 58.

﴿وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ
أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ إِن
تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾

Am fost martor asupra lor cât am rămas printre ei. Dar, după ce m-ai luat, Tu ai fost Cel care i-a vegheat, iar Tu ești Martor asupra tuturor lucrurilor. Dacă îi pedepsești, ei sunt robii Tăi, iar dacă îi ierți, Tu ești Cel Atotputernic, Cel Înțelept.

Al-Mā'idah 5:117–118 · fragment

Comentariul

Profetul ﷺ va spune atunci — adică la această privelițe înfricoșătoare, când ei vor fi îndepărtați de lângă Trimis ﷺ și mânați spre Foc — ceea ce va spune robul cel drept, adică ʿĪsā, fiul Mariei, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, în Ziua Învierii, când Allah îl va întreba:

﴿يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ
إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾

O, ʿĪsā, fiul Mariei! Tu le-ai spus oamenilor: «Luați-mă pe mine și pe mama mea drept doi dumnezei în afară de Allah»?

Al-Mā'idah 5:116 · fragment

Aici sunt dați în vileag creștinii care spun că Mesia este fiul lui Allah sau unul dintre trei, ori spun că Mesia este Allah sau că Allah este Mesia, fiul Mariei. Allah îl va întreba în Ziua Învierii:

﴿ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِى وَأُمِّىَ إِلَـٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَـٰنَكَ﴾

Tu le-ai spus oamenilor: «Luați-mă pe mine și pe mama mea drept doi dumnezei în afară de Allah»? El va spune: «Slavă Ție!»
Coran, 5:116 · fragment

Prin aceste cuvinte Îl declară pe Allah, Măreț și Preaslăvit, mai presus de acea afirmație:

﴿مَا يَكُونُ لِىٓ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِى بِحَقٍّ﴾

Nu mi se cuvine să spun ceea ce nu am dreptul să spun.
Coran, 5:116 · fragment

Căci adorarea este dreptul lui Allah; nu este dreptul lui Mesia, al mamei sale și nici al vreunei alte făpturi. Adorarea este dreptul lui Allah, Preaslăvit și Preaînalt.

﴿قَالَ سُبْحَـٰنَكَ مَا يَكُونُ لِىٓ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِى بِحَقٍّ﴾

El va spune: «Slavă Ție! Nu mi se cuvine să spun ceea ce nu am dreptul să spun.»
Coran, 5:116 · fragment

Acesta este dreptul lui Allah, Preaslăvit și Preaînalt: dumnezeirea și adorarea Îi aparțin lui Allah.

﴿إِن كُنتُ قُلْتُهُۥ فَقَدْ عَلِمْتَهُۥ ۚ تَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِى وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ﴾

Dacă aș fi spus aceasta, Tu ai fi știut. Tu știi ce este în sufletul meu, iar eu nu știu ce este în Sinea Ta. Tu ești Cunoscătorul celor nevăzute.

Al-Mā'idah 5:116 · fragment

Aceasta este o altă dovadă că el, pacea fie asupra lui, nu a spus acele cuvinte: dacă le-ar fi spus, le-ar fi cunoscut Allah, Preaslăvit și Preaînalt, fiindcă Allah cunoaște orice lucru. Aceasta dovedește că el nu le-a spus așa ceva, căci, dacă ar fi spus-o, Allah, Preaslăvit și Preaînalt, ar fi știut.

﴿مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَآ أَمَرْتَنِى بِهِۦٓ﴾

Nu le-am spus decât ceea ce mi-ai poruncit.

Coran, 5:117 · fragment

Aceasta arată că trimisul transmite de la Allah; nu aduce ceva de la sine, ci transmite de la Allah:

﴿إِلَّا مَآ أَمَرْتَنِى بِهِۦٓ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ﴾

Ceea ce mi-ai poruncit: «Adorați-L pe Allah, Domnul meu și Domnul vostru!»

Coran, 5:117 · fragment

Așadar, Mesia este un rob, nu un domn, așa cum spun creștinii.

﴿وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ﴾

Am fost martor asupra lor cât am rămas printre ei.
Coran, 5:117 · fragment

În timpul vieții sale, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, îi chema la tawḥīd și îi oprea de la asociere; nu le-a poruncit niciodată asocierea.

﴿مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن دُونِ ٱللَّهِ﴾

Nu se cuvine ca un om căruia Allah i-a dat Cartea, judecata și profeția să le spună apoi oamenilor: «Fiți adoratorii mei în locul lui Allah!»
Coran, 3:79 · fragment

Niciunul dintre profeți nu spune așa ceva.

﴿وَلَٰكِن كُونُوا۟ رَبَّٰنِيِّۦنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَٰبَ﴾

Ci: «Fiți oameni devotați Domnului, prin Cartea pe care o învățați pe alții...»
Coran, 3:79 · fragment

Aceasta spune profetul:

﴿كُونُواْ رَبَّٰنِيِّـۧنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَٰبَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُواْ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرْبَابًا﴾

Fiți oameni devotați Domnului, prin Cartea pe care o învățați pe alții și prin ceea ce studiați! Și nu vă poruncește să luați îngerii și profeții drept domni

Coran, 3:79–80 · fragment

în afară de Allah. Niciun profet nu poruncește vreodată aceasta.

﴿أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

V-ar porunci el necredința după ce sunteți musulmani?

Āl ʿImrān 3:79–80 · fragment

Așadar, profetul nu poruncește niciodată necredința. Este de neconceput ca un profet să cheme la asociere și necredință.

﴿فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِى كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ﴾

Dar, după ce m-ai luat, Tu ai fost Cel care i-a vegheat, iar Tu ești Martor asupra tuturor lucrurilor.

Al-Mā'idah 5:117 · fragment

Mesia, pacea fie asupra lui, a fost luat atunci când a fost înălțat. Aici, *„luarea”* înseamnă luarea sa din această lume: a fost luat viu, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, iar sufletul său nu i-a părăsit trupul. A fost luat cu sufletul și cu trupul și înălțat la cer:

﴿إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ﴾

Eu te voi lua și te voi înălța la Mine.
Āl ʿImrān 3:55 · fragment

Apoi, la sfârșitul vremurilor, va suferi moartea propriu-zisă, adică despărțirea sufletului de trup:

﴿وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ﴾

Nu va fi niciunul dintre oamenii Cărții care să nu creadă în el înainte de moartea lui.
An-Nisāʾ 4:159 · fragment

Aceasta va fi la sfârșitul vremurilor. El, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, va muri și va fi îngropat în mormânt, așa cum au fost îngropați profeții, la sfârșitul vremurilor.

În ambele culegeri, de la el,[77] într-o relatare atribuită Profetului ﷺ: «Fiecare nou-născut se naște în starea firească. Părinții lui sunt cei care îl fac iudeu, creștin ori zoroastrian, așa cum animalul naște un pui întreg: vedeți la el vreo mutilare înainte de a-l mutila voi?» Apoi Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a recitat:

﴿فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِي فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَا﴾

Firea dată de Allah, după care El i-a creat pe oameni.
Ar-Rūm 30:30 · fragment

77 Adică de la Abū Hurayrah. Relatat de al-Bukhārī (4775, 6599) și Muslim (2658).

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Comentariul

Acest hadith explică versetul anterior, de la începutul capitolului: Allah i-a creat pe oameni cu firea Islamului, adică i-a creat cu înclinația înnăscută spre tawḥīd. Dacă ar fi feriți de cei care cheamă la rătăcire, firea lor ar rămâne receptivă la adevăr și i-ar urma pe trimiși. Însă firea înnăscută singură nu este de ajuns: trebuie urmați trimișii, pacea și binecuvântarea fie asupra lor. Firea oamenilor este bună, asemenea pământului bun, potrivit pentru plante. Dacă pământul rămâne nepângărit, rămâne bun; dacă este schimbat, devine sărăturat și este copleșit de sare și apă, se strică și nu mai este potrivit pentru încolțire. Tot astfel, când firea omului este schimbată, ea nu mai primește binele, fiindcă s-a abătut și s-a modificat, asemenea pământului stricat. Profetul ﷺ a dat ca exemplu oaia mutilată, căreia i s-a tăiat urechea și i s-a rupt cornul. Ea se naște întreagă, adică sănătoasă, nemutilată, cu ambele coarne și urechi întregi; apoi stăpânii ei sunt cei care o mutilează. Tot așa, nou-născutul se naște cu firea înnăscută întreagă. Dacă aceasta este schimbată, este urmarea faptelor celor care îl cresc și care îi abat și îi schimbă firea, asemenea celor care strică pământul bun pentru semănat, astfel încât nu mai încolțește nimic.

Ḥudhayfah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Oamenii îl întrebau pe Trimisul lui Allah ﷺ despre bine, iar eu îl întrebam despre rău, de teamă să nu mă ajungă. Am spus: «O, Trimis al lui Allah! Noi trăiam în neștiință și rău, iar Allah ne-a adus acest bine. Va exista rău după acest bine?» A răspuns: «Da.» Am întrebat: «Iar după acel rău va exista bine?» A răspuns: «Da, dar va fi tulburat.» Am întrebat: «Prin ce va fi tulburat?» A răspuns: «Vor fi oameni care vor urma alte practici decât Sunnah mea și o altă călăuzire decât călăuzirea mea. La ei vei recunoaște unele lucruri ca bune, iar pe altele le vei respinge.» Am întrebat: «Iar după acel bine va exista rău?» A răspuns: «Da, o încercare oarbă

și oameni care cheamă de la porțile Gheenei; pe oricine le răspunde îl vor arunca în ea.» Am spus: «O, Trimis al lui Allah, descrie-ni-i!» A răspuns: «Sunt dintre ai noștri și vorbesc limbile noastre.» Am întrebat: «Ce îmi poruncești dacă mă va ajunge aceasta?» A răspuns: «Rămâi alături de comunitatea musulmanilor și de conducătorul lor.» Am întrebat: «Dar dacă nu au nici comunitate, nici conducător?» A răspuns: «Atunci îndepărtează-te de toate acele grupări, chiar dacă ar trebui să te agăți cu dinții de rădăcina unui copac, până când te ajunge moartea în această stare.»" Relatat de cei doi.[78]

Comentariul

Fără îndoială, este un lucru cerut să întrebi despre bine și să înveți ceea ce aduce binele și îndreptarea. Însă nu te limita la acestea, ci trebuie să cunoști și contrariul lor. Trebuie să cunoști răul, care este opusul binelui, pentru a nu cădea în el. Așadar, trebuie să le înveți pe amândouă: binele, faptele drepte și tot ceea ce conduce la bine, dintre fapte, cuvinte, credințe și altele. Trebuie, de asemenea, să cunoști ceea ce li se opune și le contrazice, ca să-ți păstrezi acest bine. Dacă te limitezi la învățarea binelui, fără să înveți ceea ce îl contrazice și i se opune, poți cădea fără să știi în lucruri care îl nimicesc. De pildă, dacă înveți tawḥīd-ul și adorarea exclusivă a lui Allah, trebuie să înveți și ce este shirk-ul, opusul tawḥīd-ului: adorarea altcuiva în afară de Allah. Trebuie să înveți și în ce constă această adorare, fiindcă omul Îl poate adora pe Allah și poate face multe acte de adorare, dar fără să se ferească de shirk. Mai ales că mulți oameni cad în shirk și există oameni care cheamă la el. Astfel, cineva poate cădea într-o formă de shirk pe care o crede bună, fiindcă i-a fost înfățișată înșelător. Acest shirk îi anulează faptele fără ca el să știe. Trebuie deci să înveți binele și, alături de el, ceea ce i se opune și îl contrazice.

78 Relatat de al-Bukhārī (3606) și Muslim (1847). Expresia „o încercare oarbă" apare la Aḥmad, în Al-Musnad (23282), și nu se află în relatările lui al-Bukhārī și Muslim.

Aceasta este contrar celor susținute astăzi de mulți oameni neștiutori, care îi rătăcesc pe alții sau urmăresc scopuri ascunse și care spun: *„Învățați-i pe oameni tawḥīd-ul, rugăciunea și faptele bune. Dar de ce îi învățați lucrurile care anulează Islamul, shirk-ul și credințele jahmiților și ale muʿtaziliților și ale celor care le urmează calea? De ce nu vă limitați la credințele corecte și nu lăsați deoparte explicarea credințelor stricate?"* Aceasta este neștiință sau inducere în eroare. Nu este de ajuns să învățăm credințele corecte; trebuie să cunoaștem și credințele stricate și false, pentru a ne feri de ele și a-i feri pe copiii și frații noștri. De aceea, învățații le-au răspuns jahmiților, muʿtaziliților și celorlalți opozanți. Aceste răspunsuri există. Dacă ar fi tăcut despre oamenii rătăcirii și nu le-ar fi răspuns, ideile și îndoielile lor s-ar fi răspândit. Învățații nu au spus: *„Ne limităm doar la cunoașterea binelui"*, ci i-au învățat pe oameni și ce este răul, ca să-l evite. În cărțile de credință, mai ales în cele ample, găsești explicarea credinței corecte, a ceea ce i se opune și prezentarea îndoielilor aduse de oamenii răului, pentru a le răspunde, astfel încât să nu fie amăgit cel care nu le cunoaște, chiar dacă este dintre oamenii binelui. Căci acela care nu cunoaște un lucru riscă să cadă în el. De aceea spune poetul:

Am cunoscut răul nu de dragul lui, ci ca să mă feresc de el;
iar cine nu deosebește răul de bine cade în el.

Așadar, acest lucru este necesar. Iată-l pe Ḥudhayfah, Allah să fie mulțumit de el, un companion de seamă: îl întreba pe Profet ﷺ despre rău, iar Trimisul nu l-a oprit ﷺ. Nu i-a spus: *„Lasă aceasta și nu întreba despre ea."* Dimpotrivă, Trimisul ﷺ a încuviințat și i-a explicat încercările despre care întrebase. I-a arătat că împrejurările acestei lumi se schimbă: uneori vine binele, alteori răul. Acestea se succed asupra oamenilor ca încercare și probă. Musulmanii trebuie deci să fie pregătiți să se împotrivească răului, pentru ca acesta să nu prindă la ei. Răul are oameni care cheamă la el și se străduiesc să-l răspândească; îl împodobesc prin vorbe înșelătoare și expresii răsunătoare și îi dau nume atrăgătoare. Dacă nu cunoașteți aceste îndoieli și chemări rătăcite, ele riscă să prindă la voi și să le acceptați. Aceasta este

înțelepciunea pentru care învățăm binele și învățăm răul: adică învățăm ceea ce se opune binelui și îl contrazice, ca să ne ferim. În acest hadith autentic, Profetul ﷺ l-a încuviințat pe Ḥudhayfah, Allah să fie mulțumit de el, și nu l-a întrebat: *„De ce întrebi despre rău?"* Omul este în primejdie; să nu se declare pe sine curat și să nu spună: *„Cunosc binele și este de ajuns."* Trebuie să cunoască aceste lucruri, fiindcă sunt primejdioase și revin mereu printre oameni. Chemarea la abatere și rătăcire continuă fără încetare. Astăzi există oameni care cheamă la doctrina jahmiților, a muʿtaziliților, la venerarea mormintelor, la sufism și la alte forme de abatere. Dacă nu învățăm să le răspundem acestora și nu cunoaștem îndoielile lor, aceste lucruri s-ar răspândi, iar Sunnah s-ar pierde. Trebuie deci să ne împotrivim, să cunoaștem boala și să-i cunoaștem leacul.
Profetul ﷺ i-a vestit lui Ḥudhayfah ceea ce avea să se întâmple. Acesta este unul dintre semnele profeției: el ﷺ vestește un lucru înainte ca acesta să se petreacă, fiindcă Allah i-a făcut cunoscute Trimisului Său cele ce urmau să fie, pentru a-i atenționa pe oameni și a-i preveni asupra acestor lucruri atunci când apar.
El ﷺ a spus:

> *„Acela dintre voi care va trăi va vedea multe neînțelegeri. Țineți-vă de Sunnah mea și de Sunnah califilor călăuziți și drepți. Agățați-vă de ea și țineți-o strâns cu măselele! Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este rătăcire."*

[79] Și a spus ﷺ: *„Acela care cheamă la călăuzire va avea o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca aceasta să micșoreze cu nimic răsplățile lor. Iar acela care cheamă la rătăcire va purta un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără ca aceasta să micșoreze cu nimic păcatele lor."*[80]

79 Relatat de Abū Dāwūd (4607), Ibn Mājah (42, 43), at-Tirmidhī (2676) și Aḥmad, în Al-Musnad (17144), din hadithul lui al-ʿIrbāḍ ibn Sāriyah, Allah să fie mulțumit de el.

80 Relatat de Muslim (2674), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Toate acestea au scopul ca oamenii să cunoască și să înțeleagă limpede atunci când apar asemenea lucruri, să fie pregătiți să li se împotrivească, să prevină asupra lor și să nu fie amăgiți. La urmă, Ḥudhayfah, Allah să fie mulțumit de el, l-a întrebat pe Trimis ﷺ ce să facă dacă va trăi acele vremuri. I-a răspuns: *„Să rămâi alături de comunitatea musulmanilor și de conducătorul lor."* Aceasta este ocrotirea în fața încercărilor: să fii alături de comunitate. Profetul ﷺ îndeamnă să rămânem alături de comunitatea musulmanilor și spune:

> *„Mâna lui Allah este asupra comunității; cine se desprinde de ea se desprinde spre Foc."*

[81] Și spune ﷺ: *„Acela care se opune comunității și-a scos de la gât legătura Islamului."*[82] Hadithurile pe această temă sunt numeroase. El, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, a spus: *„Las între voi ceea ce, dacă vă veți ține de el, nu vă veți rătăci după mine: Cartea lui Allah și Sunnah mea."*[83] Va urma în hadithuri descrierea celor străini la sfârșitul vremurilor și a răsplății lor. Rămânerea alături de comunitatea musulmanilor este o ocrotire. Cel care se desprinde de comunitatea musulmanilor greșește și se află la marginea pieirii. Trebuie să rămâi alături de comunitatea musulmanilor și de conducătorul musulmanilor, adică ascultând de cel care are autoritatea asupra lor și dându-i ascultare. Comunitatea nu poate exista fără un conducător; este necesar un conducător. Nu există comunitate fără un conducător care să o îndrume, să o ocrotească și să-i administreze treburile. Trebuie, așadar, să aibă un conducător la care să se întoarcă.

---

81 Relatat de al-Ḥākim, în Al-Mustadrak, 1/115, din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi.

82 Relatat de Abū Dāwūd (4758). Apare și în completările lui ʿAbd Allāh ibn Aḥmad la Al-Musnad (21560), din hadithul lui Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de el.

83 Relatat de Ibn ʿAbd al-Barr, în At-Tamhīd, 24/331, din hadithul lui Abū Hurayrah și din hadithul lui ʿAmr ibn ʿAwf al-Muzanī, Allah să fie mulțumit de amândoi. Al-Ḥākim l-a relatat în Al-Mustadrak, 1/93, din hadithul lui Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi. Mālik l-a relatat în Al-Muwaṭṭaʾ, 2/400, ca relatare ajunsă la el fără un lanț complet de transmitere.

Trebuie să rămâi alături de comunitatea musulmanilor și de conducătorul lor; în aceasta este salvarea de încercări. Dacă reflectezi la aceste cuvinte, vei vedea că se potrivesc vremurilor noastre, iar Allah știe mai bine ce va urma. Astăzi încercările sunt multe și grele, propaganda înșelătoare este numeroasă, iar mijloacele de răspândire a răului s-au înmulțit și au devenit active. Răul se răspândește și oamenii sunt chemați la el. Cei care cheamă la rătăcire lucrează neobosit: prin canalele de televiziune prin satelit, pe internet și în cărți răspândesc răul și rătăcirea, încurajează dezbinarea și neînțelegerile și cheamă la libertatea opiniei, la libertatea cuvântului și la altele asemenea. Ei vor să destrame unitatea musulmanilor. Dacă nu cunoști aceste lucruri, cazi în pieire, dacă nu Se îndură Allah de tine.

Trebuie deci să rămâi alături de comunitatea musulmanilor. Slavă lui Allah, aici, în aceste ținuturi saudite, te afli într-un stat musulman, alături de o comunitate de musulmani care are un conducător. Aceasta este una dintre binefacerile lui Allah, Preaslăvit și Preaînalt. Ne bucurăm de o mare binefacere, însă nu uitați că dușmanii uneltesc împotriva acestui stat și a acestei comunități. Vor să le facă să dispară, astfel încât să ajungă asemenea altor țări și să nu mai rămână în calea lor nimic care să-i împiedice. Să fim atenți la aceasta! Oare nu au găsit printre fiii noștri oameni care comit atentate și se sinucid? Care este scopul? Scopul este să aprindă focul tulburării, să dezbine această comunitate și să înlăture această binefacere. Acesta este țelul pe care îl urmăresc. Numesc aceasta jihad și o numesc dobândirea martiriului pe calea lui Allah. Acestea sunt vorbe înșelătoare care promovează falsitatea. Profetul ﷺ ne-a învățat despre aceste lucruri și ne-a prevenit înainte de apariția lor. Ori de câte ori se întâmplă ceva de acest fel, avem deja cunoștință și înțelegere despre ele, despre cum să ne împotrivim și cum să ne ferim de răul lor.

Trimisul ﷺ ne-a îndrumat că, atunci când apar încercările, ocrotirea constă în rămânerea alături de comunitatea musulmanilor și de conducătorul lor:

﴿وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلۡهُدَىٰ وَيَتَّبِعۡ غَيۡرَ سَبِيلِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصۡلِهِۦ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا﴾

Pe acela care se împotrivește Trimisului după ce i s-a arătat limpede călăuzirea și urmează o altă cale decât calea credincioșilor îl lăsăm în direcția spre care s-a întors și îl ardem în Gheena. Și ce rea destinație!

An-Nisāʾ 4:115

Atât timp cât musulmanii se află pe o cale corectă și pe drumul călăuzirii, fii alături de ei. Dacă te îndepărtezi de aceasta, ești amenințat că Allah te va arde în Gheena. Și ce rea destinație!

Ḥudhayfah a întrebat: *„Dacă nu au nici comunitate, nici conducător, ce să fac? Unde să caut adăpost? Încotro să merg?”* A răspuns: *„Îndepărtează-te de toate acele grupări.”* Nu intra în aceste secte și grupări rătăcite, nu te lăsa amăgit de ele. Rămâi singur și ține-te de Cartea Domnului tău și de Sunnah Profetului tău, chiar dacă ești singur. Îndepărtează-te de toate acele grupări, *„chiar dacă ar trebui să te agăți cu dinții de rădăcina unui copac, până când te ajunge moartea în această stare”*. Ideea este că aici se află un avertisment împotriva urmării sectelor rătăcite și abătute. Dacă găsești o comunitate a musulmanilor și un conducător al lor, fii alături de ei. Dacă nu găsești, trebuie să te îndepărtezi de toate acele grupări. Printre cele pomenite, el ﷺ a arătat că va fi o încercare oarbă, grea și întunecată — la Allah căutăm adăpost! — și oameni care cheamă de la porțile Gheenei; pe oricine le dă ascultare îl vor arunca în ea. Ei nu le spun: *„Veniți în Gheena,*

veniți în Foc", ci spun: *„Veniți în Paradis și la bine! Noi suntem luptători pentru credință, noi chemăm la Allah!"* Însă, în realitate, cheamă spre Gheena și pe oricine le dă ascultare îl aruncă în ea.

Ḥudhayfah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *„Descrie-ni-i, o, Trimis al lui Allah!"* A răspuns: *„Sunt dintre ai noștri și vorbesc limbile noastre."* Nu vin din afară, nici din țări străine. Sunt dintre fiii noștri și vorbesc limbile noastre, adică limba arabă, fiindcă sunt dintre noi. Aceasta este și mai grav. Dacă omul care cheamă la rătăcire ar veni din afară sau din țări necredincioase, oamenii l-ar recunoaște și nu ar avea încredere în el. Însă problema este atunci când este dintre fiii musulmanilor și vorbește araba literară, limba arabilor. Atunci nenorocirea este mai mare. Aceasta este o explicație limpede din partea Trimisului ﷺ și un avertisment împotriva acestor încercări și rele. Trebuie să rămâi pe calea comunității musulmanilor și a conducătorului ei și să nu dai atenție acestor încercări și propagandei lor, ci să te ferești de ele. Dacă există mai multe grupări și una dintre ele se află pe adevăr, fii alături de gruparea aflată pe adevăr. De aceea a spus ﷺ: *„Comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de confesiuni; toate vor fi în Foc, în afară de una."* A fost întrebat: *„Care este aceea, o, Trimis al lui Allah?"* A răspuns: *„Cea care urmează ceea ce urmez eu și companionii mei."*[84] Aceasta este gruparea salvată. Șaptezeci și două de grupări vor fi toate în Foc și una va fi salvată: cea de-a șaptezeci și treia. Doar una. Această unică grupare este cea care urmează calea Trimisului ﷺ și a companionilor săi; ea este cea salvată. Dacă dorești salvarea, rămâi alături de ea și nu te lăsa amăgit de celelalte grupări.

Abū Dāwūd adaugă: „Am întrebat: «Apoi ce va urma?» A răspuns: «Va apărea Dajjāl, având cu el un râu și un foc. Celui care cade în focul său i se cuvine răsplata și i se șterge păcatul; iar celui care cade în râul său i se cuvine păcatul și i se pierde

---

84 Relatat de at-Tirmidhī (2641), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de amândoi.

răsplata.» Am întrebat: «Apoi ce va urma?» A răspuns: «Apoi va veni Ceasul.»”[85]

Comentariul

Una dintre încercările grele este apariția falsului Mesia, Dajjāl, la sfârșitul vremurilor. Ieșirea sa este unul dintre semnele mari ale Ceasului. Este numit Dajjāl de la dajl, adică minciună, din pricina numeroaselor sale minciuni. Acest bărbat va apărea printre iudei; el este cel pe care iudeii îl așteaptă drept Mahdī. Va apărea printre ei cu o încercare cumplită: va avea cu el înfățișarea unui paradis și a unui foc. Focul său este, în realitate, paradisul, iar paradisul său este focul. Aceasta arată că omul nu trebuie să se lase înșelat de aparențele împodobite. Dajjāl înfățișează ceea ce are drept paradis, deși este, în realitate, foc, și înfățișează drept foc ceea ce este paradis. Aici se află un avertisment împotriva vrăjitorilor și șarlatanilor care își numesc vrăjitoria circ sau artă, deși este vrăjitorie care înșală văzul, numită qumrah. Este totodată un avertisment împotriva propagandei înșelătoare și un îndemn ca omul să nu renunțe la adevăr, chiar dacă adevărul îi este prezentat înșelător și descris drept înapoiere și reacționarism, rigiditate și altele asemenea. Adevărul rămâne adevăr, iar falsitatea rămâne falsitate, chiar dacă este descrisă drept progres, civilizație și dezvoltare: tot falsitate este. Dajjāl va veni la sfârșitul vremurilor cu încercări cumplite. Mulți oameni se vor lăsa amăgiți de el și înșelați de încercările cu care vine. Numai puțini vor scăpa de răul său. De aceea, Profetul ﷺ și toți profeții au prevenit împotriva falsului Mesia. Cel care a avertizat cel mai mult a fost Profetul nostru Muḥammad ﷺ, fiindcă vremea apariției sale este mai apropiată de el. De aceea ne-a poruncit ﷺ să căutăm adăpost la Allah de patru lucruri în fiecare rugăciune, la ultimul tashahhud, spunând: *„Caut adăpost la Allah de chinul Gheenei, de chinul mormântului, de încercarea vieții și a morții și de încercarea*

85 Relatat de Abū Dāwūd (4244) și Aḥmad, în Al-Musnad (23429), din hadithul lui Ḥudhayfah ibn al-Yamān, Allah să fie mulțumit de el.

falsului Mesia, Dajjāl.”[86]

Abū al-ʿĀliyah a spus: „Învățați Islamul, iar după ce l-ați învățat nu vă întoarceți de la el. Țineți-vă de calea cea dreaptă, căci ea este Islamul, și nu vă abateți de la această cale nici la dreapta, nici la stânga. Țineți-vă de Sunnah Profetului vostru și feriți-vă de aceste patimi.”[87]

Comentariul

Abū al-ʿĀliyah ar-Riyāḥī este Rufayʿ ibn Mihrān ar-Riyāḥī, unul dintre imamii generației tābiʿīn. El dă câteva îndemnuri însemnate:

Primul: *„Învățați Islamul”*, adică aflați ce este Islamul. Nu este de ajuns să spui: *„Sunt musulman”*, dacă nu cunoști Islamul. Trebuie să cunoști ce este Islamul, care sunt stâlpii săi și care sunt lucrurile care îl anulează, ca să ai o înțelegere limpede. Să-i cunoști sensul și definiția, stâlpii, lucrurile care îl desăvârșesc, cele care îl contrazic și cele care îi știrbesc desăvârșirea. Aici se află îndemnul de a dobândi cunoașterea folositoare, căci ea înseamnă viață și salvare, cu voia lui Allah. Acesta este primul îndemn.

Al doilea: după ce l-ați învățat și l-ați cunoscut, trebuie să vă țineți de el. Nu este de ajuns ca omul să aibă cunoaștere, ci trebuie să lucreze potrivit ei. Altfel, mulți dintre cei care au cunoaștere sunt oameni ai rătăcirii: s-au rătăcit, deși dețin cunoaștere. Iudeii au cunoaștere, dar s-au rătăcit și au căzut în necredință. Simpla cunoaștere nu este de ajuns. Pe lângă cunoaștere, trebuie să te ții de adevăr, să rămâi statornic și să ai răbdare în urmarea lui. Așadar, este vorba de cunoaștere și faptă. Mai întâi a îndemnat la cunoaștere, apoi la faptă și statornicie.

86 Relatat de al-Bukhārī (1377) și Muslim (588), din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

87 Relatat de Abū Nuʿaym, în Ḥilyat al-Awliyāʾ, 2/218.

Al treilea: să te ții de calea cea dreaptă. Allah, Preaslăvit și Preaînalt, a spus:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ﴾

Aceasta este calea Mea cea dreaptă. Urmați-o!
Al-Anʿām 6:153 · fragment

Iar Preaînaltul a spus:

﴿ٱهْدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ﴾

Călăuzește-ne pe calea cea dreaptă!
Al-Fātiḥah 1:6

Șirāț înseamnă drum, iar *„drept”* înseamnă cel fără abatere și fără deviere. Aceasta este calea cea dreaptă. Allah ne-a poruncit s-o urmăm și ne-a poruncit să-I cerem să ne călăuzească pe această cale, să ne-o facă cunoscută și să ne țină statornici pe ea. Al patrulea îndemn: dacă Allah ți-a dăruit izbânda de a cunoaște calea cea dreaptă și ai pornit pe ea, nu uita de cei care cheamă la rătăcire și vor să te abată de pe această cale. De aceea a spus Allah, Preaslăvit și Preaînalt:

﴿وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ﴾

Nu urmați celelalte căi, căci ele vă vor despărți de calea Sa!
Al-Anʿām 6:153 · fragment

Trimisul ﷺ a dat un exemplu pentru aceasta.

Reflectează la aceste cuvinte ale lui Abū al-ʿĀliyah: cât sunt de însemnate! Privește vremea în care a avertizat împotriva patimilor, arătând că acela care le urmează se întoarce de la Islam; privește cum a explicat Islamul prin Sunnah și cum s-a temut pentru oamenii de seamă și învățații generației tābiʿīn să

---

nu se îndepărteze de Sunnah și de Carte. Atunci îți va deveni limpede sensul cuvintelor Preaînaltului:

﴿إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Când Domnul său i-a spus: «Supune-te!», el a răspuns: «M-am supus Domnului lumilor.»

Al-Baqarah 2:131

Și al cuvintelor:

﴿وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

Ibrāhīm le-a lăsat aceasta ca îndemn fiilor săi, la fel și Yaʿqūb: «O, fiii mei! Allah v-a ales religia. Să nu muriți decât fiind musulmani!»

Al-Baqarah 2:132

Și al cuvintelor Preaînaltului:

﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ﴾

Cine se întoarce de la religia lui Ibrāhīm, în afară de acela care se nesocotește pe sine?

Al-Baqarah 2:130 · fragment

precum și alte asemenea principii mărețe, care sunt temelia tuturor principiilor, dar față de care oamenii sunt nepăsători.

Comentariul

Shaykh-ul, Allah să aibă milă de el, spune: *„Reflectează la aceste cuvinte ale lui Abū al-ʿĀliyah”* și la marile învățături cuprinse în

ele. Când a trăit Abū al-ʿĀliyah? În vremea generației tābiʿīn. Atunci ce să spunem despre vremea noastră? Abū al-ʿĀliyah s-a temut pentru tābiʿīn. Ce să spunem, așadar, despre vremea noastră, în care primejdia este și mai mare?

„Și cum a explicat Islamul prin Sunnah", adică Sunnah pe care a urmat-o Trimisul lui Allah ﷺ.

„Și cum s-a temut pentru oamenii de seamă și învățații generației tābiʿīn să nu se îndepărteze de Sunnah și de Carte." Dacă s-a temut pentru oamenii de seamă ai generației tābiʿīn, atunci cum este cazul nostru? Pentru noi teama este și mai mare.
Atunci îți va deveni limpede sensul cuvintelor Preaînaltului:

﴿إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Când Domnul său i-a spus: „Supune-te!", el a răspuns: „M-am supus Domnului lumilor."
Al-Baqarah 2:131

Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Cine se întoarce de la religia lui Ibrāhīm, în afară de acela care se nesocotește pe sine? Noi l-am ales în această lume, iar în Viața de Apoi se va afla printre cei drepți. Când Domnul său i-a spus: «Supune-te!», el a răspuns: «M-am supus Domnului lumilor.»
Al-Baqarah 2:130–131

El a răspuns poruncii lui Allah, Măreț și Preaslăvit, și și-a consacrat lui Allah intenția, țelul și fapta. Acesta este Islamul: devotamentul sincer față de Allah și supunerea înaintea Lui. De aceea spune Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, iar Shaykh Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb a preluat în Cele trei principii fundamentale: *„Islamul înseamnă supunerea față de Allah prin tawḥīd, ascultarea de El prin împlinirea poruncilor și dezicerea de shirk și de adepții săi."*
Și cuvintele Preaînaltului:

﴿وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبۡرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعۡقُوبُ يَٰبَنِيَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ﴾

Ibrāhīm le-a lăsat aceasta ca îndemn fiilor săi, la fel și Yaʿqūb: „O, fiii mei! Allah v-a ales religia. Să nu muriți decât fiind musulmani!"
Al-Baqarah 2:132

Acesta este îndemnul lui Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, și al lui Yaʿqūb, pacea fie asupra lui. Fiecare dintre ei și-a îndemnat urmașii să se țină de Islam. Voi sunteți dintre urmașii lui Ibrāhīm, pacea fie asupra lui, astfel că îndemnul vă cuprinde pe voi și pe toți cei care vor veni după voi până la Ceas. Yaʿqūb le-a lăsat acest îndemn fiilor lui Isrāʾīl, adică iudeilor. Allah i-a îndemnat astfel atât pe arabi, cât și pe nearabi, pe toți, prin Ibrāhīm și Yaʿqūb, pacea fie asupra amândurora:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ﴾

Allah v-a ales religia,
Coran, 2:132 · fragment

adică a ales-o pentru voi. Aceasta este o mare binefacere. În vreme ce cei mai mulți oameni se află în rătăcire, Allah v-a dăruit această religie măreață și vi l-a trimis pe nobilul Trimis

Muḥammad ﷺ, cel mai de seamă dintre trimiși. Religia voastră este cea mai bună dintre religii. Aceasta este o mare binefacere.

﴿ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

V-a ales religia. Să nu muriți decât fiind musulmani!
Coran, 2:132 · fragment

Aceasta este sarcina: să rămâi statornic în această religie până te ajunge moartea. Dacă moartea te ajunge urmând această religie, ești dintre cei fericiți. Însă, dacă te ajunge abătut de la această religie, ești dintre cei nefericiți. Ceea ce contează este starea în care îți închei viața:

﴿فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ﴾

Să nu muriți decât fiind musulmani!
Coran, 2:132 · fragment

adică rămâneți statornici. Aici se află îndemnul de a rămâne statornic în religie până te ajunge moartea, fără să o părăsești vreodată.
Și cuvintele Preaînaltului:

﴿وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ﴾

Cine se întoarce de la religia lui Ibrāhīm, în afară de acela care se nesocotește pe sine?
Al-Baqarah 2:130 · fragment

„Cine se întoarce” este o întrebare retorică de respingere: nimeni nu ar trebui să se întoarcă. Adică nimeni care dorește salvarea sa nu părăsește religia lui Ibrāhīm. Nu părăsește religia lui Ibrāhīm, cu care a fost trimis Profetul nostru Muḥammad ﷺ, decât

﴿إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ﴾

acela care se nesocotește pe sine.
Coran, 2:130 · fragment

Safah înseamnă lipsă de judecată și pierderea ei. Cine părăsește religia lui Ibrāhīm se pierde pe sine și se duce la pieire. Cel mai de preț lucru pentru om este propriul său suflet; dacă se pierde pe sine, pierde ceea ce are mai de preț.

﴿قُلْ إِنَّ ٱلْخَـٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ﴾

Spune: «Cei pierduți sunt aceia care se pierd pe ei înșiși și familiile lor în Ziua Învierii.»
Az-Zumar 39:15 · fragment

Cum se pierde omul pe sine? Părăsind religia lui Ibrāhīm, se pierde pe sine.

„Precum și alte asemenea principii mărețe, care sunt temelia tuturor principiilor, dar față de care oamenii sunt nepăsători." Adică alte texte și relatări asemenea acestora, care cuprind aceste mărețe îndemnuri. Cei mai mulți oameni sunt nepăsători față de ele: nu le citesc și nu le învață. Dacă le învață, puțini lucrează potrivit lor; iar dacă lucrează potrivit lor, puțini rămân statornici. Este nevoie de ajutorul lui Allah, Măreț și Preaslăvit, și de preocupare. Omul să nu se încreadă în sine și să nu se considere la adăpost de încercări, ci să se teamă de ele și să le evite. Să nu fie un imitator orb al oamenilor, ci să rămână întotdeauna și neîncetat alături de adevăr. Dacă află ceva, să-l cântărească potrivit adevărului; dacă se potrivește cu el, slavă lui Allah, iar dacă îl contrazice, să-l părăsească.

Prin înțelegerea lor devine limpede sensul hadithurilor din acest capitol și al celor asemenea lor. Cât despre omul care le citește, pe acestea și pe cele asemănătoare lor, liniștit și sigur că nu îl privesc, crezând că se referă la oameni care au trăit și au pierit:

﴿أَفَأَمِنُوا۟ مَكْرَ ٱللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْخَٰسِرُونَ﴾

Oare se simt la adăpost de planul lui Allah? Numai oamenii pierduți se simt la adăpost de planul lui Allah.

Al-Aʿrāf 7:99

Comentariul

Acela care citește aceste texte și pe cele asemenea lor, le înțelege și lucrează potrivit lor se află pe calea salvării și a ocrotirii. Însă acela care nu le dă atenție sau le citește fără să reflecteze și fără să le înțeleagă, ori se crede la adăpost de încercări și abateri, riscă să se afle printre cei pierduți, fiindcă nu a urmat mijloacele salvării. Omul să nu se lase amăgit de sine, de cunoașterea sa sau de propria religiozitate. El este om, supus încercărilor și slab. De aceea, Profetul nostru ﷺ spunea adesea: *„O, Tu, Cel care întorci inimile, ține-mi inima statornică în religia Ta!”*[88]

88 Relatat de at-Tirmidhī (2140) și în Musnad-ul imamului Aḥmad (12107), din hadithul lui Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el.

Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا﴾

Iar cei bine întemeiați în cunoaștere spun: «Credem în el; totul este de la Domnul nostru.» Dar numai cei înzestrați cu minte iau aminte. «Domnul nostru, nu ne abate inimile după ce ne-ai călăuzit!»

Āl ʿImrān 3:7–8 · fragment

Cei bine întemeiați în cunoaștere se tem de abatere; de aceea spun:

﴿رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا﴾

Domnul nostru, nu ne abate inimile după ce ne-ai călăuzit!

Coran, 3:8 · fragment

Omul trebuie să aibă teamă. Când se teme, caută salvarea; dacă se crede în siguranță, cade în pieire fără să știe. Allah, Preaslăvit și Preaînalt, a spus:

﴿أَفَأَمِنُوا۟ مَكْرَ ٱللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْخَٰسِرُونَ﴾

Oare se simt la adăpost de planul lui Allah? Numai oamenii pierduți se simt la adăpost de planul lui Allah.

Al-Aʿrāf 7:99

Allah, Preaslăvit și Preaînalt, întoarce uneltirile împotriva oamenilor răului: adică îi lasă să înainteze treptat spre pedeapsă, ca răsplată pentru faptele lor. Planul Său este îndreptățit: înseamnă să aducă pedeapsa asupra celui care o merită pe o cale ascunsă, de care acesta nu își dă seama. Din partea lui Allah aceasta este o faptă vrednică de laudă, fiindcă este răsplată și dreptate. El nu întoarce uneltirile împotriva nimănui decât dacă le merită; nu le întoarce împotriva celor drepți, ci împotriva oamenilor răului.

﴿وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ﴾

Ei au uneltit, iar Allah a plănuit, și Allah este Cel mai bun dintre cei care plănuiesc.

Āl ʿImrān 3:54

Preaînaltul a spus și:

﴿وَيَمۡكُرُونَ وَيَمۡكُرُ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ﴾

Ei uneltesc, iar Allah plănuiește; Allah este Cel mai bun dintre cei care plănuiesc.

Al-Anfāl 8:30 · fragment

Răsplata este de aceeași natură cu fapta. Când au uneltit împotriva robilor lui Allah și împotriva Trimisului ﷺ, vrând să-l ucidă, să-l întemnițeze ori să-l alunge, Allah a plănuit în sprijinul Trimisului Său și l-a scos din mijlocul lor fără ca ei să-și dea seama. El ﷺ a plecat la peșteră și s-a ascuns acolo. După ce căutările au încetat, s-a dus la Medina, unde i-a găsit pe anșār și pe musulmani, și s-a întemeiat statul Islamului. Astfel, Allah a întors planul împotriva necredincioșilor fără ca ei să-și dea seama.

Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ ne-a trasat o linie și a spus: «Aceasta este calea lui

---

Allah.» Apoi a trasat linii la dreapta și la stânga ei și a spus: «Acestea sunt căi despărțite; la fiecare dintre ele se află un diavol care cheamă la ea.» Apoi a recitat:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

Aceasta este calea Mea cea dreaptă. Urmați-o și nu urmați celelalte căi, căci ele vă vor despărți de calea Sa! Acestea vi le-a poruncit El, ca să aveți teamă de El.

Al-Anʿām 6:153

Relatat de Aḥmad și an-Nasāʾī.[89]

Comentariul

Preaînaltul spune:

﴿وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ﴾

Nu urmați celelalte căi, căci ele vă vor despărți de calea Sa!

Coran, 6:153 · fragment

Trimisul ﷺ a explicat aceasta printr-un exemplu vizibil: a trasat o linie dreaptă, apoi alte linii la dreapta și la stânga ei. Despre cea dreaptă a spus: *„Aceasta este calea lui Allah”*, iar despre celelalte: *„Acestea sunt căi despărțite; la fiecare dintre ele se află un diavol care cheamă la ea.”* Aceasta ne amintește de cei pomeniți în hadithul lui Ḥudhayfah: *„Oameni care cheamă de la*

89 Aḥmad, în Al-Musnad (4142); an-Nasāʾī, în As-Sunan al-Kubrā (11109).

porțile Gheenei.”[90] Aceștia sunt: la fiecare cale se află unul dintre acești diavoli, chemând la ea pentru a-i scoate pe oameni de pe calea cea dreaptă spre acele căi. Aceștia sunt cei care cheamă la rătăcire, cei dintre ai noștri, care vorbesc limbile noastre.

90 Relatat de al-Bukhārī (3606) și Muslim (1847).

12 Însingurarea Islamului și meritul celor străini

Și cuvintele Preaînaltului:

﴿فَلَوْلَا كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ﴾

De ce nu au fost, printre generațiile de dinaintea voastră, oameni înzestrați cu virtute, care să oprească...

Hūd 11:116 · fragment

Comentariul

Islamul a început ca un străin. La început, când Trimisul ﷺ s-a ridicat la Mecca, după ce Allah l-a trimis și i-a spus:

﴿قُمْ فَأَنذِرْ﴾

Ridică-te și previno!

Al-Muddaththir 74:2

el ﷺ s-a ridicat singur. Apoi i s-au alăturat Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq și Bilāl. De aceea, când a fost întrebat: *„Cine este alături de tine în aceasta?”*, el ﷺ a răspuns: *„Un om liber și un rob.”*[91] Nu avea cu el decât doi oameni. Apoi musulmanii au venit unul câte unul, cuprinși de teamă și supuși încercărilor și probelor. S-a format alături de el ﷺ o comunitate la Mecca, ai cărei membri erau chinuiți și încercați, până când Allah le-a îngăduit să emigreze la Medina. Acesta este sensul cuvintelor: *„Islamul a început ca un străin.”* Străinul este cel rar întâlnit: omul aflat într-o țară care nu

91 Relatat de Muslim (832), din hadithul lui ʿAmr ibn ʿAbasah, Allah să fie mulțumit de el.

este a sa sau printre oameni diferiți de el. Așa cum i-a spus ﷺ lui Ibn ʿUmar: *„Fii în această lume ca un străin sau ca un călător în trecere.”*[92] Așadar, însingurarea înseamnă raritatea, iar ceea ce este străin este rar și puțin. La început, Islamul a fost străin: adepții săi erau puțini, apoi s-au înmulțit. Preaînaltul a spus:

﴿وَمَثَلُهُمْ فِى ٱلْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ﴾

Iar pilda lor în Evanghelie este asemenea unei semănături care își scoate mlădițele, apoi o întăresc, astfel că se îngroașă și se înalță pe tulpinile sale, spre bucuria semănătorilor.

Al-Fatḥ 48:29 · fragment

Când răsare, planta este slabă și mică, apoi crește și scoate lăstari. Dintr-un singur bob se formează mai multe tulpini. Așa cum spune Preaînaltul:

﴿كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِى كُلِّ سُنۢبُلَةٍ مِّا۟ئَةُ حَبَّةٍ﴾

Asemenea unui bob care a dat șapte spice, în fiecare spic fiind o sută de boabe.

Al-Baqarah 2:261 · fragment

﴿أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ﴾

Își scoate mlădițele,

Coran, 48:29 · fragment

adică lăstarii;

92 Relatat de al-Bukhārī (6416), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi.

﴿فَـَٔازَرَهُۥ﴾

apoi o întăresc,
Coran, 48:29 · fragment

adică îi dau putere. Când planta scoate lăstari, se întărește; îi apar tulpină și ramuri și devine puternică. Dintr-o singură tulpină se dezvoltă mai multe tulpini puternice, una lângă alta.

﴿فَٱسْتَغْلَظَ﴾

Astfel că se îngroașă:
Coran, 48:29 · fragment

era slabă, apoi devine puternică.

﴿فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ﴾

Și se înalță pe tulpinile sale,
Coran, 48:29 · fragment

adică se ridică pe ele. Sūq este pluralul lui sāq, adică tulpinile. Aceasta este pilda companionilor, Allah să fie mulțumit de ei:

﴿يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ﴾

Spre bucuria semănătorilor, pentru ca, prin ei, să-i înfurie pe necredincioși.
Coran, 48:29 · fragment

Prin companioni îi înfurie pe necredincioși. De aici, unii învățați au dedus că acela care îi insultă pe companioni cade în necredință, pe temeiul cuvintelor:

﴿لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ﴾

Pentru ca, prin ei, să-i înfurie pe necredincioși.
Coran, 48:29 · fragment

Au spus: aceasta dovedește că acela care îi urăște, îi insultă și îi denigrează pe companioni este necredincios. Da, Islamul a început ca un străin. La apariția sa a fost străin, iar la sfârșitul vremurilor va deveni din nou străin. Cei care se țin de el vor fi străini, așa cum au fost la Mecca, la începutul misiunii profetice. Și cuvintele Preaînaltului:

﴿فَلَوْلَا كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ﴾

De ce nu au fost, printre generațiile de dinaintea voastră, oameni înzestrați cu virtute, care să oprească...
Coran, 11:116 · fragment

﴿فَلَوْلَا﴾

Fa-lawlā
Coran, 11:116 · fragment

exprimă îndemnul: de ce nu au fost printre generații, adică printre comunitățile de dinaintea voastră? După ce a pomenit pieirea comunităților în sura Hūd, Allah a spus:

﴿فَلَوْلَا كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُوْلُواْ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْفَسَادِ فِى ٱلْأَرْضِ﴾

De ce nu au fost, printre generațiile de dinaintea voastră, oameni înzestrați cu virtute, care să oprească stricăciunea pe pământ?
Coran, 11:116 · fragment

Aceste comunități au pierit fiindcă nu se aflau printre ele oameni care să poruncească binele și să oprească răul,

﴿إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ﴾

în afară de puțini dintre cei pe care i-am salvat dintre ei.
Coran, 11:116 · fragment

Aceasta arată că acela care poruncește binele și oprește răul este salvat când vine pedeapsa. Cel care nu poruncește și nu oprește piere, chiar dacă se numără printre cei drepți; însă Allah îl va învia în Ziua Învierii potrivit intenției sale, așa cum spune hadithul.[93] Când vine pedeapsa, nu scapă decât cei care poruncesc binele și opresc răul. Cuvântul

﴿قَلِيلًا﴾

puțini
Coran, 11:116 · fragment

93 Aḥmad a relatat în Al-Musnad (26702), de la Umm Salamah: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „O armată va porni să atace Casa; când va ajunge într-un ținut pustiu, pământul îi va înghiți.” Ea a spus: „Am întrebat: «O, Trimis al lui Allah, dar cel dintre ei care a fost constrâns?» A răspuns: «Va fi înviat potrivit intenției sale.»”

se referă la cei străini. Acesta este motivul pentru care autorul a adus versetul în capitolul despre însingurarea Islamului.

De la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, într-o relatare atribuită Profetului ﷺ: „Islamul a început ca un străin și va deveni din nou străin, așa cum a început. Ferice de cei străini!" Relatat de Muslim.[94]

Aḥmad l-a relatat din hadithul lui Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, cu adăugirea: „A fost întrebat: «Cine sunt cei străini?» A răspuns: «Cei desprinși din triburile lor.»"[95]

Într-o altă relatare: „Cei care rămân drepți atunci când oamenii se strică."[96]

Aḥmad l-a relatat și pe calea lui Saʿd ibn Abī Waqqāṣ, cu formularea: „Ferice, în ziua aceea, de cei străini, când oamenii se strică!"[97]

La at-Tirmidhī,[98] *din hadithul lui Kathīr ibn ʿAbd Allāh, de la tatăl său, de la bunicul său: „Ferice de cei străini, care îndreaptă ceea ce oamenii au stricat din Sunnah mea!"*

Comentariul

Aceasta este o vestire din partea Trimisului ﷺ, al cărei sens este avertizarea împotriva rătăcirii și îndemnul de a ne ține de Islam, chiar dacă adepții săi sunt puțini.

Cuvintele *„Ferice de cei străini!"* îl încurajează pe musulman să fie alături de cei străini la sfârșitul vremurilor și să nu se îndepărteze de Islam din pricina numărului mic al adepților săi.

94 Hadithul 145.

95 Aḥmad, în Al-Musnad (3784).

96 Relatat de ʿAbd Allāh ibn Aḥmad în completările sale la Al-Musnad (16690).

97 Aḥmad, în Al-Musnad (1604).

98 Hadithul 2630.

Despre Ṭūbā s-a spus că este un pom din Paradis. S-a spus și că este Paradisul însuși, numit Ṭūbā, sau că este o urare de bine. De acest fel sunt cuvintele Preaînaltului:

﴿طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَـَٔابٍ﴾

Ferice de ei și frumoasă întoarcere!
Ar-Raʿd 13:29 · fragment

„Aḥmad l-a relatat din hadithul lui Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, cu adăugirea: «A fost întrebat: „Cine sunt cei străini?" A răspuns: „Cei desprinși din triburile lor."»" Nuzzāʿ este pluralul lui nazīʿ și nāziʿ: străinul care s-a despărțit de familia și tribul său. Adică aceia care își părăsesc ținuturile pentru a păstra practicile religiei. Puțini oameni își părăsesc patria și tribul pentru a înălța cuvântul adevărului și a răspândi adevărata religie a lui Allah, Islamul, în întreaga lume.

„Într-o altă relatare: «Cei care rămân drepți atunci când oamenii se strică.»" Ei sunt descriși prin trei însușiri. *„Cei desprinși din triburile lor"*: persoanele care își părăsesc ținuturile pentru a păstra practicile religiei. Aceasta dovedește că Islamul va deveni străin la sfârșitul vremurilor. A doua însușire: cei care rămân drepți atunci când oamenii se strică. Adică rabdă în urmarea religiei, fără să se lase conduși de stricăciunea oamenilor și fără să spună: *„Suntem ca ceilalți, să nu rămânem izolați printre oameni; urmăm oamenii, societatea și țara."* Nu, ei rabdă chiar dacă sunt puțini și chiar dacă oamenii li se opun. Rămân drepți atunci când oamenii se strică și nu se strică odată cu ei. Însă a rămâne drept în mijlocul oamenilor cere răbdare, statornicie, încredere și cunoaștere. A treia însușire: îndreaptă ceea ce oamenii au stricat. Adică sunt drepți ei înșiși și îndreaptă ceea ce au stricat oamenii, chemând la Allah, poruncind binele, oprind răul și învățându-i binele. Îndreaptă ceea ce pot și nu rămân tăcuți.

„Aḥmad l-a relatat și pe calea lui Saʿd ibn Abī Waqqāṣ, cu formularea: «Ferice, în ziua aceea, de cei străini, când oamenii se strică!»" Adică, atunci când oamenii se strică, nu rămâne statornic

pe adevăr decât acela care are credință, certitudine și tărie. Altfel, este luat de val odată cu oamenii. Acela a cărui credință este slabă sau șovăielnică ori a cărui înțelegere și cunoaștere sunt reduse este luat de val odată cu oamenii.
„La at-Tirmidhī, din hadithul lui Kathīr ibn ʿAbd Allāh, de la tatăl său, de la bunicul său: «Ferice de cei străini, care îndreaptă ceea ce oamenii au stricat din Sunnah mea!»” Ei îndreaptă ceea ce oamenii au stricat. Allah, Preaslăvit și Preaînalt, spune:

﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ﴾

Domnul tău nu ar nimici cetățile pe nedrept, în vreme ce locuitorii lor îndreaptă lucrurile.
Hūd 11:117

Nu a spus doar *„sunt drepți”*, ci *„îndreaptă lucrurile”*: poruncesc binele, opresc răul și răspândesc binele. Dar, dacă sunt drepți doar în ceea ce îi privește și rămân tăcuți, pier alături de cei pierduți. Pedeapsa îi cuprinde și pe ei în această lume, dar în Ziua Învierii Allah îi învie potrivit intențiilor lor.

Abū Umayyah a spus: L-am întrebat pe Abū Thaʿlabah al-Khushanī, Allah să fie mulțumit de el: Ce spui despre acest verset:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ ۖ لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهْتَدَيْتُمْ﴾

O, voi cei care credeți! Îngrijiți-vă de voi înșivă! Cel rătăcit nu vă va dăuna dacă sunteți călăuziți.
Al-Mā'idah 5:105 · fragment

A răspuns: «Pe Allah, ai întrebat pe cineva bine informat despre el! L-am întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ, iar el a spus: „Dimpotrivă, îndemnați-vă unii pe alții la bine și opriți-vă unii pe alții de la rău! Dar, când vei vedea zgârcenia căreia i se dă ascultare, patima urmată, lumea preferată și pe fiecare om încântat de propria părere, atunci îngrijește-te de tine și lasă deoparte mulțimea. Căci vă așteaptă zile în care a răbda va fi asemenea ținerii în mână a unui tăciune aprins. Cel care lucrează în acele zile va avea răsplata a cincizeci de oameni care fac fapte asemenea faptelor voastre.”» S-a întrebat: «Dintre noi sau dintre ei?» A răspuns: «Dintre voi.» Relatat de Abū Dāwūd și at-Tirmidhī.[99]

Comentariul

Acesta este un hadith însemnat, care explică vorbele Preaînaltului:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ عَلَيۡكُمۡ أَنفُسَكُمۡۖ لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهۡتَدَيۡتُمۡ﴾

O, voi cei care credeți! Îngrijiți-vă de voi înșivă! Cel rătăcit nu vă va dăuna dacă sunteți călăuziți.

Al-Mā'idah 5:105 · fragment

Unii oameni, sau chiar mulți, ar putea înțelege din acest verset că, dacă ești drept tu însuți, nu mai trebuie să poruncești binele și să oprești răul. Ar înțelege că versetul cere să renunți la poruncirea binelui și oprirea răului și să te ocupi numai de tine. Aceasta este greșit. Nu aceasta este explicația versetului. Sensul său este că, dacă oamenii se strică, tu să nu te strici. Aceasta urmărește versetul: să nu-i imiți pe oameni. Însă poruncirea binelui și oprirea răului rămân și nu încetează. El ﷺ a spus: *„Cine*

99 Relatat de Abū Dāwūd (4341), Ibn Mājah (4014) și at-Tirmidhī (3058).

dintre voi vede un rău să-l schimbe cu mâna; dacă nu poate, cu limba; iar dacă nu poate, cu inima."[100] Răul trebuie deci dezaprobat în orice vreme, până la venirea Ceasului. Versetul nu înseamnă renunțarea la poruncirea binelui și oprirea răului; înseamnă să rămâi drept tu însuți și să nu te lași condus de stricăciunea oamenilor. În același timp, pe lângă propria îndreptare, să poruncești binele și să oprești răul. De aceea, Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *„Voi citiți acest verset și îl aplicați în alt loc decât cel cuvenit. Noi l-am auzit pe Profet ﷺ spunând: «Când oamenii îl văd pe asupritor și nu îl opresc, este aproape ca Allah să-i cuprindă pe toți într-o pedeapsă.»"*[101] Așadar, sensul său nu este anularea poruncirii binelui și opririi răului atunci când răul se înmulțește. Sensul este ca omul să nu fie luat de val odată cu ceilalți.

Cuvintele: *„Căci vă așteaptă zile în care a răbda va fi asemenea ținerii în mână a unui tăciune aprins"* se referă la sfârșitul vremurilor, când Islamul va fi străin. Musulmanul are nevoie de răbdare, fiindcă va întâmpina din partea oamenilor necaz și greutate: va trăi printre oameni care i se opun în toate. Trebuie să rabde, să nu renunțe la adevăr și să nu fie luat de val odată cu ceilalți. Aceasta cere răbdare, fiindcă îl vor învinui și batjocori; poate chiar îl vor vătăma, lovi ori amenința. Însă el trebuie să rabde, fiindcă urmează adevărul, chiar dacă l-ar ucide, căci el este pe adevăr. Imamul Aḥmad, Allah să aibă milă de el, a fost târât prin piețe, bătut până și-a pierdut cunoștința și întemnițat, dar nu s-a lăsat abătut de aceste lucruri.

Cuvintele: *„Cel care lucrează în acele zile va avea răsplata a cincizeci de oameni care fac fapte asemenea faptelor voastre"* ridică o întrebare dificilă. Trimisul ﷺ a spus că acela care se ține de religie la sfârșitul vremurilor, în timpul încercărilor, va avea răsplata a cincizeci de companioni. Ei au întrebat: *„Dintre noi sau dintre ei?"* A răspuns: *„Dintre voi."* De ce? Fiindcă ei erau alături

100 Relatat de Muslim (49), din hadithul lui Abū Saʿīd al-Khudrī, Allah să fie mulțumit de el.

101 Relatat de Abū Dāwūd (4338), Ibn Mājah (4005), at-Tirmidhī (2168) și în Musnad-ul imamului Aḥmad (1).

de Trimis ﷺ, religia era puternică în acea vreme, iar musulmanii erau numeroși. Acesta însă este străin și, cu toate acestea, se ține de religie și o apără, deși nu are susținători și ajutoare. De aceea dobândește această răsplată și îi întrece pe companioni în această privință precisă. Este o chestiune particulară. Companionii îl întrec în alte privințe: faptul de a fi fost alături de Trimisul lui Allah ﷺ, lupta pe calea lui Allah alături de el și emigrarea. Acesta îi întrece într-o singură însușire, pe când ei îl întrec în multe însușiri. Nu înseamnă că la sfârșitul vremurilor va veni cineva care să fie în mod absolut mai bun decât companionii. Nu; este mai bun doar într-o singură privință. Companionii au multe merite pe care acesta nu le are. Se spune că meritul particular nu înlătură meritul general. Acest lucru trebuie înțeles: nimeni nu este vreodată mai bun decât companionii.

Ibn Waḍḍāḥ a relatat sensul acestuia din hadithul lui Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi: „După voi vor veni zile în care cel răbdător, care se ține de ceea ce urmați voi astăzi, va avea răsplata a cincizeci dintre voi.” Apoi a spus: „Ne-a înștiințat Muḥammad ibn Saʿīd; ne-a înștiințat Asad, care a spus: ne-a înștiințat Sufyān ibn ʿUyaynah, de la Aslam al-Baṣrī, de la Saʿīd ibn Abī al-Ḥasan — a spus: «L-am întrebat pe Sufyān: „De la Profet ﷺ?” A răspuns: „Da.”» — că a spus: «Astăzi aveți o dovadă limpede de la Domnul vostru, porunciți binele, opriți răul și luptați pe calea lui Allah. Încă nu au apărut printre voi cele două bețiii: beția neștiinței și beția iubirii traiului. Dar veți fi abătuți de la aceasta. Atunci, cel care se ține de Carte și Sunnah va avea răsplata a cincizeci.» S-a întrebat: «Dintre ei?» A răspuns: «Dintre voi.»”[102]

Comentariul

Ibn Waḍḍāḥ este imamul și memoratorul de hadith, tradiționistul Andaluziei, Muḥammad ibn Waḍḍāḥ ibn Bazīʿ. Are o carte intitulată Al-Ḥawādith wa-l-Bidaʿ, care este tipărită.

102 Relatat de Abū Nuʿaym, în Al-Ḥilyah, 8/49, din hadithul lui Anas ibn Mālik și din hadithul lui Muʿādh ibn Jabal, Allah să fie mulțumit de amândoi.

Ibn Waḍḍāḥ a relatat sensul hadithului lui Abū Thaʿlabah al-Khushanī, însă din hadithul lui Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi. Formularea sa este: *„După voi vor veni zile în care cel răbdător, care se ține de ceea ce urmați voi astăzi, va avea răsplata a cincizeci dintre voi."*

Acestea sunt zilele în care însingurarea Islamului devine mai grea, susținătorii și ajutoarele sunt puțini, iar dușmanii, cei care descurajează și răspândesc zvonuri alarmante sunt numeroși, așa cum vedeți astăzi. Allah știe mai bine: poate veni o vreme și mai grea. Acela care rămâne statornic în religia sa, în lupta sa și în chemarea sa este asemenea celui care ține un tăciune aprins în mână. Din pricina greutăților pe care le întâmpină din partea oamenilor, are nevoie de multă răbdare.

„După voi vor veni zile în care cel răbdător, care se ține de ceea ce urmați voi astăzi, va avea răsplata a cincizeci dintre voi." „De ceea ce urmați voi" se referă la companioni. Acela care rămâne statornic în religie și pe calea Trimisului ﷺ și a companionilor săi face parte din gruparea salvată. Acesta este sensul, fiindcă el rabdă atunci când mulți oameni se clatină și sunt luați de val. El rabdă urmând adevărul și suportă împotrivirea oamenilor, mustrările și învinuirile lor. Mai mult, rabdă răul pe care i-l aduc persoanei și trupului său: poate fi bătut, întemnițat ori ucis. Rabdă fiindcă urmează religia. Cât timp urmează religia și adevărul, nu îl abate ceea ce i se întâmplă în această lume, căci nu durează decât o clipă și trece.

Apoi a spus: *„Ne-a înștiințat Muḥammad ibn Saʿīd; ne-a înștiințat Asad, care a spus: ne-a înștiințat Sufyān ibn ʿUyaynah, de la Aslam al-Baṣrī, de la Saʿīd ibn Abī al-Ḥasan, care îl atribuie Profetului: «L-am întrebat pe Sufyān: „De la Profet ﷺ?" A răspuns: „Da."»"* Adică: această relatare pe care o transmiți provine de la Profet ﷺ? A răspuns: *„Da."* Nu este, așadar, o relatare de la altcineva decât Profetul ﷺ, ci este atribuită lui ﷺ.

Cele două bețiii sunt bețiia neștiinței și bețiia iubirii vieții. Neștiința este o boală ucigătoare. De-ar tăcea neștiutorul, recunoscându-și neștiința! Însă el este neștiutor și vorbește despre religie, dând verdicte. Aceasta este nenorocirea. Neștiutorul care

își recunoaște neștiința și nu își revarsă răul asupra oamenilor este mai puțin primejdios decât neștiutorul care vorbește despre religie, declară lucruri îngăduite și interzise și dă verdicte fără cunoaștere. Aceasta se petrece la sfârșitul vremurilor, când cunoscătorii religiei sunt puțini, recitatorii se înmulțesc, iar oamenii iau conducători neștiutori care dau verdicte fără cunoaștere, rătăcesc și îi rătăcesc pe alții. Aceasta este beția neștiinței. A doua este iubirea traiului și a acestei lumi. Când omul iubește această lume, uită Viața de Apoi și începe să lucreze pentru lumea aceasta. Cel care iubește ceva lucrează pentru acel lucru; astfel lucrează pentru această lume și nu pentru Viața de Apoi. Aceasta îi cuprinde pe mulți oameni la sfârșitul vremurilor: neștiință, atașament față de această lume și uitarea Vieții de Apoi. Astăzi spun: *„Nu pomeniți Paradisul și Focul în predici, speriind oamenii! Aceasta este terorizare; sunteți oameni rigizi și deznădăjduiți."* Spun aceasta astăzi din dragostea lor pentru această lume. Nu vor să se pomenească Paradisul, Focul, mormântul și chinul mormântului. Spun: *„Le tulburați oamenilor traiul și plăcerea. Oamenii vor să trăiască după voie și să se veselească, iar voi le spuneți că există Paradis, Foc, chinul mormântului și socoteală!"* Spun: *„Nu aduceți aceste lucruri în predici!"* Aceasta este una dintre încercări — la Allah căutăm adăpost! A apărut printre oameni: au scris-o în ziare și au spus-o în adunările lor, învinuindu-l pe predicatorul care îi povățuiește pe oameni și le amintește de Allah. Spun: *„Prin aceasta îi faceți pe oameni să deznădăjduiască și le tulburați viața!"* Slavă lui Allah!

El mai relatează, printr-un lanț de transmitere de la al-Maʿāfirī, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Ferice de cei străini, care se țin de Cartea lui Allah atunci când este părăsită și urmează Sunnah mea în ziua când aceasta este părăsită!"

Comentariul

Aceasta este asemenea celor arătate anterior: el ﷺ a fost întrebat: *„Cine sunt cei străini?"* și a răspuns: *„Cei care rămân*

drepți atunci când oamenii se strică."[103] Într-o altă relatare: *„Îndreaptă ceea ce oamenii au stricat."*[104] În acest hadith spune: *„Ferice de cei străini, care se țin de Cartea lui Allah!"* Ei înșiși se țin de ea și îi fac și pe alții să se țină de Cartea lui Allah, poruncesc binele, opresc răul, îi învață religia lui Allah și cheamă la Allah.

﴿وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِٱلْكِتَٰبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُصْلِحِينَ﴾

Cât despre cei care se țin de Carte și împlinesc rugăciunea, Noi nu lăsăm să se piardă răsplata celor care îndreaptă lucrurile.
Al-Aʿrāf 7:170

Fără îndoială, despre acela care rămâne statornic în religie în mijlocul încercărilor, al relelor și al întoarcerii oamenilor împotriva lui se nădăjduiește că va dobândi mult bine. Însă aceasta este rar: cei mai mulți oameni nu rabdă. Dacă ar iubi binele, ar răbda. Shaykh Ibn Rajab, Allah să aibă milă de el, are o lucrare valoroasă despre această temă a însingurării, intitulată Kashf al-Kurbah fī Waṣf Ḥāl Ahl al-Ghurbah, care este tipărită. În ea a explicat hadithul: *„Islamul a început ca un străin și va deveni din nou străin, așa cum a început."*

103 Relatat de ʿAbd Allāh ibn Aḥmad ibn Ḥanbal în completările sale la Al-Musnad (16690), din hadithul lui ʿAbd ar-Raḥmān ibn Sunnah, Allah să fie mulțumit de el.

104 Relatat de at-Tirmidhī (2630), din hadithul lui ʿAmr ibn ʿAwf, Allah să fie mulțumit de el.

13 Avertisment împotriva inovațiilor religioase

Bidaʿ este pluralul lui bidʿah: ceea ce este nou introdus în religie fără să facă parte din ea, fie un act de adorare, o pomenire sau alt lucru care ține de religie. Religia este deplină, slavă lui Allah. Trimisul ﷺ nu a murit decât după ce religia fusese desăvârșită:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

Astăzi v-am desăvârșit religia.
Al-Mā'idah 5:3 · fragment

Nu este nevoie ca cineva să vină și să adauge ceva nou religiei, chiar dacă intenția sa este bună. Acest lucru nu este îngăduit; el este un inovator, chiar dacă intenția sa este bună. Religia nu primește sporiri și adăugiri, fiindcă Allah a desăvârșit-o:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

Astăzi v-am desăvârșit religia.
Coran, 5:3 · fragment

Aceasta este inovația. El ﷺ a spus: *„Acela care introduce în această religie a noastră ceva ce nu îi aparține, acel lucru este respins."*[105] Într-o altă relatare: *„Acela care face o faptă care nu este potrivită cu porunca noastră, acea faptă este respinsă."*[106] El, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, a spus: *„Țineți-vă de Sunnah mea și de Sunnah califilor călăuziți și drepți"*, așa cum va urma în hadithul lui al-ʿIrbāḍ: *„Agățați-vă de ea și țineți-o strâns cu*

105 Relatat de al-Bukhārī (2697) și Muslim (1718), relatarea 17, din hadithul lui ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea.

106 Relatat de Muslim (1718), relatarea 18.

măselele!" După ce a îndemnat la urmarea Sunnei, a oprit inovațiile, spunând: *„Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este rătăcire."* Și el ﷺ a spus: *„Cea mai bună vorbire este Cartea lui Allah, cea mai bună călăuzire este călăuzirea lui Muḥammad ﷺ, iar cele mai rele lucruri sunt cele nou introduse."*[107] Obligația este să urmăm și să renunțăm la introducerea de lucruri noi, la ceea ce este socotit bun după bunul plac și la imitarea oarbă a adepților inovațiilor.

Al-ʿIrbāḍ ibn Sāriyah, fie Allah mulțumit de el, a relatat: „Trimisul lui Allah ﷺ ne-a ținut o predică pătrunzătoare, care a umplut inimile de teamă și a făcut ochii să lăcrimeze. Am spus: «Trimis al lui Allah, parcă ar fi predica unui om care își ia rămas-bun. Așadar, ce ne îndemni să facem?» El a spus: «Vă îndemn să aveți teamă de Allah, Atotputernicul și Mărețul, să ascultați și să vă supuneți, chiar dacă un sclav ajunge să vă conducă. Acela dintre voi care va trăi va vedea multe neînțelegeri. Țineți-vă, așadar, de Sunnah mea și de Sunnah califilor bine călăuziți, îndrumați pe calea cea dreaptă, de după mine. Prindeți-vă de ea cu dinții și feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este o rătăcire.»"[108] *At-Tirmidhī a spus: „Un hadith bun și autentic."*

Comentariul

Allah i-a poruncit Trimisului Său ﷺ să-i povățuiască pe oameni, spunând:

﴿وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِيٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا﴾

Povățuiește-i și spune-le cuvinte pătrunzătoare despre ei înșiși!
An-Nisāʾ 4:63 · fragment

---

107 Relatat de Muslim (867), din hadithul lui Jābir ibn ʿAbd Allāh, fie Allah mulțumit de el.

108 Relatat de Aḥmad (17145), Abū Dāwūd (4607), Ibn Mājah (42 și 43) și at-Tirmidhī (2676).

Astăzi, dacă cineva vine să țină o predică, ei spun: *„Acesta este închistat și pesimist... Nu le lasă oamenilor loc pentru zâmbet, bucurie și veselie."* Trimisul ﷺ le-a ținut însă predici companionilor săi. Aceasta dovedește că învățatul îi povățuiește pe oameni. El ﷺ alegea momentele potrivite pentru a-i povățui pe companionii săi, de teamă să nu-i plictisească[109], adică îi povățuia din când în când; nu predica neîncetat. Alegea momentele potrivite, la o zi, la două zile sau la intervalul pe care îl voia Allah. Nu făcea aceasta neîncetat, încât oamenii să se plictisească, ci alegea momentele potrivite. În acest hadith, al-ʿIrbāḍ ibn Sāriyah a spus: *„Trimisul lui Allah ﷺ ne-a ținut o predică pătrunzătoare, care a umplut inimile de teamă și a făcut ochii să lăcrimeze."* Acesta este Trimisul lui Allah ﷺ, cel care Îl cunoaște cel mai bine dintre toate făpturile pe Allah, Atotputernicul și Mărețul, ceea ce Îi este pe plac lui Allah și ceea ce îi salvează pe oameni de rău. El ﷺ este cel mai cunoscător dintre toate făpturile și totuși ține predici. Nu a fost o predică ușoară, ci una pătrunzătoare, care a umplut inimile de teamă și a făcut ochii să lăcrimeze. Ei au menționat că aceasta a avut loc după rugăciunea de zori și au spus: *„Trimis al lui Allah, parcă ar fi predica unui om care își ia rămas-bun."* Au înțeles din ea că era o povață a Trimisului ﷺ și că viața lui se apropia de sfârșit, ca și cum ar fi fost povața unui om care își ia rămas-bun.

109 Relatat de al-Bukhārī (70) și Muslim (2821), din hadithul lui ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, fie Allah mulțumit de el.

Cel care își ia rămas-bun, adică acela care vrea să călătorească sau căruia i-a sosit moartea, obișnuiește să le lase povețe copiilor săi sau celor din jurul său:

﴿أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنۢ بَعْدِى﴾

Sau ați fost voi de față când i-a venit moartea lui Iacob, când le-a spus fiilor săi: „Ce veți adora după mine?”.

Al-Baqarah 2:133 · fragment

Aceasta este calea profeților: ei le lasă povețe comunităților și urmașilor lor.

„El a spus: «Vă îndemn să aveți teamă de Allah, Atotputernicul și Mărețul, să ascultați și să vă supuneți.»”

„Vă îndemn să aveți teamă de Allah.” Această expresie cuprinde toate însușirile binelui, printre care îndeplinirea obligațiilor și părăsirea lucrurilor interzise, fiindcă acestea sunt cele care feresc de pedeapsa lui Allah. El a folosit o expresie cuprinzătoare, apoi a explicat-o în amănunt, pacea și binecuvântările fie asupra lui: *„Vă îndemn să aveți teamă de Allah.”* Din teama de Allah fac parte ascultarea și supunerea față de conducătorii musulmanilor, căci prin ascultare și supunere se dobândesc unitatea, puterea comunității, buna desfășurare a treburilor, înlăturarea relelor și a tulburărilor, aplicarea pedepselor prescrise și apărarea celor nedreptățiți împotriva asupritorilor, precum și celelalte foloase ale conducerii. Aici se află dovada obligației de a desemna un conducător și de a i se da ascultare și supunere, afară de cazul în care poruncește un păcat: în acel păcat nu i se dă ascultare. Profetul ﷺ a spus: *„Nu se dă ascultare unei făpturi prin neascultare față de Allah.”*[110] În ceea ce nu este păcat însă, i se dă ascultare. Astăzi, dușmanii vor să-i slăbească pe musulmani și să

110 Relatat de Aḥmad (3889), din hadithul lui Ibn Masʿūd, fie Allah mulțumit de el.

nu mai rămână pentru ei o conducere și să nu mai existe ascultare și supunere. Ei le oferă oamenilor libertatea de a săvârși relele și de a-și urma poftele după cum vor, astfel încât rânduiala să se destrame. Islamul nu poate dăinui în bună rânduială decât într-o comunitate, comunitatea nu se menține decât prin conducere, iar conducerea nu se menține decât prin ascultare și supunere. Acestea sunt de neocolit. Dușmanii vor ca musulmanii să nu mai aibă nici comunitate, nici conducere, pentru a le fi mai ușor să-i supună.

El a spus: *„Să ascultați și să vă supuneți, chiar dacă un sclav ajunge să vă conducă."* Aceasta înseamnă că i se dă ascultare conducătorului pentru funcția și poziția sa. Nu se iau în seamă persoana și înfățișarea lui, ci marea funcție pe care o deține. Nu se iau în seamă măreția înfățișării ori frumusețea lui. Această exprimare îndeamnă și întărește porunca. Nu este vorba de înfățișare ori de fast, ci de funcție și poziție. Nu i se dă ascultare pentru dorința sau folosul său personal, ci pentru folosul și binele musulmanilor.

„Acela dintre voi care va trăi va vedea multe neînțelegeri."

Aceasta este o înștiințare care cuprinde un avertisment: acela a cărui viață se prelungește va vedea neînțelegeri. Dacă aceasta se întâmpla în vremea companionilor, atunci ce să mai spunem după trecerea multor ani, când se înmulțesc neînțelegerile, sectele și grupările? În acea situație, obligația este să ne ținem de Sunnah Trimisului ﷺ. Ocrotirea împotriva neînțelegerilor și ocrotirea împotriva primejdiei se află în ținerea de Sunnah Trimisului ﷺ. Chiar dacă aceasta te costă scump, rabdă.

Prin *„Sunnah mea"* se înțelege calea lui ﷺ.

„Și de Sunnah califilor bine călăuziți, îndrumați pe calea cea dreaptă, de după mine. Prindeți-vă de ea cu dinții."

Califii bine călăuziți sunt cei patru califi: Abū Bakr, ʿUmar, ʿUthmān și ʿAlī. Aceștia sunt califii bine călăuziți, deoarece faptele lor întăresc Sunnah Trimisului ﷺ și o statornicesc.

Cuvintele sale: *„Prindeți-vă de ea cu dinții"* exprimă grija deplină de a o păstra. El l-a asemănat pe cel prins în tulburări cu un om căzut în apa adâncă, din care nu poate scăpa decât

ținându-se de o funie. Se prinde de funie și o ține strâns; dacă aceasta îi scapă, se îneacă. Din grija de a nu pierde funia, o apucă și cu măselele. Nu se mulțumește să o țină cu mâinile, ci o apucă cu măselele. Aceasta arată cât de mare este primejdia și cât de mare trebuie să fie grija pentru salvare.

„Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este o rătăcire."

„Feriți-vă de lucrurile nou introduse." Tot ceea ce contravine Sunnei Trimisului ﷺ și Sunnei califilor face parte din lucrurile nou introduse, împotriva cărora a avertizat Trimisul ﷺ. Chiar dacă adepții lor le socotesc bune și spun: *„Aceasta este ascultare de Allah și apropiere de El"*, acest lucru nu este convingător. Nu te apropia de Allah decât prin ceea ce El a legiuit. Să te apropii de Allah printr-un lucru pe care nu l-a legiuit? Aceasta este o inovație. Nu te apropia de Allah decât prin ceea ce El a legiuit. Pentru acceptarea faptei există două condiții: prima este sinceritatea față de Allah; a doua este respectarea Sunnei și evitarea inovațiilor. Dacă fapta cuprinde asociere, nu este acceptată, iar dacă este o inovație, nici atunci nu este acceptată.

„Căci orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este o rătăcire." Aici se află răspunsul dat celor care împart inovația în inovație bună și inovație rea. Ei spun: Trimisul ﷺ a spus: *„Cel care deschide în Islam o cale bună..."*[111]

Răspundem: el ﷺ nu a spus: *„Cel care introduce în Islam o inovație bună"*, ca voi să puteți spune că există o inovație bună. Sensul cuvintelor *„deschide în Islam o cale bună"* este că aplică Sunnah atunci când oamenii au părăsit-o. Prilejul acestui hadith a fost cazul celui care s-a grăbit să dea milostenie: oamenii i-au urmat pilda și și-au adus milosteniile. Milostenia este Sunnah, nu inovație. Așadar, oamenii îl urmează atunci când aplică Sunnah, iar el primește răsplata faptei sale și răsplata celor care o aplică. Aici se află îndemnul de a chema la Sunnah atunci când oamenii au părăsit-o.

111 Relatat de Muslim (1017), din hadithul lui Jarīr ibn ʿAbd Allāh al-Bajalī, fie Allah mulțumit de el.

Ḥudhayfah, fie Allah mulțumit de el, a spus: „Nu practicați niciun act de adorare pe care nu îl practicau companionii lui Muḥammad ﷺ, căci cei dintâi nu le-au lăsat celor de pe urmă nimic de adăugat. Aveți, așadar, teamă de Allah, voi, cei învățați în Coran, și urmați calea celor dinaintea voastră." Relatat de Abū Dāwūd.

Comentariul

Temelia este Sunnah Trimisului ﷺ. Cine cunoaște cel mai bine Sunnah Trimisului? Companionii săi. Ei sunt cei care lămuresc Sunnah Trimisului ﷺ, o relatează și o aplică. A urma ceea ce practicau companionii înseamnă a urma Sunnah Trimisului ﷺ, deoarece ei au fost cei mai apropiați oameni de Trimisul ﷺ, au fost ucenicii lui, au învățat de la el și iubesc Sunnah sa, pacea fie asupra lui. Allah, Preaînaltul, a poruncit aceasta prin cuvintele Sale:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٖ﴾

Cei dintâi înaintași dintre emigranți și ajutoare și cei care i-au urmat cu bună purtare,

At-Tawbah 9:100 · fragment

adică urmându-i temeinic, fără exagerare și fără neglijență.

﴿رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى تَحْتَهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾

Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. Le-a pregătit grădini pe sub care curg râuri, în care vor rămâne veșnic. Aceasta este izbânda cea mare.

At-Tawbah 9:100 · fragment

Consensul companionilor, fie Allah mulțumit de ei, constituie o dovadă. Când practicau împreună o faptă, aceasta ținea de Sunnah Trimisului ﷺ. În schimb, cei veniți după ei pot greși și pot avea dreptate.

„Aveți, așadar, teamă de Allah, voi, cei învățați în Coran, și urmați calea celor dinaintea voastră."

Prin *„voi, cei învățați în Coran"* se referă la învățați, fiindcă, în acea vreme, cei numiți qurrāʾ erau învățații. Nu se înțeleg doar cei care memorează Coranul cu respectarea regulilor de recitare. Nu; prin qurrāʾ se înțelegeau în primele vremuri învățații, fiindcă ei nu treceau mai departe de zece versete până nu le învățau sensurile și nu le puneau în practică. Nu se mărgineau la memorare. În schimb, cei numiți qurrāʾ la sfârșitul vremurilor nu sunt cunoscători ai religiei. Sunt doar recitatori care citesc Coranul fără să-l înțeleagă în profunzime; citesc hadithurile fără să le înțeleagă sau le explică potrivit înțelegerii lor limitate ori patimilor lor rătăcite.

Ad-Dārimī a relatat[112]: al-Ḥakam ibn al-Mubārak mi-a spus: ʿAmr ibn Yaḥyā ne-a înștiințat: l-am auzit pe tatăl meu relatând de la tatăl său: „Obișnuiam să stăm la ușa lui ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, fie Allah mulțumit de el, înainte de rugăciunea de dimineață. Când ieșea, mergeam împreună cu el

---

112 În Sunan (210).

la moschee. A venit la noi Abū Mūsā al-Ashʿarī, fie Allah mulțumit de el, și a întrebat: «A ieșit deja la voi Abū ʿAbd ar-Raḥmān?» Am răspuns: «Nu.» Atunci a stat împreună cu noi până când acesta a ieșit. Când a ieșit, ne-am ridicat cu toții spre el. Abū Mūsā i-a spus: «Abū ʿAbd ar-Raḥmān, tocmai am văzut în moschee ceva ce am dezaprobat, deși, slavă lui Allah, nu am văzut decât ceva ce părea bun.» El a întrebat: «Ce anume?» I-a răspuns: «Dacă mai trăiești, vei vedea.» A spus: «Am văzut în moschee oameni așezați în cercuri, așteptând rugăciunea. În fiecare cerc se află un bărbat, iar ei au pietricele în mâini. El spune: „Rostiți takbīr de o sută de ori", iar ei îl rostesc de o sută de ori. Apoi spune: „Rostiți tahlīl de o sută de ori", iar ei îl rostesc de o sută de ori. Apoi spune: „Rostiți tasbīḥ de o sută de ori", iar ei îl rostesc de o sută de ori.» El a întrebat: «Ce le-ai spus?» A răspuns: «Nu le-am spus nimic, așteptând porunca sau părerea ta.» El a spus: «De ce nu le-ai poruncit să-și numere păcatele și nu le-ai garantat că nimic din faptele lor bune nu se va pierde?» Apoi a plecat, iar noi am plecat cu el. Când a ajuns la unul dintre acele cercuri, s-a oprit lângă ei și a spus: «Ce vă văd făcând aici?» Au răspuns: «Abū ʿAbd ar-Raḥmān, sunt pietricele cu care numărăm rostirile de takbīr, tahlīl și tasbīḥ.» El a spus: «Numărați-vă păcatele, căci eu vă garantez că nimic din faptele voastre bune nu se va pierde! Vai vouă, comunitate a lui Muḥammad, cât de repede vă îndreptați spre pieire! Iată-i pe companionii Profetului vostru ﷺ încă atât de numeroși, hainele sale încă nu s-au uzat, iar vasele sale încă nu s-au spart! Pe Cel în mâna Căruia se află sufletul meu, fie vă aflați într-o religie mai bine călăuzită decât religia lui Muḥammad, fie deschideți o poartă a rătăcirii!» Au răspuns: «Pe Allah, Abū ʿAbd ar-Raḥmān, nu am urmărit decât binele!» El a spus: «Câți oameni care urmăresc binele nu îl vor dobândi! Trimisul lui Allah ﷺ ne-a spus: „Un neam va citi Coranul, dar acesta nu le va trece de clavicule." Pe Allah, nu știu, poate că cei mai mulți dintre ei sunt dintre voi!» Apoi s-a întors și a plecat de la ei." ʿAmr ibn Salamah, fie Allah mulțumit de el, a spus: „Pe cei mai

mulți dintre oamenii acelor cercuri i-am văzut luptând împotriva noastră cu lăncile, în ziua de la an-Nahrawān, alături de kharijiți."

Comentariul

Aceasta este o întâmplare însemnată și uimitoare din viața lui Ibn Masʿūd, fie Allah mulțumit de el, care arată înțelegerea sa și tăria cu care susținea adevărul.

Ea arată prețuirea pe care înaintașii o aveau pentru oamenii științei. Ei se străduiau să învețe de la aceștia, să meargă împreună cu ei și să stea în preajma lor, spre deosebire de cei care spun astăzi: *„Învățații sunt închistați, sunt interesați de câștig și sunt oameni ai funcțiilor"*, avertizând împotriva învățaților.

El a spus: *„Când ieșea, mergeam împreună cu el la moschee. A venit la noi Abū Mūsā al-Ashʿarī, fie Allah mulțumit de el."*

Ibn Masʿūd era muftiu și învățător în Kūfah, iar Abū Mūsā era conducătorul Kūfei. Erau doi companioni de seamă: unul era conducător, iar celălalt era muftiu și învățător.

„El a întrebat: «A ieșit deja la voi Abū ʿAbd ar-Raḥmān?» Am răspuns: «Nu.» Atunci a stat împreună cu noi până când acesta a ieșit. Când a ieșit, ne-am ridicat cu toții spre el. Abū Mūsā i-a spus: «Abū ʿAbd ar-Raḥmān, tocmai am văzut în moschee ceva ce am dezaprobat, deși, slavă lui Allah, nu am văzut decât ceva ce părea bun.» El a întrebat: «Ce anume?» I-a răspuns: «Dacă mai trăiești, vei vedea.» A spus: «Am văzut în moschee oameni așezați în cercuri, așteptând rugăciunea. În fiecare cerc se află un bărbat, iar ei au pietricele în mâini. El spune: „Rostiți takbīr de o sută de ori", iar ei îl rostesc de o sută de ori. Apoi spune: „Rostiți tahlīl de o sută de ori", iar ei îl rostesc de o sută de ori. Apoi spune: „Rostiți tasbīḥ de o sută de ori", iar ei îl rostesc de o sută de ori.» El a întrebat: «Ce le-ai spus?» A răspuns: «Nu le-am spus nimic, așteptând porunca sau părerea ta.»"

Tasbīḥ, tahlīl și takbīr sunt, în sine, legiuite. Însă îndeplinirea lor în această formă — oamenii se așază în cercuri, au alături un bărbat și au pietricele; el le spune: *„Rostiți takbīr de o sută de ori"*, iar ei îl rostesc și numără o sută cu pietricelele, apoi spune:

„Rostiți tahlīl de o sută de ori”, iar ei îl rostesc numărând cu pietricelele și așa mai departe — cuprinde o inovație. Tasbīḥ, tahlīl și takbīr sunt legiuite, însă această formă este o inovație pe care Trimisul lui Allah ﷺ nu a poruncit-o și nu a practicat-o. Ea duce la rău, după cum se va arăta la sfârșitul întâmplării.

„El a spus: «De ce nu le-ai poruncit să-și numere păcatele și nu le-ai garantat că nimic din faptele lor bune nu se va pierde?»”

El spune: trebuie să-ți numeri păcatele și să te căiești pentru ele. Cât despre faptele bune, săvârșește-le fără să le numeri, spunând: *„Am rostit tasbīḥ de o sută de ori, de o mie sau de douăzeci de mii de ori”* și altele asemenea. Aceasta ține de ostentație și este o inovație.

„Apoi a plecat, iar noi am plecat cu el. Când a ajuns la unul dintre acele cercuri, s-a oprit lângă ei și a spus: «Ce vă văd făcând aici?» Au răspuns: «Abū ʿAbd ar-Raḥmān, sunt pietricele cu care numărăm rostirile de takbīr, tahlīl și tasbīḥ.» El a spus: «Numărați-vă păcatele, căci eu vă garantez că nimic din faptele voastre bune nu se va pierde! Vai vouă, comunitate a lui Muḥammad, cât de repede vă îndreptați spre pieire! Iată-i pe companionii Profetului vostru ﷺ încă atât de numeroși, hainele sale încă nu s-au uzat, iar vasele sale încă nu s-au spart! Pe Cel în mâna Căruia se află sufletul meu, fie vă aflați într-o religie mai bine călăuzită decât religia lui Muḥammad, fie deschideți o poartă a rătăcirii!» Au răspuns: «Pe Allah, Abū ʿAbd ar-Raḥmān, nu am urmărit decât binele!»”

Simpla intenție și dorință de bine nu îngăduie inovația. Inovația rămâne inovație și este un rău, chiar dacă intenția celui care o practică este bună și scopul său este bun.

El a spus: *„Câți oameni care urmăresc binele nu îl vor dobândi! Trimisul lui Allah ﷺ ne-a spus că un neam va citi Coranul, dar acesta nu le va trece de clavicule.”*

El a amintit hadithul despre kharijiți, care exagerează în religie și acționează fără dovadă și fără înțelegere. Ei doar citesc Coranul fără să-l înțeleagă și se străduiesc după propria lor socotință și după părerile lor, fără să dobândească înțelegerea religiei lui Allah. Aceasta este calea kharijiților. De aceea, el, fie Allah

mulțumit de el, s-a așteptat ca aceștia să ajungă printre kharijiți, fiindcă inovația trage spre rău, pe când Sunnah duce spre bine.

„Pe Allah, nu știu, poate că cei mai mulți dintre ei sunt dintre voi! Apoi s-a întors și a plecat de la ei. ʿAmr ibn Salamah, fie Allah mulțumit de el, a spus: «Pe cei mai mulți dintre oamenii acelor cercuri i-am văzut luptând împotriva noastră cu lăncile, în ziua de la an-Nahrawān, alături de kharijiți.»"

Așa cum se așteptase Ibn Masʿūd, fie Allah mulțumit de el, au fost văzuți alături de kharijiți, ucigând musulmani la an-Nahrawān. An-Nahrawān este o bătălie care a avut loc între ʿAlī, fie Allah mulțumit de el, și kharijiți. Allah i-a dăruit conducătorului credincioșilor victoria asupra lor, iar acesta a ucis un mare număr dintre ei. Bătălia de la an-Nahrawān a avut loc în Irak. Așadar, pe cei care au introdus această inovație, ea i-a atras spre kharijiți, au ajuns alături de ei și au fost uciși împreună cu ei — Allah să ne ferească! Aici se află avertismentul împotriva inovațiilor și a faptului că ele duc la rău, chiar dacă intenția adepților lor este bună sau scopurile lor sunt bune. Criteriul nu este intenția ori scopul, ci dovada din Cartea lui Allah sau din Sunnah Trimisului ﷺ. Religia este deplină, slavă lui Allah:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

Astăzi am desăvârșit pentru voi religia voastră.
Al-Mā'idah 5:3 · fragment

Ceea ce Trimisul ﷺ nu a poruncit, nu a făcut și nu a încuviințat nimănui să facă nu ține de religie, ci face parte din inovații.

Ajutorul Îi este cerut lui Allah și în El ne punem încrederea. Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace stăpânului nostru Muḥammad, familiei sale și tuturor companionilor săi.

El, Allah să aibă milă de el, a încheiat cartea cu această rugă: ajutorul Îi este cerut lui Allah și în El ne punem încrederea. Allah să-l binecuvânteze pe Profetul nostru Muḥammad.

Indexul citatelor coranice

Coran, 1:6 157
Coran, 2:85 72
Coran, 2:112 36, 41, 121
Coran, 2:117 88
Coran, 2:130 112–113, 116, 158, 161–162
Coran, 2:130–131 113, 159
Coran, 2:131 113, 158–159
Coran, 2:132 126–128, 158, 160–161
Coran, 2:133 185
Coran, 2:208 70, 72
Coran, 2:216 59
Coran, 2:217 140
Coran, 2:261 169
Coran, 3:7–8 164
Coran, 3:8 164
Coran, 3:19 4, 22–23
Coran, 3:20 35, 41
Coran, 3:31–32 6
Coran, 3:54 165
Coran, 3:55 146
Coran, 3:65 109–110
Coran, 3:67 18–19, 109, 111
Coran, 3:67–68 133
Coran, 3:68 110, 132–134
Coran, 3:79 144
Coran, 3:79–80 145
Coran, 3:80 145
Coran, 3:81 44
Coran, 3:81–82 45
Coran, 3:83 58
Coran, 3:85 5, 22, 43, 46–47
Coran, 3:97 39
Coran, 3:100–103 77
Coran, 3:103 77–79
Coran, 3:103–105 78

Coran, 3:105 79, 81
Coran, 3:105–106 80
Coran, 3:106 76
Coran, 3:154 65
Coran, 4:40 15
Coran, 4:48 92–94
Coran, 4:59 75
Coran, 4:60 73–74
Coran, 4:63 183
Coran, 4:93 30
Coran, 4:97 60
Coran, 4:97–100 61
Coran, 4:100 62
Coran, 4:115 153
Coran, 4:125 18
Coran, 4:150–151 71
Coran, 4:159 146
Coran, 4:174 13
Coran, 5:3 2–4, 7, 11, 27, 88, 182, 193
Coran, 5:50 65
Coran, 5:105 175–176
Coran, 5:116 141–143
Coran, 5:117–118 141
Coran, 5:117 143–145
Coran, 6:110 53
Coran, 6:144 95–96
Coran, 6:153 24–25, 116, 122, 157, 166
Coran, 6:159 75–76
Coran, 7:99 163–164
Coran, 7:157 47, 135
Coran, 7:170 181
Coran, 7:194 8
Coran, 7:203 50
Coran, 8:30 165
Coran, 8:39 57
Coran, 8:72 62
Coran, 9:59 91
Coran, 9:100 188–189
Coran, 10:30 134
Coran, 10:104 6–9, 11

Coran, 10:105–109 9
Coran, 11:112 117
Coran, 11:116 168, 171–172
Coran, 11:117 175
Coran, 12:108 105
Coran, 12:111 50
Coran, 13:29 174
Coran, 13:39 52
Coran, 16:25 96
Coran, 16:36 55
Coran, 16:64 50
Coran, 16:89 49–50
Coran, 16:120 17, 129–130
Coran, 16:120–121 129
Coran, 16:121 130
Coran, 16:123 17, 129, 131
Coran, 21:25 56
Coran, 22:25 29
Coran, 22:78 54–55, 118
Coran, 23:53 26
Coran, 23:71 86
Coran, 25:43 85
Coran, 25:68–70 31
Coran, 28:54 12
Coran, 28:57 29
Coran, 29:67 29
Coran, 30:30 119–120, 122–126, 146
Coran, 30:30–32 119
Coran, 30:43 123
Coran, 33:21 37, 117
Coran, 33:33 65
Coran, 34:37 136
Coran, 35:14 8
Coran, 39:15 162
Coran, 41:33 104
Coran, 45:23 86
Coran, 48:1 85
Coran, 48:26 65
Coran, 48:29 169–171
Coran, 49:10 68

Coran, 50:38 16
Coran, 53:3–4 82
Coran, 54:20 99
Coran, 57:28 11–13
Coran, 63:1–2 38
Coran, 63:2 38
Coran, 63:8 66
Coran, 65:2 84
Coran, 74:2 168
Coran, 74:5 60

Glosar

Faraț فرط
Faraț este acela care ajunge primul la apă pentru a le da de băut oamenilor săi.

Ḥanīf حنيف
Ḥanīf înseamnă cel care se îndreaptă către Allah și se abate de la orice altceva.

Inovație religioasă البدعة
În Legea religioasă, inovația înseamnă introducerea în religie a unui lucru care nu are temei nici în Cartea lui Allah, nici în Sunnah Trimisului Său ﷺ.

Safah السفه
Safah înseamnă lipsă de judecată.

Sunnah السنة
Cuvântul sunnah înseamnă, în limbă, «cale» sau «mod de a proceda».

Bibliografie

1. Al-Fawzān, Ṣāliḥ ibn Fawzān. Sharḥ Risālat Faḍl al-Islām. Pregătire: ʿAbd al-Salām ibn ʿAbd Allāh al-Sulaymān. Silsilat Sharḥ al-Rasāʾil, nr. 11. Ediția întâi, 1429 H/2008.
2. Ibn ʿAbd al-Wahhāb, Muḥammad. Faḍl al-Islām.
3. Al-Bukhārī. Al-Jāmiʿ aṣ-Ṣaḥīḥ.
4. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Aṣ-Ṣaḥīḥ.
5. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.
6. Abū Dāwūd. As-Sunan.
7. At-Tirmidhī. Al-Jāmiʿ.
8. An-Nasāʾī. As-Sunan și As-Sunan al-Kubrā.
9. Ibn Mājah. As-Sunan.
10. Ad-Dārimī. As-Sunan.
11. Al-Ḥākim. Al-Mustadrak.
12. Al-Bayhaqī. As-Sunan al-Kubrā și Shuʿab al-Īmān.
13. Mālik ibn Anas. Al-Muwaṭṭaʾ.
14. Ibn ʿAbd al-Barr. At-Tamhīd.
15. Abū Nuʿaym. Ḥilyat al-Awliyāʾ.
16. Ibn Abī ʿĀṣim. As-Sunnah.
17. Ibn Waḍḍāḥ. Al-Bidaʿ wa-n-Nahy ʿanhā.
18. Ibn al-Athīr. Jāmiʿ al-Uṣūl.
19. Ash-Shāṭibī. Al-Iʿtiṣām.
20. Ibn Taymiyyah. Iqtiḍāʾ aṣ-Ṣirāṭ al-Mustaqīm.
21. Abū Shāmah. Al-Bāʿith ʿalā Inkār al-Bidaʿ wa-l-Ḥawādith.
22. Ibn Rajab. Kashf al-Kurbah fī Waṣf Ḥāl Ahl al-Ghurbah.

Indice

Abū al-ʿĀliyah 156–159
Asociere 55, 92–95, 97, 121, 127–128, 134, 144–145, 148–149, 160, 187
Bazinul Profetului 136–138
Căință 63, 94, 106, 108, 117
Cumpătare 115–118
Cunoaștere 34, 37, 63, 96, 140, 149, 156, 163–164, 174–175, 180
Dajjāl 154–156
Firea înnăscută 123, 147
Ḥudhayfah 32–33, 147, 149–151, 153–155, 166, 188
Ibn Masʿūd 33, 97, 128, 131, 136, 165, 173–174, 184–185, 189, 191, 193
Ibn Sīrīn 107
Ibn Waḍḍāḥ 33, 90, 107, 178–179
Ibrāhīm 17–19, 55, 109–110, 112–113, 116, 126–127, 129–134, 158–162
Inovații religioase 21, 24–29, 33, 47, 88–91, 93–97, 102–103, 105–107, 114, 118, 121, 127, 134, 137, 178, 182–183, 187, 192–193
Khawārij 63, 93, 97–100, 107, 114, 191–193
Monoteism 10, 36, 54–55, 111–112, 122, 127–128, 144, 147–149, 160
Păcate mari 1, 66, 91–97, 106
Răbdare 137, 156, 174, 177, 179
Sinceritate 112–113, 121, 123, 126–128, 131, 187
Urmarea Sunnei 1, 13, 19–21, 25, 34–35, 47, 49, 63, 68–69, 75–76, 79–83, 88, 90–91, 93, 98, 102–103, 106–107, 115–116, 118, 138, 147, 150–151, 153, 156–159, 173, 175, 178, 180–183, 186–189, 193
Yaʿqūb 126–127, 158, 160, 185

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Faḍl al-Islām

VIRTUȚILE ISLAMULUI

Treisprezece capitole despre virtuțile Islamului, sinceritatea în adorare, urmarea Coranului și a Sunnei, păstrarea unității și statornicia în credință. Comentariul explică versetele și relatările textului de bază, precum și deosebirea dintre urmarea călăuzirii profetice și inovațiile religioase.

Text de bază: Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb

Comentariu: Ṣāliḥ al-Fawzān

Traducere: Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro